

**ЗВІТ
ПРО ХІД І РЕЗУЛЬТАТИ
ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ
ДІЯЛЬНОСТІ КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
У 2015 РОЦІ**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
I. НОВА ОБОРОННА ПОЛІТИКА, ЩО ГАРАНТУЄ НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ І ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ УКРАЇНИ ТА ВІДНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ НА ВСІЙ ТЕРИТОРІЇ ДЕРЖАВИ	6
II. НОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	23
III. НОВА АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА	49
IV. НОВА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	60
V. НОВА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ	96
VI. НОВА ПРОДОВОЛЬЧА ПОЛІТИКА.....	102
VII. НОВА ПОЛІТИКА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ.....	108
VIII. НОВА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА	116
IX. НОВА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА	140
X. НОВА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ МОЛОДІ ТА СПОРТУ	150
XI. НОВА ПОЛІТИКА МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ.....	156

Додатки:

- 1. Інформація щодо реалізації плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020” у 2015 році**
- 2. Перелік законопроектів, які знаходяться на розгляді Верховної Ради України і спрямовані на виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України**

ВСТУП

Анексія Автономної Республіки Крим та військовий конфлікт на сході країни з початку 2014 року відіграли вирішальну роль у посиленні існуючих дисбалансів в національній економіці.

Руйнування виробничих потужностей ряду підприємств, які опинились у зоні конфлікту, наявність території, непідконтрольної владі, логістичні проблеми, що виникли внаслідок руйнування транспортної інфраструктури, спричинили дефіцит енергоресурсів та сировини, призупинення роботи основних металургійних, коксівних, хімічних та добувних підприємств на сході країни.

У свою чергу втрата потужностей та руйнування міжгалузевих зв'язків, вплив капіталу зумовили різке погіршення виробничого процесу та поширення панічних настроїв у суспільстві, що спричинило девальваційний шок, який призвів до розкручування інфляційних процесів в країні. Як наслідок, відбулося знецінення доходів громадян на фоні майже повної зупинки роботи підприємств на сході країни.

Загострення кризових процесів в економіці України, яке супроводжувалося макроекономічною дестабілізацією та поглибленням падіння виробництва та експорту, було посилене протекціоністськими заходами з боку Російської Федерації та падінням світових цін на сировинних ринках.

В цих умовах Уряд разом з НБУ запровадили рішучі заходи щодо стабілізації економічної ситуації в країні шляхом проведення жорсткої фінансової політики, зокрема було ініційовано введення додаткового імпортного мита, здійснено фіскальну консолідацію, підвищено облікову ставку НБУ, посилено адміністративні заходи на валютному ринку, що відбувалося в умовах очищення банківської системи від проблемних банків.

У результаті проведення антикризової політики у другому півріччі 2015 року, що супроводжувалося зменшенням інтенсивності військових дій на сході України, вдалося досягти макроекономічної стабілізації з поступовою активізацією виробничої діяльності, відновленням міжгалузевих зв'язків, покращенням споживчих та підприємницьких настроїв у суспільстві.

Результатом стало отримання у III кварталі 2015 р. вперше за останні два роки зростання ВВП у розрахунку до попереднього кварталу (сезонно скоригований). Так, якщо у I кварталі 2015 р. падіння ВВП становило 5,3 %, то вже у III кварталі ВВП збільшився на 0,5 %. За оцінками Мінекономрозвитку, у IV кварталі 2015 р. очікується збільшення ВВП у розрахунку до попереднього кварталу на 0,2 % (за підсумком 2015 року падіння ВВП уповільниться до 10,4 % порівняно з 17,2 % у I кварталі).

Спад виробництва у промисловості уповільнився з 21,3 % на початку року до 13,4 % (у переробній промисловості – з 21,1 % до 13,1 %, добувній – з 24,1 % до 14,5 %, у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – з 17,2 % до 12 %). Відповідна динаміка спостерігалась також у транспорті та торгівлі.

Загалом, військовий конфлікт на сході України виявив виробничу вразливість економічної системи як зазначеного регіону, так і економіки країни в цілому. За оцінкою Мінекономрозвитку, понад 40 % негативного внеску в динаміку ВВП пов'язано із ситуацією у Донецькій та Луганській областях. Так, без урахування впливу зазначених регіонів падіння ВВП за підсумками 2015 року становило б 5,9 %, промисловості – 5,2 %, сільськогосподарського виробництва – 2,9 %, будівництва – 9,1 %.

У свою чергу, отримання фінансово-кредитної допомоги від МВФ, досягнуті домовленості щодо реструктуризації зовнішнього державного боргу, активізація процесів реформування економіки та поглиблення співпраці з Європейським Союзом стали важливими кроками на шляху досягнення стабілізації економічної ситуації, що підтримувалася сповільненням інфляційної хвилі. Так, якщо у квітні 2015 р. у річному розрахунку ціни зросли на 60,9 %, що насамперед було обумовлено негативними наслідками загострення військового конфлікту (паніка серед населення), девальвацією національної валюти та підвищенням тарифів на житлово-комунальні послуги (зокрема природний газ та електроенергію), то вже за підсумком 2015 року зростання цін становило 43,3 %.

У відповідь на досягнення макроекономічної стабілізації відбулося зупинення негативних тенденцій і в інвестиційній сфері. Це основний індикатор, який свідчить про покращення очікувань щодо майбутнього. Так, у січні-вересні 2015 року обсяг освоєних капітальних інвестицій скоротився на 6 % порівняно із скороченням на 9,2 % у січні-червні 2015 року та на 23 % у січні-вересні 2014 року. Значною підтримкою покращення ситуації у сфері капітальних інвестицій стало розширення державної інвестиційної підтримки, зокрема оборонних заходів країни, розвитку інформаційних технологій, зростання довіри інвесторів та відновлення припливу прямих іноземних інвестицій.

Підбиваючи підсумки 2015 року, слід сказати, що незважаючи на всі складні політичні та економічні виклики, які постали у 2015 році, завдання щодо відновлення макроекономічної стабільності та припинення падіння економіки Уряд виконав. І очікування бізнесу, населення та міжнародних кредиторів є об'єктивною оцінкою, яка це підтверджує. Так, за даними НБУ, у III та IV кварталах 2015 року індекс ділових очікувань підприємств перевищив значення у 100 %, чого не спостерігалось з II кварталу 2014 року. У IV кварталі цей показник досягнув 104 % – максимуму за останні півтора року. Індекс споживчих настроїв продемонстрував зростання до 55,3 пункту у грудні 2015 року порівняно з 43,7 пункту в березні 2015 року (дані компанії GfK).

Рейтинговими агентствами Fitch та Moody's підвищено довгостроковий суверенний кредитний рейтинг України.

Пріоритетом на 2016 рік стане відновлення економічного зростання.

Це завдання є таким же складним викликом для Уряду та безпосередньо реального сектору економіки, як і відновлення макроекономічної стабільності. Україна знову буде змушена зіткнутися з новими викликами, сформованими незалежними від нас обставинами. Це – поглиблення падіння світових цін на основні експортні товари України, а також прийняття Російською Федерацією політично мотивованих рішень щодо обмеження імпорту товарів з України та українського транзиту територією Росії.

Втрата зовнішніх ринків – це виклик українським товаровиробникам, на який вони повинні відповісти підвищенням рівня конкурентоспроможності. Єдиний шлях – модернізація виробництва. Зі свого боку Уряд відповість на ці виклики активізацією процесів реформування економіки, поглибленням співпраці з Європейським Союзом і розширенням роботи щодо захисту національних товаровиробників та експортерів на зовнішньому та внутрішньому ринку, усунення бар'єрів у торгівлі, просування українського експорту та залучення інвестицій. Зазначені заходи сприятимуть підвищенню рівня диверсифікованості та конкурентоспроможності економіки, а відповідно і економічної безпеки країни, її стійкості до зовнішніх потрясінь, як світових, так і локальних.

I. НОВА ОБОРОННА ПОЛІТИКА, ЩО ГАРАНТУЄ НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ І ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ УКРАЇНИ ТА ВІДНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ НА ВСІЙ ТЕРИТОРІЇ ДЕРЖАВИ

Формування нової української армії за змістом та якістю

Протягом 2015 року українська армія відновила боєздатність, набула бойовий досвід, оперативну спроможність, технічну оснащеність, забезпеченість для успішного виконання завдань щодо захисту держави.

Президентом України затверджено нову редакцію Воєнної доктрини України (*Указ від 24.09.2015 № 555*), Урядом схвалено Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України, яку подано на розгляд Ради національної безпеки і оборони України.

Міноборони за участю іноземних та вітчизняних експертів розроблено нову редакцію Стратегічного оборонного бюлетеня України з урахуванням національного досвіду оборонного планування, євроатлантичних принципів і стандартів, цілей партнерства України з НАТО, проведено громадське обговорення проекту та надіслано на погодження до органів державної влади.

Урядом затверджено Державну цільову оборонну програму розвитку озброєння та військової техніки Збройних Сил до 2020 року.

У рамках реформування Міноборони та Генерального штабу опрацьовано програмні заходи щодо приведення їх структури до стандартів країн-членів НАТО та набуття ними сучасних принципів керівництва обороною.

Для здійснення запланованих заходів підготовлено дорожню карту, якою передбачено реформування Міноборони та Генерального штабу на період до 2018 та 2020 років.

Для проведення реформ планується створити Комітет реформ оборонного відомства з урахуванням досвіду країн-членів НАТО.

Створено чітку систему управління Збройними Силами. Набрали спроможності командування видів, чотири оперативні та три повітряні командування Збройних Сил, сформовано Об'єднаний оперативний штаб.

Затверджено Концепцію формування та розвитку Сил спеціальних операцій Збройних Сил, сформовано Командування Сил спеціальних операцій та проводяться заходи щодо підготовки визначених частин та підрозділів.

Підвищено бойові спроможності Високомобільних десантних військ, удосконалюються їх організація і система підготовки, зокрема за допомогою спеціалістів країн-членів НАТО.

Триває відновлення Військово-Морських Сил.

У системі мобілізаційної підготовки та мобілізації сформовано 138 нових військових комісаріатів.

Створено військовий оперативний резерв першої черги.

Оптимізовано систему військової освіти. У системі підготовки зроблено чіткий акцент на практичну складову навчання. Запроваджується нова система підготовки сержантів, наближена до стандартів країн-членів НАТО.

Повернуто до сфери управління Міноборони два військових інститути (Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації та Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова).

У 2015 році видатки на оборону і безпеку порівняно з 2014 роком збільшено у 1,5 раза (на 32,1 млрд. гривень) і за оперативними даними фактично становили 95,8 млрд. гривень.

Закуплено та поставлено для Збройних Сил 4 714 одиниць нових і модернізованих зразків озброєння та військової техніки та 401 500 одиниць боєприпасів різного калібру, 14 982 комплекти ключів до засобів криптографічного захисту інформації. Зокрема, це модернізовані літаки та вертольоти, обладнання для літаків та вертольотів, безпілотні авіаційні комплекси, танки, бойові машини піхоти, бронетранспортери, спеціалізовані броньовані та вантажні автомобілі, броньовані артилерійські катери, артилерійські гармати, переносні протитанкові ракетні комплекси та керовані ракети до них, стрілецька зброя різного призначення, радіолокаційні станції, засоби інженерного озброєння, контрбатарейні станції, засоби радіоелектронної боротьби, радіотехнічні засоби, засоби топогеодезичного і навігаційного забезпечення, пристрої радіомоніторингу систем зв'язку, засоби нічного бачення, тепловізійні і оптичні засоби прицілювання, засоби розмінування тощо.

За результатами проведених державних випробувань (дослідної експлуатації) протягом 2015 року було прийнято на озброєння (постачання) Збройних Сил 18 нових зразків озброєння та військової техніки.

Силами і засобами ремонтно-відновлювальних органів Збройних Сил та державних підприємств відремонтовано понад 34 тисячі одиниць озброєння та військової техніки.

З метою реформування системи матеріально-технічного забезпечення започатковано сім проектів у сфері закупівель, управління державними підприємствами, речового та продовольчого забезпечення, харчування військовослужбовців, а також забезпечення їх житлом.

Запроваджена система електронних закупівель дала змогу прискорити процедури торгів та заощадити значні державні кошти.

Норми харчування військовослужбовців доведено до загальноєвропейських вимірів.

Систему речового забезпечення наближено до стандартів країн-членів НАТО.

У 2015 році війська отримали близько 98,6 тис. бронежилетів та 99,6 тис. кевларових шоломів, 336,4 тис. комплектів літніх польових костюмів, 310 тис.

пар черевиків з високими берцями, 216,7 тис. утеплених курток, 122,7 тис. костюмів захисту від води, 100,7 тис. спальних мішків.

Запроваджено нові стандарти медичного забезпечення.

Налагоджено лікування та реабілітацію поранених у лікувальних закладах МОЗ та за кордоном. Понад 6 тис. учасників антитерористичної операції охоплені Програмою медико-психологічної та соціальної реабілітації.

Відпрацьовано Військово-медичну доктрину України.

Значно покращено систему кадрового забезпечення, підготовлено нову редакцію Концепції кадрового забезпечення в Збройних Силах, яка передбачає систему управління кар'єрою військовослужбовців з персональним плануванням підготовки військовослужбовця та проходження ним служби.

Створено та затверджено Міністром оборони кадровий резерв осіб офіцерського складу – учасників антитерористичної операції (включено понад 1,6 тис. осіб).

Забезпечено нормативно-правове врегулювання питань створення бази даних військовозобов'язаних і призовників та автоматизації процесів військового обліку громадян України (*проект Закону України “Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних” (реєстраційний номер 2504a)*).

Проводяться заходи щодо виконання плану будівництва (реконструкції) та капітального ремонту військових об'єктів на 39 об'єктах інфраструктури ВМС Збройних Сил на загальну суму 30,04 млн. гривень, а також передача фондів, визначених для постійної дислокації нових військових частин у містах Артемівську, Сіверську, Костянтинівці, Дружківці Донецької області та місті Євродонецьку Луганської області, до сфери управління Міністерства оборони України.

Забезпечено відмову від позаблокового статусу

Створено додаткові умови для гарантування безпеки, стабільності і сталого розвитку України в умовах вже існуючих та потенційних загроз територіальній цілісності та суверенітету держави шляхом відмови України від здійснення політики позаблоковості та відновлено курс на євроатлантичну інтеграцію (*Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо відмови України від здійснення політики позаблоковості” від 23.12.2014 № 35-VIII, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 26.05.2015 № 287, нова редакція Воєнної доктрини України, затверджена Указом Президента України від 24.09.2015 № 555*).

15 жовтня 2015 р. Україну обрано непостійним членом Ради безпеки ООН на 2016–2017 роки. Україна отримала 177 голосів на підтримку непостійного членства як консолідовану відповідь наших партнерів на агресію Російської Федерації проти нашої держави. Це стало підтвердженням світової ізоляції держави-агресора.

Таким чином, зазначені дії засвідчили рішучість намірів України щодо відновлення курсу на євроатлантичну інтеграцію.

Забезпечено впровадження стандартів НАТО

Прийнято та забезпечено виконання Річної національної програми співробітництва України з НАТО на 2015 рік (*Указ Президента України від 23.04.2015 № 238*)(заходи Програми виконано на 74,6 %).

16 грудня 2015 р. на засіданні Уряду схвалено Річну національну програму співробітництва України з НАТО на 2016 рік.

17 вересня 2015 р. підписано Імплементативну угоду між Міністерством оборони та Організацією НАТО з підтримки та постачання (ОНПП) щодо Програми Україна – НАТО з надання допомоги Україні у сфері логістики та стандартизації (набрала чинності з дати підписання), у тому числі розроблено модуль автоматизованої системи обліку та руху матеріальних засобів (за напрямом речового забезпечення); розроблено та затверджено 22 військових стандарти на основі стандартів НАТО (STANAG); в проекті оновленого пакета Цілей партнерства для України на 2016–2021 роки передбачено Цілі партнерства “Реформування системи оборонного планування”, “Впровадження стандартів НАТО” та “Система управління національною стандартизацією”.

Розроблено та здійснюється виконання імплементаційного плану Багатонаціонального об'єднаного координаційного комітету з питань військового співробітництва та оборонного планування в рамках підкомітету з матеріально-технічного забезпечення щодо створення системи логістичного забезпечення Збройних Сил за стандартами НАТО.

17 грудня 2015 р. підписано Дорожню карту Україна–НАТО з оборонно-технічного співробітництва, якою передбачені основні завдання з впровадження стандартів Альянсу в Україні.

Відновлено роботу веб-порталу “Україна–НАТО” (<http://ukraine-nato.mfa.gov.ua>).

У 2015 році забезпечено участь представників Збройних Сил в десяти багатонаціональних військових навчаннях (п'ять навчань на території України та п'ять навчань поза її межами), до яких від Збройних Сил залучалося близько 1500 осіб особового складу та 22 одиниці військової техніки.

Формування та реалізація державної політики, спрямованої на фактичне повернення Автономної Республіки Крим та м. Севастополя до складу України, а також на відновлення діяльності законних органів влади на всій території Донецької та Луганської областей

Питання військової агресії проти України та невизнання анексії Автономної Республіки Крим і м. Севастополя залишається основним у

порядку денному міжнародних контактів та визначає порядок відносин наших партнерів з Російською Федерацією. На сьогодні будь-яке співробітництво з так званою владою Автономної Республіки Крим та м. Севастополя зупинене. МЗС оперативно та адекватно реагує на контакти незаконної влади Криму з іноземними партнерами.

Результатом роботи Уряду України в рамках міжнародних організацій стало значне зменшення кількості та чітка ідентифікація держав з проросійською політикою.

Реалізовувався комплекс заходів щодо забезпечення максимально ефективного використання в інтересах України всього інструментарію ОБСЄ, ООН та РЄ щодо зміцнення поваги до принципів демократії, верховенства права, належного врядування, прав людини та фундаментальних свобод, включаючи права національних меншин.

8 грудня в Женеві та Нью-Йорку була представлена 12-а доповідь Управління Верховного комісара ООН з прав людини. Доповідь підготовлена Моніторинговою місією ООН з прав людини в Україні (ММПЛ). Серед найважливіших висновків місії є прямі підтвердження постачання на Донбас з Російської Федерації зброї та найманців через тимчасово неконтрольовану Україною ділянку кордону з Російською Федерацією. Місією задокументовані злочини, скоєні підконтрольними Росії незаконними збройними формуваннями на окремих територіях Донецької та Луганської областей. Традиційно в окремому розділі 12-ї доповіді йдеться про ситуацію в окупованих Російською Федерацією Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, де продовжують грубо порушуватися права кримських татар та етнічних українців.

Інформація щодо протиправних дій Росії на території Автономної Республіки Крим, частині території Донецької і Луганської областей, стану виконання Мінських домовленостей на постійній основі доводяться під час зустрічей з представниками органів державної влади, громадськими діячами, think tanks, представниками ділових кіл країн акредитації, у рамках інтерв'ю для місцевих ЗМІ, тематичних конференцій, за посередництвом соцмереж, а також у ході візитів на високому та найвищому рівнях.

Створено основи для розвитку оборонно-промислового комплексу

Розроблено пропозиції стосовно внесення до законодавства змін щодо удосконалення сфери державного оборонного замовлення, спрямованих на ефективне матеріально-технічне забезпечення Збройних Сил та інших військових формувань України, затвердження Кабінетом Міністрів основних показників державного оборонного замовлення у строк, максимально наближений до дня набрання чинності Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік (Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про державне оборонне замовлення”, реєстраційний номер 2090а, закон прийнято 26.01.2016). Затверджено Концепцію Державної

цільової програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу України на період до 2020 року та на її основі у двомісячний термін буде розроблено Державну цільову програму реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу України на період до 2020 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.01.2015 № 19).

Розроблено наступні проекти законів, які будуть прийняті до 03.2016 (зараз стадія погодження):

проект Закону України “Про створення та виробництво озброєння, військової і спеціальної техніки”

проект Закону України “Про військово-технічне співробітництво”.

Започатковано діяльність шести трастових фондів, що сприяють посиленню обороноздатності, на загальну суму 6,5 млн доларів США.

У 2015 році розпочато виконання Плану заходів щодо інженерно-технічного облаштування українсько-російського державного кордону, територій, прилеглих до районів проведення антитерористичної операції та Автономної Республіки Крим (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 №439*).

Зазначеним планом передбачено створення комплексу інженерних та фортифікаційних споруд, а також впровадження сучасних технічних рішень. Їх інтеграція в єдину систему дасть змогу створити автоматизовану технічно інтелектуальну форму охорони державного кордону.

До виконання плану залучені проектний інститут СБУ, вісім генеральних підрядних будівельних організацій.

З урахуванням пріоритетів роботи з облаштування українсько-російського кордону в 2015 році проводилися в Чернігівській та Харківській областях:

обладнано протитанкові рови протяжністю 230 км, металевий загороджувальний паркан – 72 км, рокадні дороги – 115 км, облаштовано дев'ять вогневі позиції на 10 осіб – 9; п'ять опорних пунктів;

встановлено 32 металеві спостережні вежі;

розгорнуто сім нових підрозділів;

придбано чотири бойові модулі на базі легкоброньованої платформи “Тритон”;

розгорнуто систему оптико-електронного спостереження в Дергачівському районі Харківської області, яка складається із трьох основних елементів:

сенсорної підсистеми (оптоволоконний кабель з програмно-апаратним комплексом) – 3,5 км ділянки кордону;

мультиспектральної оптичної підсистеми (телевізійна та оптична камери в одному поворотному модулі) – дві камери;
цифрових керованих відеокамер з інфрачервоним підсвічуванням – 14 камер.

На виконання робіт з державного бюджету отримано 400 млн. гривень.
Кошти освоєно повністю.

Здійснення заходів Програми сприятиме підвищенню національної безпеки шляхом удосконалення інженерно-технічного облаштування українсько-російського державного кордону, територій, прилеглих до районів проведення антитерористичної операції та Автономної Республіки Крим.

Створено умови для повного набрання чинності Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони

Завершено внутрішньодержавні процеси ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС усіма його 28 державами-членами, 23 держави-члени передали Генеральному секретаріату Ради ЄС ратифікаційні грамоти (Австрія, Болгарія, Чехія, Німеччина, Данія, Естонія, Іспанія, Франція, Велика Британія, Угорщина, Хорватія, Ірландія, Литва, Люксембург, Латвія, Мальта, Португалія, Польща, Румунія, Швеція, Фінляндія, Словенія та Словаччина).

Розпочато діяльність передбачених Угодою про асоціацію двосторонніх органів асоціації: проведено 2-е засідання Ради асоціації (7 грудня 2015 року), інавгураційне засідання Комітету асоціації (13-14 липня 2015 року) та його підкомітетів (липень-жовтень), два засідання Парламентського комітету асоціації (24-25 лютого та 4-5 листопада 2015 року), установчу зустріч Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС (16 квітня 2015 року).

Запроваджено поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі між Україною та ЄС з 1 січня 2016 року відповідно до положень розділу IV “Торгівля та пов’язані з торгівлею питання” Угоди про асоціацію.

З метою створення умов для співробітництва з безпековими організаціями ЄС та на виконання пункту 3 статті 10 Угоди про асоціацію з ЄС забезпечено підготовку та 7 грудня 2015 року підписано Адміністративну угоду між Міністерством оборони України та Європейським оборонним агентством.

Виконано технічні умови запровадження безвізового режиму з ЄС

У травні 2015 року Європейська комісія оприлюднила п’яту доповідь на адресу Європейського парламенту та Ради про хід виконання Україною

Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України, що містила понад 50 комплексних умов надання безвізового режиму для громадян України. Виконання зазначених умов потребувало розроблення та схвалення численних законопроектів, втілення інфраструктурних та інституційних змін у системі органів державної влади.

22 травня 2015 р. під час Саміту “Східного партнерства” у м. Ризі (Латвія) забезпечено прийняття політичного рішення щодо скасування візового режиму для поїздок українських громадян до європейських країн після виконання усіх критеріїв.

Так, зокрема, в межах діалогу з ЄС щодо візової лібералізації Верховною Радою України прийнято Закони, проекти яких було розроблено Кабінетом Міністрів:

про зовнішню трудову міграцію *(від 05.11.2015 № 761-VIII)*;

про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо окремих питань накладення арешту на майно з метою усунення корупційних ризиків при його застосуванні *(від 10.11.2015 № 769- VIII)*;

про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення інституту спеціальної конфіскації з метою усунення корупційних ризиків при її застосуванні *(від 10.11.2015 № 770-VIII)*;

про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо виконання рекомендацій Європейського Союзу з виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно уточнення підслідності органів досудового розслідування *(від 10.11.2015 № 771-VIII)*;

про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів *(від 10.11.2015 № 772-VIII)*.

Разом з тим, з метою прискорення надання безвізового режиму для громадян України розроблено та внесено на розгляд Верховної Ради України такі законопроекти:

про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо розгляду судами позовів про примусове видворення або щодо затримання з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства або забезпечення передачі іноземців та осіб без громадянства відповідно до міжнародних договорів України про реадмісію *(реєстраційний номер 3154, 10.11.2015 прийнято в першому читанні)*;

про внесення змін до Закону України “Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту” *(реєстраційний номер 3155, 05.11.2015 прийнято в першому читанні)*;

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянств та урегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції (*реєстраційний номер 3159, 05.11.2015 прийнято в першому читанні*);

про внесення змін до деяких законів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським союзом візового режиму для України” (*реєстраційний номер 3224, 28.01.2016 прийнято в першому читанні*).

Крім того, з метою лібералізації ЄС візового режиму для України Урядом забезпечено:

з січня 2015 року – оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм;

з травня 2015 року – оформлення дипломатичних та службових паспортів України з безконтактним електронним носієм;

з червня 2015 року – оформлення закордонними дипломатичними установами паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм.

Удосконалено і введено в дослідну експлуатацію інформаційну підсистему “Облік біженців та іноземців”. Створено і розпочато роботу Контактного інформаційно-аналітичного центру з моніторингу міграційних процесів.

Урядом схвалено Концепцію створення національної системи ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1428*). Концепція встановлює загальні принципи та порядок створення національної системи ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства. Результатом реалізації Концепції стане створення ефективної, прозорої, високотехнологічної, захищеної національної системи ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства.

Також 23 грудня 2015 р. Урядом схвалено Концепцію здійснення першочергових заходів з реформування Державної міграційної служби (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1411*), якою визначено основні пріоритети, напрями, механізми, етапи і строки реформування ДМС, а також очікувані результати.

З метою пришвидшення лібералізації ЄС візового режиму для України Урядом організовано проведення восени 2015 року позачергових експертних місій Європейської Комісії з оцінки прогресу України у виконанні відповідних рекомендацій ЄС. За результатами роботи експертних місій ЄС констатовано прогрес в усіх сферах, охоплених безвізовим діалогом Україна – ЄС, та позитивно оцінено прогрес у таких сферах, як безпека

документів, управління кордонами, міграція та притулок, боротьба з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму; захист персональних даних; у сфері прав людини та основоположних свобод.

18 грудня 2015 р. Європейська Комісія оприлюднила шосту Доповідь про стан виконання Україною Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму. Комісія визнала, що Україна виконала всі критерії, викладені у чотирьох блоках другої фази Плану дій, а також висловила готовність представити на початку 2016 року законодавчу пропозицію щодо внесення змін до Регламенту ЄС № 539/2001 від 15 березня 2001 р., яка передбачатиме включення України до переліку країн, громадяни яких не потребують віз для короткострокових поїздок до країн Шенгенської зони.

Таким чином, протягом 2015 року Урядом виконано всі технічні вимоги в межах діалогу Україна – ЄС щодо лібералізації візового режиму.

Вжито заходів щодо соціального забезпечення військовослужбовців та учасників АТО

Врегульовано питання забезпечення осіб офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, пільгами і гарантіями, визначеними Законом України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” (*Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” від 15.09.2015 № 683-VIII*).

Вжито заходів щодо забезпечення збереження здоров’я усіх категорій військовослужбовців та проведення їх організованого відпочинку (*Закон України “Про внесення зміни до статті 11 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” від 03.11.2015 № 739-VIII*).

Забезпечено прийняття підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на впорядкування грошового забезпечення усіх категорій військовослужбовців, а також створення системи заохочень за успішне виконання бойових завдань та стимулювання до проходження військової служби за контрактом (*постанови Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 № 406 “Про внесення зміни до пункту 6 постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294 та від 20.01.2016 № 18 “Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу”*).

Протягом 2015 року з фондів Міноборони сім’ям учасників антитерористичної операції виділено 186 квартир, з них 94 – сім’ям загиблих військовослужбовців – учасників антитерористичної операції.

За результатами роботи, проведеної керівництвом територіальних підрозділів Національної поліції у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-

Франківській, Київській, Львівській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях, органами місцевого самоврядування протягом звітного періоду виділено 1191 земельну ділянку під індивідуальну житлову забудову для працівників органів внутрішніх справ та поліції, які брали участь в антитерористичній операції.

Забезпечено створення належної системи соціального захисту учасників антитерористичної операції. Так, протягом 2015 року:

спрощено процедуру надання статусу учасника бойових дій (статус отримало 156 082 особи);

вирішено питання щодо надання зазначеного статусу учасникам добровольчих батальйонів, які стали інвалідами, та членам сімей загиблих добровольців;

забезпечено надання необхідної допомоги всім постраждалим учасникам АТО, які потребують протезування (ортезування) (організовано протезування 160 учасникам АТО, з них 11 – за кордоном виробами підвищеної функціональності). Крім того, учасників АТО забезпечено понад 300 технічними та іншими засобами реабілітації;

збільшено розмір грошової допомоги на протезування (ортезування) однієї кінцівки за кордоном з 500 до 900 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня, а за рішенням експертної комісії Мінсоцполітики – до 1 800 прожиткових мінімумів;

забезпечено 3 415 постраждалих учасників АТО санаторно-курортним лікуванням (22,5 млн. гривень, профінансовано у повному обсязі);

пройшли психологічну реабілітацію 4811 учасників АТО (50 млн. гривень, профінансовано у повному обсязі);

отримали соціально-психологічну допомогу через центри соціально-психологічної реабілітації Державної служби у справах ветеранів та учасників антитерористичної операції 5518 осіб (5,6 млн. гривень, профінансовано у повному обсязі);

отримали послуги з професійної адаптації 2458 осіб (27,5 млн. гривень, профінансовано у повному обсязі);

забезпечено житлом 48 учасників АТО, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок (32,6 млн. гривень, профінансовано 32,5 млн. гривень);

забезпечено житлом 642 сім'ї загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також інвалідів I–II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції (367,7 млн. гривень, профінансовано у повному обсязі).

У Державному бюджеті України на 2015 рік було передбачено видатки на виплату компенсації за програмою 2501350 “Компенсація підприємствам, установам, організаціям у межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період” в обсязі 2 094,3 млн. гривень, які профінансовано в повному обсязі.

З метою врегулювання питання виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або каліцтва працівників міліції під час виконання ними службових обов’язків Урядом затверджено новий Порядок і умови призначення і виплати зазначеної допомоги (змінено базу її нарахування, уточнено перелік осіб, що мають право на її отримання) (*постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 850 “Про затвердження Порядку та умов призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без установлення інвалідності працівника міліції”*).

На 1 січня 2016 р. вивчено потребу в соціальних послугах 46 645 сімей учасників антитерористичної операції та організовано задоволення виявлених потреб. За результатами проведеної роботи 23 410 осіб отримали психологічну підтримку, 10 789 особам надано юридичну допомогу, 10 035 осіб отримали гуманітарну допомогу, 1 753 особи працевлаштовано, 343 сім’ї забезпечено житлом, 9 949 демобілізованим учасникам АТО надано допомогу в оформленні документів для отримання земельної ділянки.

Крім того, 26 689 осіб направлено до органів соціального захисту населення, де вони отримали матеріальну допомогу; 10 538 осіб отримали допомогу в оформленні/відновленні документів; 1 819 сімей (осіб), у тому числі 141 особа з інвалідністю, перебувають під соціальним супроводом.

Забезпечено представництво інтересів держави в Європейському суді з прав людини за скаргами, поданими Урядом України щодо порушення прав, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

З метою захисту прав фізичних та юридичних осіб, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що порушуються Російською Федерацією на окупованих територіях АР Крим та м. Севастополя, Донецької та Луганської областей, Урядом України до Європейського суду було подано чотири міждержавні заяви проти Російської Федерації відповідно до статті 33 “Міждержавні справи” Конвенції, на підставі яких було відкрито провадження у чотирьох міждержавних справах “Україна проти Росії” за заявою № 20958/14, “Україна проти Росії (II)” за заявою № 43800/14, “Україна проти Росії (III)” за заявою № 49537/14 та “Україна проти Росії (IV)” за заявою № 42410/15; на розгляді у Європейському суді перебувають три міждержавні справи, а саме: “Україна проти Росії” за заявою № 20958/14, “Україна проти Росії (II)” за заявою № 43800/14, “Україна проти Росії (IV)” за заявою № 42410/15. 24 вересня

2015 р. Європейський суд з прав людини задовольнив звернення України про відкликання скарги у справі “Україна проти Росії (III)” за заявою № 49537/14.

Європейський суд комунікував Уряду Російської Федерації зазначені міждержавні справи та встановив відповідний термін для надання коментарів, зокрема: до 31 грудня 2015 р. – у справах “Україна проти Росії” та “Україна проти Росії (II)”, до 22 січня 2016 р. – у справі “Україна проти Росії (IV)”.

Станом на 19 січня 2016 р. Уряд України не отримувал повідомлення з Європейського суду про направлення Урядом Російської Федерації коментарів щодо зазначених справ.

Подання зазначених міжнародних позовів є захистом національних інтересів у міжнародних судах щодо притягнення Російської Федерації до міжнародно-правової відповідальності за порушення нею своїх зобов’язань за міжнародними договорами України, що надає можливості компенсувати збитки, завдані збройною агресією Російської Федерації.

Разом з тим, Урядовим уповноваженим у справах Європейського суду з прав людини розроблено та оприлюднено методичні рекомендації щодо звернення до Європейського суду з прав людини, з урахуванням яких та за сприяння центрів з надання безоплатної правової допомоги було спрощено доступ фізичних та юридичних осіб до захисту зазначеним Судом прав, порушених внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

Започатковано проведення політики забезпечення інформаційної безпеки України

Для забезпечення підтримки військовослужбовців та об’єктивного висвітлення подій в районі проведення АТО реалізовано проект “Embedded journalists” (закріплення журналіста за військовою частиною в районах проведення АТО), проведено масштабні інформаційні соціальні кампанії на підтримку мобілізації: “Гідність, Воля і Перемога”, “Командири-герої”, акцію “Теплі долоні” на підтримку військовослужбовців, що перебувають в районах проведення АТО.

Отримано та передано представникам в район проведення АТО обладнання від західних партнерів. Від Республіки Польща отримано дев’ять аналогових телевізійних передавачів: п’ять встановлено, три готуються до встановлення, один перебуває в резерві. Від Литовської Республіки отримано п’ятнадцять передавачів: дев’ять встановлено, два готуються до встановлення, три перебувають у резерві, один ремонтується. Від Сполучених Штатів Америки отримано три FM-передавачі, які планується розмістити в районі проведення АТО. Орієнтовна вартість отриманого обладнання становить близько 10 млн. гривень.

Відновлено мовлення телерадіокомпанії “ДонТРК” (з Громадським ТВ Донбасу). Донецькою філією Концерну радіомовлення, радіозв’язку та

телебачення було введено в експлуатацію телепередавачі для трансляції Донецької обласної державної телерадіокомпанії (з Громадським ТВ Донбасу):

- у м. Краматорську – 61 канал,
- у м. Маріуполі – 54 канал,
- у м. Красноармійськ – 27 канал,
- у м. Волновасі – 30 канал,
- у с. Єлизаветівка – 45 канал,
- у м. Кураховому – 31 канал.

Відновлено мовлення телерадіокомпанії “ЛугТРК” у Луганській області та введено в експлуатацію передавачі для трансляції програм Луганської обласної державної телерадіокомпанії:

- у м. Старобільську – 49 канал,
- у с-щі Широкий – 25 канал,
- у м. Попасній – 43 канал.

Відновлено мовлення телеканалу “ІРТА” в Луганській області:

- у м. Сватовому – 38 канал,
- у с. Зоринівка – 44 канал,
- у смт Біловодськ – 43 канал,
- у смт Марківка – 48 канал,
- у смт Білолуцьк – 44 канал.

Відновлено та розширено радіомовлення на сході України:

- у м. Костянтинівці (Радіо Люкс+ Радіо 24 – 103,1 МГц),
- у м. Попасній (Радіо “Пульс” – 99, 5 МГц),
- у м. Волновасі (Радіо 24-ФМ – 96,5 МГц, “Русское радио Украина” – 97,5 МГц),
- у с. Широкий (Радіо “Пульс”– 99, 5 МГц, “Русское радио Украина” – 104, 8 МГц);

Мовлення Громадського радіо: м. Волноваха – 66,05 МГц і 103,8 МГц, м. Краматорськ – 103,2 МГц, м. Красноармійськ – 99,6 МГц;

З Миколаївської області ведеться мовлення однієї програми українського радіо на хвилях 1431 кГц.

Встановлено 180 супутникових антен з українським пакетом мовлення для бійців на передовій в районі проведення АТО.

Проведено соціальні кампанії на підтримку громадян, що проживають на окупованій території: “Крим – це Україна”, “18 травня ми всі – кримські татари”, “Два прапори – Єдина країна”. Соціальну кампанію “Крим – це Україна” проведено за кордоном, зокрема в Канаді, Польщі, Німеччині, Австралії та інших країнах. Презентовано спільний проект з Радіо Свобода та

Українським радіо “Радіо Крим. Реаліі” як другий етап відновлення кримського радіомовлення.

Забезпечено регулярне інформування іноземних партнерів про протиправні діяння Російської Федерації на території України, а також про стан виконання Мінських домовленостей.

Вдосконалено законодавство, що регулює діяльність на тимчасово окупованій території та в районі проведення антитерористичної операції

Розпочали роботу Державна служба з питань Автономної Республіки Крим та міста Севастополя і Державне агентство з питань відновлення Донбасу.

Забезпечено сприяння здійсненню контролюючими органами ДФС контрольних функцій за переміщенням товарів до району або з району проведення антитерористичної операції (*Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку переміщення товарів до району або з району проведення антитерористичної операції” від 17.07.2015 № 649-VIII*).

Вжито заходів щодо ефективнішого захисту майнових і немайнових прав держави, громадян і юридичних осіб України, зокрема в контексті розгляду справ проти Російської Федерації у міжнародних юрисдикційних органах (*Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення дати початку тимчасової окупації” від 15.09.2015 № 685-VIII*).

З особового складу, передислокованого з Автономної Республіки Крим, та наявних ресурсів сформовано Азово-Чорноморське регіональне управління та Херсонський прикордонний загін, виставлено 11 нових відділів прикордонної служби, які з квітня розпочали виконання завдань за призначенням. Організовано роботу в семи контрольних пунктах в’їзду-виїзду (три – автомобільних, чотири – залізничних) на адміністративній межі Херсонської області з Автономною Республікою Крим.

Створено умови для забезпечення безпеки та нормалізації життєдіяльності населення в районі проведення антитерористичної операції, забезпечено надання публічних послуг населенню відповідних адміністративно-територіальних одиниць, зупинення розвитку кризових тенденцій у господарському секторі та суспільно-політичній ситуації (*Закон України “Про військово-цивільні адміністрації” від 03.02.2015 № 141-VIII*).

Забезпечено актуалізацію законодавчого регулювання правового режиму воєнного стану з урахуванням особливостей сучасних збройних конфліктів і досвіду проведення антитерористичної операції на сході держави (*Закон України “Про правовий режим воєнного стану” від 12.05.2015 № 389-VIII*).

Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до статті 3 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” щодо вдосконалення процедур державної регуляторної політики” (*реєстраційний номер 3382*), прийняття якого надасть можливість спростити і пришвидшити прийняття регуляторних рішень у сфері господарської діяльності на окремих територіях Донецької і Луганської областей у період проведення антитерористичної операції, прискорить розв’язання проблем для суб’єктів господарювання на територіях Донецької, Луганської областей на час проведення АТО.

Започатковано створення суспільного мовлення та іномовлення України

Забезпечено утворення та подальшу діяльність публічного акціонерного товариства “Національна суспільна телерадіокомпанія України” (далі – НСТУ), зокрема визначено механізм створення НСТУ, його організаційно-правову форму, джерела фінансування, умови оплати праці працівників, захист майнових прав НСТУ та інтересів трудового колективу, удосконалено діяльність органів управління, порядок формування і засади діяльності наглядової та редакційної рад (*Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо Суспільного телебачення і радіомовлення України” від 19.03.2015 № 271-VIII*).

Урядом передбачено заходи, пов’язані з реорганізацією державних телерадіоорганізацій та затверджено Порядок перетворення Національної телекомпанії у публічне акціонерне товариство “Національна суспільна телерадіокомпанія України” (*постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 567 “Деякі питання утворення публічного акціонерного товариства “Національна суспільна телерадіокомпанія України”*).

Верховною Радою України прийнято підготовлений Урядом Закон України “Про систему іномовлення України” (*від 08.12.2015 № 856-VIII*), що дасть змогу забезпечити доступ іноземної аудиторії, в тому числі української діаспори, до об’єктивної, актуальної та повної інформації про події в Україні. Крім того, 1 жовтня відбувся запуск Мультимедійної платформи іномовлення України та замість супутникового телеканалу “УТР” в ефірі стартував телеканал “UATV”.

Урядом започатковано широку дискусію щодо впровадження ефективного механізму для прозорості медіавласності в Україні. Так, у червні 2015 р. проведено міжнародну конференцію за підтримки спільної програми Європейського Союзу та Ради Європи “Зміцнення інформаційного суспільства в Україні”. Під час заходу було обговорено питання реалізації основних принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення в Україні та забезпечення прозорості власності засобів масової інформації. Результатом цього обговорення стало прийняття Верховною Радою України

Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації та реалізації принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення” (від 03.09.2015 № 674-VIII).

Розширено на законодавчому рівні межі кримінальної відповідальності за злочини проти журналістів чи членів їх сімей, встановлено компенсаційні виплати у разі загибелі або поранення журналістів під час виконання ними професійних обов’язків (Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів” від 14.05.2015 № 421-VIII).

II. НОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Реформа державного управління

Кабінетом Міністрів за участю представників інституцій Європейського Союзу та програми СІГМА розроблено *проект Стратегії реформи державного управління на 2016–2020 роки* та *план заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління на 2016–2018 роки*, які визначають основні засади проведення реформи державного управління в Україні.

Реформа державного управління має за мету:

побудову ефективної системи органів державного управління, забезпечення її необхідними правовими, адміністративними і фінансовими інструментами;

деконцентрацію повноважень Кабінету Міністрів шляхом передачі міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади частини владних повноважень і підвищення ролі та відповідальності кожного з міністрів;

активізацію процесу формування, реалізації, моніторингу та оцінки ефективності державної політики і створення цілісного управлінського простору та підвищення ефективності участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики;

скорочення державного регулювання (дерегуляція), оптимізацію та підвищення якості надання адміністративних послуг і запровадження єдиних засад адміністративної процедури;

створення престижного, політично нейтрального, відповідального інституту державної служби, спрямованого на ініціативну та ефективну реалізацію державної політики, зокрема надання високоякісних адміністративних послуг.

Реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування

Схвалено Стратегію реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затверджено план заходів щодо її реалізації (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 227*), що забезпечило створення у середньостроковій перспективі належних умов для ефективного проведення в Україні реформи державної служби, служби в органах місцевого самоврядування та підвищення їх якості, сприяло оптимізації функцій інститутів державної влади, ефективному розподілу повноважень і сфер відповідальності.

Прийнято новий Закон України “Про державну службу”, який набирає чинності з 1 травня 2016 р. та передбачає, зокрема:

розмежування політичних посад і посад державної служби та введення трьох категорій посад державних службовців;

запровадження посад державних секретарів як найвищих посад державної служби;

забезпечення вступу на державну службу лише за результатами відкритого конкурсного відбору на всі посади державної служби;

запровадження компетентнісної моделі управління людськими ресурсами;

унеможливлення безпідставного звільнення з посад державної служби;

прозору систему оплати праці.

Забезпечено гармонізацію державної служби та служби в органах місцевого самоврядування (*проект нової редакції Закону України “Про службу в органах місцевого самоврядування”, реєстраційний номер 2489, прийнято в першому читанні 23.04.2015*). Прийняття зазначеного Закону дасть змогу уніфікувати підходи до роботи в органах місцевого самоврядування та в державних органах, а також визначити особливості такої роботи.

Створено механізм для залучення коштів Європейського Союзу та міжнародних організацій з метою підвищення заробітної плати державних службовців до конкурентного рівня.

Розпочато роботу щодо забезпечення функціонування централізованої інформаційно-аналітичної автоматизованої системи управління людськими ресурсами, зокрема її важливої складової – автоматизованого обліку кількісного складу державних службовців державних органів, посади керівних працівників та спеціалістів віднесені до посад державних службовців.

Затверджено нову спеціальність “Публічне управління та адміністрування”, за якою з 1 вересня 2015 р. здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.

Забезпечено перехід від відомчого до централізованого контролю щодо неперервного професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, що сприятиме ефективному використанню бюджетних коштів.

Запроваджено практику призначення на посади керівників центральних органів виконавчої влади на засадах відкритого конкурсного відбору, зокрема проведено відкритий відбір претендентів на посади членів Національного агентства з питань запобігання корупції; керівників суб’єктів господарювання державного сектору економіки, функції з управління якими виконує Кабінет Міністрів; кандидата на посаду Голови Державного агентства з управління зоною відчуження тощо.

Нова регіональна політика

В Україні реалізується політика регіонального розвитку, яка базується на кращих практиках Європейського Союзу

Прийнято Закон України “Про засади державної регіональної політики” від 05.02.2015 № 156-VIII, яким визначено основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України.

Відповідно до зазначеного закону Уряд прийняв:

постанову Кабінету Міністрів України від 07.10.2015 № 821 “Деякі питання реалізації у 2015—2017 роках Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року”, якою:

затверджено план заходів з реалізації у 2015—2017 роках Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року;

схвалено п’ять програм регіонального розвитку;

постанову Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 714 “Про утворення Міжвідомчої координаційної комісії з питань регіонального розвитку”, якою визначено завдання, порядок роботи та посадовий склад Міжвідомчої координаційної комісії з питань регіонального розвитку, що забезпечить координацію діяльності органів виконавчої влади із обов’язковим залученням органів місцевого самоврядування до формування та реалізації державної регіональної політики;

постанову Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 856 “Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики”, якою вдосконалено систему моніторингу та оцінки державної регіональної політики;

постанову Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 931 “Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів”, якою визначено механізм розроблення зазначених документів, а також проведення моніторингу та оцінки результативності їх виконання;

постанову Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 932 “Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів”, якою визначено механізм розроблення зазначених документів, а також проведення моніторингу та оцінки

результативності їх реалізації, (на 25.12.2015 затверджено 23 регіональні стратегії розвитку та 17 планів заходів з їх реалізації);
розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2015 № 766 яким затверджено 876 інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що фінансуються за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку. З метою забезпечення максимально відкритого і прозорого розподілу коштів державного фонду регіонального розвитку створено он-лайн платформу (dfrt.minregion.gov.ua), на якій розміщується інформація щодо інвестиційних програм і проектів, які можуть реалізуватися або реалізуються за рахунок зазначених коштів.

Здійснено розрахунок рейтингової оцінки та проведено аналіз основних тенденцій соціально-економічного розвитку регіонів за підсумками III кварталу 2015 року, який оприлюднено на веб-сайті Мінрегіону.

Триває процес децентралізації та максимальної передачі функцій на місцевий рівень

Прийнято ряд першочергових нормативно-правових актів для забезпечення процесу демократизації суспільства та децентралізації влади.

З метою реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні та виконання плану заходів щодо її реалізації (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333, від 18.06.2014 № 591*) внесено зміни до податкового та бюджетного законодавства, що стало значним кроком до передачі повноважень із центрального рівня на регіональний рівень.

Так, зазначеними змінами:

розширено права органів місцевого самоврядування щодо прийняття рішень, їм надано повну бюджетну самостійність щодо наповнення своїх бюджетів та здійснення видаткових повноважень;

запроваджено нову модель фінансового забезпечення місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин;

збільшено джерела формування дохідної частини місцевих бюджетів шляхом передачі окремих доходів з державного бюджету, запровадження нового виду податку – акцизного податку з кінцевих продажів, розширення бази оподаткування податком на нерухомість;

підвищено фіскальну незалежність органів місцевого самоврядування щодо місцевих податків та зборів, зокрема надано право самостійно визначати ставки податків та встановлювати пільги з їх сплати.

Результати виконання місцевих бюджетів у 2015 році підтверджують, що зміни до бюджетного та податкового законодавства забезпечили реальний ріст ресурсу місцевих бюджетів та підвищення рівня їх фінансової забезпеченості.

Так, у 2015 році доходи загального фонду місцевих бюджетів (без трансфертних платежів) зросли порівняно з минулим роком на 42,1 %, або на 29,6 млрд. гривень¹.

Це значні додаткові надходження, якими органи місцевого самоврядування можуть самостійно розпорядитися і спрямувати їх на ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності, благоустрій, на капітальний ремонт житлового фонду та закладів соціально-культурної сфери, на соціальну допомогу та придбання ліків для окремих категорій громадян, на інші потреби громади.

Визначено порядок перерахування нових видів міжбюджетних трансфертів, зокрема базової та реверсної дотацій, освітньої, медичної субвенцій, запроваджених в рамках реформи міжбюджетних відносин (*постанова Кабінету Міністрів України від 23.01.2015 № 12 “Про внесення змін до Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів”*). При цьому освітня та медична субвенції є джерелом фінансування видатків на утримання закладів освіти та охорони здоров'я, в тому числі на виплату заробітної плати та оплату інших захищених видатків (*постанови Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6, від 23.01.2015 № 11 “Деякі питання надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам”*).

Встановлено особливості перерахування міжбюджетних трансфертів місцевим бюджетам населених пунктів Донецької та Луганської областей, що розташовані на території проведення антитерористичної операції та на лінії зіткнення (*постанова Кабінету Міністрів України від 25.02.2015 № 68 “Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів за місцевими бюджетами у населених пунктах Донецької та Луганської областей, що розташовані на території проведення антитерористичної операції, та населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення”*).

Приведено у відповідність з Бюджетним кодексом України умови надання позик на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів, що сприятиме збалансуванню місцевих бюджетів (*постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 123*).

Визначено порядок відбору програм і проектів, які фінансуватимуться за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, що дасть можливість місцевим органам влади формувати переліки об'єктів та порядок використання коштів державного фонду регіонального розвитку (*постанови Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 195 та № 196*).

У 2015 році затверджено до фінансування 876 проектів на суму понад 2,9 млрд. гривень, з них реалізовано у звітному році 532 проекти.

Визначено порядок обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору та особливості ведення

¹ За оперативними даними Казначейства.

бухгалтерського обліку виконання місцевих бюджетів і складення звітності про виконання місцевих бюджетів щодо таких коштів, що дасть змогу місцевим бюджетам ефективніше використовувати власні надходження бюджетних установ та кошти бюджету розвитку в результаті зменшення документообігу та пришвидшення проходження платежів через банківські установи (*постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 № 378*).

Визначено порядок та умови надання стабілізаційної дотації з державного бюджету місцевим бюджетам, а також затверджено розподіл стабілізаційної дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на 2015 рік між місцевими бюджетами в обсязі 2 млрд. гривень для покриття фактичних диспропорцій під час запровадження нової моделі взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами (*постанови Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 727 та від 13.10.2015 № 833*).

Створено правові підстави для децентралізації системи державного архітектурно-будівельного контролю (для місцевих громад створено можливості щодо видачі дозвільних документів, здійснення державного архітектурного та будівельного контролю та прийняття в експлуатацію об'єктів; регулювання містобудівної діяльності на місцях; наближення адміністративних послуг до громадян; підвищення відповідальності місцевої влади перед громадою у сфері містобудування) шляхом прийняття Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства" (*від 09.04.2015 № 320-VIII*) та інших 16 нормативно-правових актів різного рівня для його реалізації.

Децентралізовано повноваження з проведення державної реєстрації нерухомості, бізнесу

У сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

Викладено в новій редакції Закон України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень", який передбачає передачу повноважень державного реєстратора щодо проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень посадовим особам місцевого самоврядування, державних адміністрацій, нотаріусам та акредитованим суб'єктам (*Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" від 26.11.2015 № 834-VIII*).

У сфері державної реєстрації бізнесу.

З метою децентралізації та демонополізації адміністративних сервісів у сферах державної реєстрації бізнесу та речових прав на нерухоме майно

суб'єктами державної реєстрації (крім політичних партій та інших громадських формувань) визначено виконавчі органи сільських, селищних та міських рад, Київська та Севастопольська міські, районні, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації, нотаріуси, а також юридичні особи публічного права за умови їх акредитації в установленому порядку (Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань” від 26.11.2015 № 835-VIII).

У сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та державної реєстрації бізнесу зазначеними Законами передбачається запровадження принципу екстериторіальності в межах області. Положення Законів забезпечують реалізацію концептуального підходу, схваленого Урядом, щодо делегування органам місцевого самоврядування відповідного рівня повноважень з надання базових адміністративних послуг та максимальної оптимізації процедур їх отримання для громадян.

З 1 січня 2016 р. функції органів юстиції у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, а також реєстрації бізнесу поступово будуть передаватися на місця до моменту завершення цього процесу у визначений Законами строк – 30 квітня 2016 року.

Разом з тим, нотаріуси отримали право проводити усі реєстраційні дії у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, а також реєстрації бізнесу вже з 21 грудня 2015 року.

На сьогодні у сфері державної реєстрації прав на нерухомість із понад 5800 нотаріусів 4075 осіб, або 70% їх загальної кількості, вже виконують функції реєстратора. Нотаріусами проведено 55 тис. дій з “первинної” реєстрації нерухомого майна, або 38% загальної кількості реєстраційних дій такого виду.

Понад 6000 нотаріусів виявили бажання та подали заявки на отримання доступу до єдиних державних реєстрів. При цьому у сфері державної реєстрації бізнесу 2800 нотаріусів вже отримали доступ до єдиних державних реєстрів.

У сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

У сфері реєстрації актів цивільного стану було запроваджено “електронізацію”. Через Інтернет можна отримати такі послуги:

- подати заяву про державну реєстрацію шлюбу;
- подати заяву про державну реєстрацію розірвання шлюбу;
- записатися на прийом щодо державної реєстрації народження дитини в зручний час;
- подати заяву про державну реєстрацію зміни імені;

подати заяву про отримання витягу з реєстру актів цивільного стану;
записатися на прийом щодо державної реєстрації смерті;
проставити електронний апостиль.

На даний час зазначеними послугами скористалися понад 2 500 осіб.

Для державної реєстрації народження дитини у всіх обласних центрах (крім Донецької та Луганської областей) запроваджено прийом відділами державної реєстрації актів цивільного стану документів, необхідних для проведення державної реєстрації народження дитини та видачу свідоцтв про народження безпосередньо у закладах охорони здоров'я (*наказ Мін'юсту від 26.08.2015 № 1593/5 "Деякі питання організації роботи відділів державної реєстрації актів цивільного стану, пов'язаної з державною реєстрацією народження дитини"*).

У визначені дні до медичних закладів приїжджають працівники органів юстиції, які виконують функцію фронт-офісу – приймають документи і протягом 24 годин видають свідоцтва про народження.

Отримати свідоцтво про народження можна в пологовому будинку в 25 містах – сервіс працює в усіх обласних центрах (крім Донецька, Луганська та Сімферополя) та у Києві.

Запровадження Мін'юстом видачі документів про державну реєстрацію народження дитини у пологових будинках спростило доступ громадян до таких адміністративних послуг. У 2015 році 5 426 осіб отримали свідоцтва про народження безпосередньо в пологових будинках.

Урядом розроблено та подано до Верховної Ради України законопроект, яким передбачено скасувати територіальні обмеження в отриманні адміністративних послуг; скоротити строки надання адміністративних послуг; запровадити позасудовий порядок розірвання шлюбу подружжя, яке має дітей; забезпечити розгляд заяв про державну реєстрацію актів цивільного стану без вимоги пред'явлення суб'єктами звернення документів про державну реєстрацію актів цивільного стану за наявності у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян відповідної інформації; удосконалити порядок зміни імені (*проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної реєстрації актів цивільного стану щодо приведення їх у відповідність з європейськими стандартами", реєстраційний номер 3272*). Прийняття зазначеного законопроекту забезпечить впровадження у державі європейських стандартів щодо надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, максимальне наближення таких послуг до громадян, оперативне та якісне задоволення потреб людини.

Підвищується інституційна спроможність органів державної влади та органів місцевого самоврядування

Забезпечено наближення адміністративних послуг до споживачів (Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг” від 10.12.2015 № 888-VIII). Так, зокрема, органам місцевого самоврядування надано повноваження щодо надання послуг з реєстрації місця проживання особи та надання відомостей з Державного земельного кадастру. При цьому повноваження щодо формування політики, нормативно-правового регулювання та контролю за додержанням законодавства продовжують здійснювати відповідні центральні органи виконавчої влади.

Створено належні умови для забезпечення сталого розвитку територіальних громад і регіонів у цілому (Закон України “Про добровільне об’єднання територіальних громад” від 05.02.2015 № 157-VIII). Для реалізації основних положень зазначеного Закону створено регіональні центри підтримки – офіси з питань проведення реформи у сфері місцевого самоврядування, децентралізації повноважень органів виконавчої влади.

Схвалено перспективні плани формування територій громад у 23-х областях.

Ініційовано процес об’єднання у понад шести тисячах територіальних громад (більше половини загальної кількості громадян).

Проведено перші місцеві вибори голів та депутатів відповідних рад у 159 об’єднаних територіальних громадах (21 міській, 45 селищних та 93 сільських), які об’єднали майже 800 сільських, селищних, міських рад.

З метою консолідації органів місцевого самоврядування у розв’язанні місцевих проблем на договірних засадах укладено 32 договори про співробітництво територіальних громад.

Заплановано врегулювання питання передачі повноважень від територіальних органів центрального органу виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям (проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про природно-заповідний фонд України” (щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища) реєстраційний номер 3089).

Запроваджено практику призначення на посади керівників центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів управління на засадах відкритого конкурсного відбору, зокрема проведено відкритий відбір претендентів на посади керівників територіальних органів системи юстиції (призначено понад 200 керівників); керівників суб’єктів господарювання державного сектору економіки, функції з управління якими виконує Кабінет

Міністрів; кандидата на посаду Голови Державного агентства з управління зоною відчуження тощо.

В межах комплексного реформування державного управління розроблено та запроваджено єдину структуру регіональних органів юстиції (скорочено кількість департаментів на 50%, кількість працівників по всьому апарату Мін'юсту скорочена на 20%, у центральному апараті Мін'юсту – на 30%).

Перехід в нову структуру працівників органів юстиції відбувався за відкритими конкурсами. Так, разом із представниками міжнародної аудиторської компанії Ernst&Young Мін'юст успішно провів незалежне тестування керівного складу органів юстиції. За його результатами 47 із 85 керівників органів юстиції залишили займані посади. Такі самі тести пройшли й керівники середньої ланки та очільники органів юстиції у регіонах.

Впроваджуються нові стандарти надання адміністративних послуг

На 1 січня 2016 р. в Україні, за інформацією обласних, Київської міської держадміністрацій, розпочали роботу 662 центри надання адміністративних послуг, у тому числі 18 територіальних підрозділів таких центрів (органами місцевого самоврядування утворено 172 центри; районними, районними у м. Києві держадміністраціями – 472 центри).

З метою визначення на законодавчому рівні вичерпного переліку адміністративних послуг, встановлення заборони вимагати від суб'єктів звернення надання не передбачених законом адміністративних послуг, скорочення кількості таких послуг розроблено проект Закону України “Про перелік адміністративних послуг”, який 2 жовтня 2015 р. внесено на розгляд Верховної Ради України (*реєстраційний номер 3319*).

З метою удосконалення дозвільних процедур у сфері господарської діяльності шляхом запровадження процедури видачі документів дозвільного характеру за допомогою засобів телекомунікацій (в електронному вигляді) та скорочення переліку документів, які суб'єктові господарювання необхідно подати для одержання документа дозвільного характеру Урядом подано до Верховної Ради України відповідний законопроект (*проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, щодо їх приведення у відповідність із нормами Законів України “Про адміністративні послуги” і “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, реєстраційний номер 3759*).

Здійснено заходи щодо запровадження електронного урядування

Створюються умови для розвитку та функціонування сфери надання електронних довірчих послуг; вільного обігу електронних довірчих послуг в

Україні, а також можливості для вільного доступу до надання електронних довірчих послуг постачальниками електронних довірчих послуг, розташованими в інших державах; підвищення рівня довіри громадян до послуг, що надаються в режимі реального часу (он-лайн), у тому числі транскордонних; надання рівних можливостей для доступу до електронних довірчих послуг, у тому числі для осіб з обмеженими можливостями; забезпечення свободи договору у сфері електронних довірчих послуг; захисту прав і законних інтересів споживачів електронних довірчих послуг; відповідності вимог до надання електронних довірчих послуг європейським та міжнародним стандартам; інтегрованості та технологічної нейтральності національних технічних рішень, а також недопущення їх дискримінації; захисту персональних даних, що обробляються під час надання електронних довірчих послуг; відкритості для інновацій у сфері електронних довірчих послуг (*проект Закону України “Про електронні довірчі послуг”, реєстраційний номер 2544а*).

Здійснюються заходи щодо забезпечення доступу до публічної інформації у формі відкритих даних (*Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних” від 09.04.2015 № 319-VIII*).

Визначено порядок оприлюднення інформації у формі відкритих даних, а також мінімальний перелік наборів даних, які повинні бути оприлюднені в першу чергу, що створює нові можливості для доступу до суспільно важливої інформації, суспільного контролю за владою та стимулюватиме створення нового ринку даних. Будь-яка особа може вільно копіювати, публікувати, поширювати, використовувати, зокрема в комерційних цілях, у поєднанні з іншою інформацією або шляхом включення до складу власного продукту відкриті дані з обов’язковим посиланням на джерело їх отримання (*постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835 “Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних”*).

Створено Єдиний державний веб-портал відкритих даних data.gov.ua відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» та постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835.

Для реалізації основних положень Закону України від 11.02.2015 № 183-VIII “Про відкритість використання публічних коштів” щодо створення та забезпечення функціонування єдиного веб-порталу використання публічних коштів затверджено порядок його адміністрування та визначено адміністратора. На сьогодні єдиний веб-портал використання публічних коштів (<http://e-data.gov.ua/>) перебуває в дослідній експлуатації відповідно до наказу Мінфіну від 29.10.2015 № 972. Міністерство фінансів відповідно до покладених на нього зобов’язань створило робочу групу eДата, до якої увійшли як представники міністерства так і громадськості та парламенту. Ця група в максимально стислі терміни за 3 місяці змогла

створити Портал використання публічних коштів, який запрацював 15 вересня 2015 року. За чотири місяці роботи порталу в 2015 році на Портал було завантажено 12,2 млн транзакцій Державного казначейства, 1,6 млн. договорів, додаткових угод, звітів та актів, що робить Портал найбільшою публічною базою договорів в Україні. На Порталі зареєстровано 20 з половиною тисяч кабінетів розпорядників публічних коштів, щодня портал відвідує понад 12 тис чоловік.

Оновлено та відкрито доступ громадянам до Єдиного порталу адміністративних послуг (www.polsugy.gov.ua) з інформацією про адміністративні послуги та стандартними формами для заповнення.

Створено зручні умови для отримання громадянами таких послуг від органів державної влади в електронному вигляді:

електронні послуги у сфері будівництва – реєстрація повідомлень та декларацій про початок підготовчих та будівельних робіт, декларацій про готовність об'єкта до експлуатації, подання документів для отримання ліцензії на будівництво об'єктів IV і V категорій складності; електронний сервіс замовлення витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку та замовлення витягу про нормативно-грошову оцінку через Інтернет;

безкоштовний он-лайн сервіс з видачі інформації з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, в режимі реального часу (*станом на 25 січня 2016 р. за допомогою он-лайн сервісу електронні довідки з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, отримали понад 77 тис. користувачів*);

он-лайн сервіс електронної звітності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) (система електронної звітності арбітражних керуючих), який забезпечує надання арбітражними керуючими інформації про боржників, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, в електронному вигляді в режимі он-лайн без необхідності підготовки та надання такої інформації державному органу з питань банкрутства на паперових носіях.

Створено електронну систему вільного доступу до інформації про речові права на нерухоме майно та їх обтяження (*Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення прозорості у сфері відносин власності з метою запобігання корупції” від 14.07.2015 № 597-VIII*), що:

передбачає можливість отримання посадовими особами органів державної влади, органів місцевого самоврядування, судами, органами внутрішніх справ, прокуратури, Служби безпеки, нотаріусами, адвокатами інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме

майно (далі – Державний реєстр прав) в електронній формі шляхом безпосереднього доступу до Державного реєстру прав;

надає можливість зазначеним суб'єктам самостійно перевіряти відомості, що містяться у Державному реєстрі прав, не вимагаючи від споживачів послуг у сфері реєстрації довідок, виписок та інших документів на паперових носіях, що містять інформацію, необхідну для вчинення певних дій;

дає змогу всім фізичним та юридичним особам самостійно (перейшовши за посиланням <https://kap.minjust.gov.ua/> та заповнивши заяву встановленої форми, сплативши кошти, визначені законодавством у сфері реєстрації) отримати інформацію, зокрема з Державного реєстру прав, провівши пошук за об'єктом нерухомого майна;

дає змогу досягти значної економії часу та коштів споживачів послуг, а також зменшити навантаження на державних реєстраторів.

З квітня 2015 року онлайн-послугами Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб–підприємців змогли скористатися підприємці. Новий підхід має чимало переваг:

реєстрація бізнесу протягом 24 годин цілодобово в режимі он-лайн;

передача даних Єдиного державного реєстру та взаємообмін такими даними між органами ДПС, ПФ, статистики для миттєвої постановки на облік та зняття з обліку юридичних осіб та фізичних осіб–підприємців;

єдиний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб–підприємців у справі про банкрутство;

миттєве отримання довідки, виписки, витягу про компанію в режимі он-лайн, у тому числі для надання державним органам, банкам, контрагентам для участі у державних закупівлях.

У 2015 році цими послугами скористалося понад два мільйони українців. При цьому понад 350000 осіб отримали платні послуги Реєстру.

Нова редакція Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань” від 26.11.2015 № 835-VIII передбачається:

запровадження можливості подання електронних документів для проведення всіх реєстраційних дій у сфері реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;

скорочення переліку документів, що подаються для державної реєстрації (у тому числі в результаті їх отримання в електронній формі від державних органів);

скасування паперових виписок та запровадження їх отримання в електронному вигляді;

удосконалення надання електронних адміністративних послуг у сфері реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань шляхом створення Порталу електронних сервісів (веб-сайт, організований як системне багаторівневе об'єднання різних ресурсів та сервісів для забезпечення максимальної можливості доступу до інформації та послуг у сфері державної реєстрації, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності).

Зазначений Портал електронних сервісів забезпечуватиме:

подання документів в електронній формі для державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;

отримання (чи надання) інформації про стан розгляду поданих документів;

доступ до відомостей та документів у сфері реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців;

оприлюднення результатів надання адміністративних послуг;

формування та подання в електронній формі запитів про надання витягів;

перегляд, копіювання та роздрукування виписки, витягу та інших документів та відомостей з Єдиного державного реєстру;

оплату адміністративного збору та оплати послуг з надання відомостей з Єдиного державного реєстру з використанням платіжних систем через Інтернет;

доступ органів державної влади, органів місцевого самоврядування, судів, органів внутрішніх справ, органів прокуратури, органів Служби безпеки та їх посадових осіб до відомостей з Єдиного державного реєстру тощо.

Через Портал електронних сервісів виключно в електронній формі органи державної влади, органи місцевого самоврядування, суди, органи внутрішніх справ, органи прокуратури, органи Служби безпеки та їх посадові особи безоплатно отримують відомості з Єдиного державного реєстру з метою здійснення повноважень, визначених законом.

З листопада 2015 року в Україні функціонує електронний сервіс з проставлення апостиля на офіційних документах, що видаються органами юстиції та судами, а також на документах, що оформляються нотаріусами України, які призначені для використання на території інших держав, – Електронний реєстр апостилів.

Установлений порядок проставлення та заповнення за допомогою програмних засобів Електронного реєстру апостилів у формі електронного документа, зокрема, значно спрощує забезпечення виконання Україною вимоги статті 7 Конвенції щодо перевірки відповідності записів, зроблених в апостилі, відомостям, внесеним до Реєстру, а також підтвердження факту видачі апостиля (*постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2015*

№ 890 “Деякі питання забезпечення запровадження електронного сервісу з проставлення апостиля”). На виконання цього рішення Уряду 20 листопада 2015 р. в Україні запроваджено Електронний реєстр апостилів. Надання через веб-сайт безоплатного доступу до певних відомостей Реєстру усім особам, що виявили таке бажання здійснюється в інтересах українських громадян та юридичних осіб, оскільки сприятиме реалізації ними своїх прав за кордоном. Це одночасно підвищить рівень довіри до українських офіційних документів і допоможе запобігти обігу підроблених апостилів українського походження, що особливо важливо на сучасному етапі, коли частина території України окупована іноземним агресором. Так, з моменту початку функціонування Реєстру Міністерством юстиції проставлено 8 167 таких апостилів.

У 232 відділах державної реєстрації актів цивільного стану запроваджено реалізацію пілотного проекту з метою створення сприятливих умов для отримання фізичними особами адміністративних послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.06.2015 № 669 “Про реалізацію пілотного проекту у сфері державної реєстрації актів цивільного стану”*), який передбачає:

можливість подання фізичною особою до відділу державної реєстрації актів цивільного стану заяви через Інтернет з подальшим її підписанням у такому відділі або заяви з накладенням електронного цифрового підпису;

можливість проведення оплати за надання адміністративних послуг в режимі он-лайн з використанням платіжних систем;

здійснення попереднього запису через Інтернет на прийом до відділу державної реєстрації актів цивільного стану (у 2015 році такою послугою скористалося 10 235 осіб).

На 1 січня 2016 р. через веб-портал “Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану” подано 2243 звернення.

Поліпшено умови ведення бізнесу в Україні

У 2015 року розроблено оновлену Концепцію дерегуляції, яка акцентує увагу на побудові ефективного регуляторного поля, на більш відповідальному ставленні органів влади до створення нових регуляцій та на скасуванні неефективних правил та норм.

У вересні 2015 року завершено перемовини із донорами та отримано перший транш технічної допомоги від канадського уряду для реалізації реформи. Підписана програма з ЄС на фінансування Офісу ефективної регуляції на 3 роки, починаючи з 2016 року. Офіс складається з 25 та пізніше буде розширений до 70 експертів (юристів, бізнес-аналітиків та експертів по зоні вільної торгівлі з ЄС), що на постійній основі будуть аналізувати регуляторне поле України та готувати проекти нормативних документів з дерегуляції. Офіс ефективного регулювання має фокус на сферах та індустріях, що мають найбільшу цінність для малого та середнього бізнесу.

Прийнято зміни до регламенту Кабінету Міністрів, що спрощують погодження документів дерегуляційного характеру, зокрема строк на погодження зменшено до п'ять днів, окремі документи за індивідуальним погодження Прем'єр-міністра України дозволяється вносити на розгляд Уряду без попереднього погодження з центральними органами виконавчої влади (*постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 725*).

У листопаді у Верховній Раді України був проведений “День економічного розвитку та дерегуляції”, де були схвалені (переважно у першому читанні) 14 законопроектів, більшість з яких напряму або опосередковано пов'язані із дерегуляцією.

У грудні День дерегуляції був проведений в Уряді, за результатами якого було схвалено 21 документ, з яких 10 по технічному регулюванню, розпорядження Кабінету Міністрів України щодо плану дій відносно покращення України у рейтингу Doing Business (43 заходи, що повинні вивести Україну у топ-50 в рейтингу), та цілу низку нормативних актів, які передбачені План дій щодо дерегуляції господарської діяльності та спрощення регуляторної бази.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28.01.2015 № 42 “Деякі питання дерегуляції господарської діяльності”:

скорочено терміни видачі фітосанітарного та карантинного сертифікатів (з 5 днів до 24 годин);

суттєво скорочено перелік об'єктів карантинного регулювання (на 33 види рослинних культур - жито, рис, ячмінь та інші, які переміщуються територією України).

Відповідно до Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в агропромисловому комплексі” від 08.12.2015 № 867-VIII:

спрощено умови ведення бізнесу в аграрному секторі, зокрема скасовано дозвіл на використання підземних вод без дозволу до 300 куб. м на один водозабір;

звужено сферу ліцензійних умов на поводження з особливо небезпечними речовинами та відходами;

відмінено обов'язковість реєстрації добрив для типових поширених добрив;

дерегульовано виробництво дитячого харчування на потужностях, що мають експлуатаційний дозвіл;

відмінено обов'язковість міжнародних ветеринарних сертифікатів для кормів і кормової сировини рослинного походження при переміщенні за межами України, за межі території АРК Крим, областей, м. Києва та Севастополя, районів, міст, ветеринарні довідки при переміщенні в межах району;

скасовано карантинний дозвіл на імпорт або транзит для кормів в кормової сировини рослинного походження;

скасовано державну атестацію виробників племінної (тваринної) продукції;

скасовано свідоцтво про допуск виробників до відтворення для племінного використання;

скасовано атестацію працівників, які виконують спеціальні роботи, пов'язані з племінними ресурсами;

відмінено обов'язковість сертифікації племінних ресурсів;

скасовано державну атестацію (переатестацію) племінної справи, обов'язкове присвоєння відповідного статусу суб'єктам племінної справи у тваринництві;

скасовано облік і присвоєння номерів суб'єктам господарювання, які здійснюють консервне та пресервне виробництво;

скасовано свідоцтво про стабільність і надводного борту судна;

скасовано реєстрацію гідротехнічних споруд;

скасовано ліцензію на промисловий вилов риби, крім внутрішній водойм і річок;

скасовано облік (реєстрацію) зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно рибогосподарської продукції групи 3, підгруп 1603, 1604, 1605 УКТ ЗЕД.

Дерегульовано сферу ветеринарного контролю, зокрема відмінено обов'язковість отримання міжнародних ветеринарних сертифікатів для фуражного зерна (для країн СНД - ветеринарні свідоцтва форми № 1, 2 та 3) - під час переміщення за межі України; отримання ветеринарних свідоцтв (для України - форми N 1 та 2) - під час переміщення за межі території Автономної Республіки Крим, областей, мм. Києва та Севастополя, районів, міст; отримання ветеринарних довідок - під час переміщення в межах району (*постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 916 "Про внесення змін до Порядку видачі ветеринарних документів"*).

Розроблено нові критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та змінено періодичність проведення перевірок у сфері ветеринарно-санітарного контролю (*постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 402 "Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, яка підлягає державному ветеринарно-санітарному контролю та нагляду, і визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною ветеринарною та фітосанітарною службою"*)

Розроблено нові критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та змінено періодичність проведення перевірок у сфері захисту рослин (*постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2015 № 448 “Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері захисту рослин та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною ветеринарною та фітосанітарною службою”*).

Удосконалено критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та періодичність здійснення заходів державного нагляду (контролю) в галузі рибного господарства (*постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1095 “Про внесення змін до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності в галузі рибного господарства та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державним агентством рибного господарства”*).

Запроваджено процедуру реєстрації авторських прав на сорти рослин юридичною особою за умови декларативного підтвердження наявності трудових відносин з автором сорту (селекціонером). Інформація про наявність трудового договору чи договору про створення за замовленням відображається у заявці на сорт рослин (*Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення законодавства України у сфері насінництва та розсадництва у відповідність з європейськими та міжнародними нормами і стандартами” від 08.12.2015 № 864-VIII*).

Відмінено обов’язкову сертифікацію сільськогосподарської техніки (*наказ Мінекономрозвитку від 17.12.2015 № 1699 “Про внесення зміни до Переліку продукції, що підлягає обов’язковій сертифікації в Україні, та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів”*).

Відповідно до Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)” від 12.02.2015 № 191-VIII:

скасовано понад 100 обмежень бізнесу;

зменшено строк реєстрації бізнесу – з п’яти до одного дня та скасовано обов’язкове використання печаток;

скорочено перелік документів, що подаються для державної реєстрації (у тому числі в результаті їх отримання в електронній формі від державних органів);

запроваджено дворівневу систему адміністративного оскарження рішень державних реєстраторів з можливістю скасування рішення та проведення державної реєстрації (у разі оскарження відмови в державній реєстрації);

скасовано зобов'язання щодо подання (надсилання) щороку протягом місяця, що настає за датою державної реєстрації, починаючи з наступного року, державному реєстратору даних для підтвердження відомостей про юридичну особу;

скасовано додаткові дозвільні процедури у сфері виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції і сировини;

дерегульовано господарську діяльність в сфері сільського господарства, зокрема ліквідовано ряд обов'язкових умов договору оренди землі, обов'язкову державну експертизу для проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь, скасовано обов'язкові проекти сівозмін, процедуру сертифікації пестицидів та агрохімікатів, сертифікати якості засобів захисту рослин, свідоцтво виробника про якість, яким супроводжується кожна партія продуктів лову, отримана в порядку спеціального використання риби, інших водних живих організмів; виключено дозвіл на ввезення ветеринарних препаратів, дозвіл на ввезення кормових добавок, преміксів і готових кормів, експлуатаційний дозвіл для потужностей (об'єктів) переробки продуктів лову, яке мають право здійснювати суб'єкти господарювання, видачу експлуатаційного дозволу для потужностей (об'єктів) з виробництва молока, молочної сировини та молочних продуктів.

Відповідно до Закону України “Про ліцензування видів господарської діяльності” від 02.03.2015 № 222-VIII:

значно скорочено кількість видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню (до 30 видів) та змінено основні підходи до регулювання відносин у сфері ліцензування;

скасовано дозвіл на переобладнання та перепланування жилих будинків і жилих приміщень(без втручання до несучих конструкцій);

Запроваджено нову процедуру державного нагляду (контролю)

Урядом вжито заходів до запровадження прозорості процедури здійснення державного нагляду (контролю), зниження навантаження на суб'єктів господарювання шляхом зменшення кількості перевірок та строків їх проведення, зокрема внесено *проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері державного нагляду (контролю)” (реєстраційний номер 2531а)*, який прийнято Верховною Радою України 12.11.2015 у першому читанні.

Визначено порядок складення планів комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) органів державного нагляду (контролю) та складено перший план комплексних перевірок на 2016 рік, що дало змогу запровадити у 2016 році комплексний контроль суб'єктів господарювання та одночасно зменшити кількість відвідувань суб'єктів господарювання

органами контролю. (*Постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2015 № 902*).

Вжито заходів щодо реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також зменшення частоти проведення перевірок та підвищення їх ефективності, забезпечення дотримання принципу “якість перевірок, а не кількість” (*наказ Мінприроди від 18.03.2015 № 82 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів у сфері здійснення державного екологічного контролю”, який зареєстровано в Мін’юсті 30.03.2015 за № 343/26788*).

Удосконалено критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки, що надало можливість зменшити кількість перевірок суб’єктів господарювання у цій сфері (*постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 361 “Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 р. № 306”*).

Затверджено критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов’язаної із створенням об’єктів архітектури, яка підлягає ліцензуванню, і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) (*постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1164*).

Трьом саморегульвним організаціям делеговано повноваження щодо проведення професійної атестації: інженерів-проектувальників, експертів, інженерів технічного нагляду.

Установлено нову спрощену форму декларації відповідності матеріально-технічної бази суб’єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки та передано повноваження щодо їх реєстрації територіальним органам (*постанова Кабінету Міністрів України від 20.05.2015 № 311 “Про внесення змін до Порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб’єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки”*).

Виключено довідку-рахунок із переліку документів, що підтверджують правомірність придбання транспортного засобу і які є підставою для його реєстрації (*постанова Кабінету Міністрів України від 18.11.2015 № 941*).

Реєстрація (перереєстрація), зняття з обліку транспортних засобів здійснюється за місцем звернення власника або його уповноваженої особи незалежно від місця реєстрації (проживання) фізичної особи чи місцезнаходження юридичної особи. При цьому в реєстраційних документах зазначається місце реєстрації (проживання) фізичної особи або місцезнаходження та стоянки юридичної особи, за якою реєструється транспортний засіб.

Передбачено зменшення кількості дозвільних документів у сфері зовнішньоекономічної діяльності, так Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проекти Законів України:

“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення дозвільних процедур у сфері зовнішньоекономічної діяльності” (реєстраційний номер 2498а, прийнято в першому читанні 12.11.2015), яким пропонується скасувати ліцензування експорту, імпорту спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, яке здійснюється відповідно до Закону України “Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів”;

“Про внесення змін до деяких законів України щодо скасування дозволу на імпорт в Україну товарів, щодо яких застосовуються заходи нагляду або регіонального нагляду” (реєстраційний номер 2492а), яким скасовується дозвіл на імпорт в Україну товарів, щодо яких застосовуються заходи нагляду або регіонального нагляду, який видається відповідно до Закону України “Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну”.

Прийняття зазначених Законів сприятиме покращенню позиції України у рейтингу Doing Business, підвищуватиме інвестиційну привабливість держави в цілому.

Запроваджено прозорий механізм реєстрації контрактів на експорт металобрухту.

Лібералізовано застосування спеціальних санкцій (спрощено процедуру, встановлено пороги, запроваджено електронний документообіг).

Затверджено план дій щодо дерегуляції господарської діяльності що спрямований на усунення надмірного адміністративного регулювання господарської діяльності, створення сприятливих умов для ведення бізнесу (розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 357). Загалом з першочергових ініціатив зазначеного плану було виконано з урахуванням етапності – 72%.

Розроблена та затверджена Урядом нова методика аналізу регуляторного впливу (АРВ), також готується законопроект щодо про обов’язкове застосування АРВ в парламентських законопроектах.

Україна приєдналася до Женевської угоди ООН щодо автотранспорту 1958 року, що дозволило скасувати обов’язкову сертифікацію нових автомобілів.

Прийнято урядове рішення щодо утилізації моторних мастил, що має ліквідувати тіньові схеми на цьому ринку.

Скасований карантинний сертифікат, який вартував бізнесу майже 2 млрд грн.

Спрощені дозвільні процедури у надзорно-користуванні.

Встановлено, що винятково за рішенням суду можуть бути призупинені виробництво (виготовлення) або реалізація продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами господарювання.

Майже 1,5 роки діяв мораторій щодо здійснення перевірок суб'єктів господарювання, що було одним з найдієвіших заходів захисту бізнесу від контролюючих органів. Наразі у Верховній Раді знаходиться законопроект, який проголосований у першому читанні та має на меті продовжити дію мораторію ще на півроку.

Підвищено рівень захисту прав інвесторів через:

запровадження похідного позову (право міноритарного акціонера подати позов в інтересах товариства про відшкодування збитків);

впровадження відповідальності посадових осіб господарських товариств у випадку завдання шкоди товариству їхніми неправомірними діями;

встановлення порядку визнання правочину, вчиненого посадовою особою, недійсним та повернення прибутку, отриманого за результатами такого правочину;

надання права позивачу на отримання відшкодування від товариства своїх витрат у зв'язку з судовим розглядом справи за позовом до посадової особи товариства про відшкодування завданих товариству збитків – у межах фактично одержаних товариством сум;

створення умов для переходу квазі-публічних акціонерних товариств у приватну форму;

введення інституту “незалежних директорів”, які будуть представляти інтереси міноритарних акціонерів у публічних акціонерних товариствах.

(Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів” від 07.04.2015 № 289-VIII).

Спрощено порядок відкриття та ведення бізнесу – використання печаток суб'єктами господарювання є добровільним.

У парламенті зареєстровано три законопроекти щодо реформування контролюючих органів, які вже проголосовані у першому читанні та очікують на друге читання (лібералізація, введення відповідальності посадових осіб за неправомірні дії, створення інтегрованої публічної бази даних перевірок, гармонізація із законодавством ЄС).

У Верховній Раді України зареєстровано законопроекти щодо скасування 6 ліцензій на види діяльності.

Істотно скорочено перелік видів виробів з кольорового металу, експорт яких підлягає ліцензуванню.

Урядом підтримано законопроект про скасування або переведення на декларативний принцип 20 дозвільних документів.

Скасовано адміністративне регулювання тарифів на перевезення пасажирів автобусами в приміському та міжміському сполученні (*постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240*).

Ліквідовано монопольне становище державної компанії “Укрекоресурси” на ринку збирання, заготівлі та утилізації відходів тари і упаковки, що надасть можливість отримати економічний ефект: 5–7 млрд. гривень до 2020 року (*постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 128*).

Крім того, з метою забезпечення істотного поліпшення умов ведення бізнесу в Україні за напрямками, що враховуються Групою Світового банку під час складання рейтингу “Ведення бізнесу” на 2016 рік, маючи за стратегічну мету входження України до провідної двадцятки країн світу за наявності сприятливих умов для провадження підприємницької діяльності, було розроблено план дій щодо імплементації кращих практик якісного та ефективного регулювання, відображених Групою Світового банку у методології рейтингу “Ведення бізнесу” на 2016 рік (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1406*).

Оптимізовано процедуру підготовки та прийняття урядових рішень з питань дерегуляції шляхом скорочення строків погодження заінтересованими органами проектів актів з питань спрощення умов ведення бізнесу та можливості внесення їх на розгляд Уряду як невідкладних (*постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 725*).

Удосконалено систему стандартизації та технічного регулювання

Створено засади для роботи Національного органу стандартизації (*затверджені Положення про керівну раду Національного органу стандартизації та її склад, Положення про комісію з апеляцій, Порядок розгляду нею апеляцій та її склад*).

У 2015 році Національним органом стандартизації прийнято 4833 національних стандарти, з яких 2651 – гармонізовані з міжнародними та європейськими, а також видано накази щодо скасування в Україні 15773 стандартів колишнього СРСР (ГОСТ, розроблених до 1992 року). До повнотекстової електронної бази нормативних документів внесено тексти 13620 стандартів (з яких у 2015 році – 2820 стандартів).

Створено онлайн-магазин з продажу нормативних документів у сфері стандартизації, у тому числі ISO (<http://shop.ukrndnc.org.ua>).

Схвалено Стратегію розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року” (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 844*) що є “дорожньою картою” реформування системи технічного регулювання.

Виконано 96% плану щодо адаптації європейських директив у сфері технічного регулювання. З чотирьох найбільш пріоритетних технічних регламентів вже три прийнято (*постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1077 “Про затвердження Технічного регламенту з електромагнітної сумісності обладнання”, від 16.12.2015 № 1067 “Про затвердження Технічного регламенту низьковольтного електричного обладнання”, від 16.12.2015 № 1062 “Про затвердження Технічного регламенту щодо неавтоматичних зважувальних приладів”*), а один готується.

Скасовано обов’язкову сертифікацію 19 видів продукції.

Прийнято план імплементації угоди Європейської економічної комісії ООН щодо дорожніх транспортних засобів, що забезпечило із 01.01.16 скасування обов’язкової сертифікації в державній системі сертифікації (УкрСЕПРО) автомобілів та їх складових частин, а також визнання сертифіката типу на автомобілі, що імпортуються до України.

Прийнято ряд урядових рішень щодо реалізації Закону України “Про метрологію та метрологічну діяльність” (зокрема щодо наукових метрологічних центрів, порядку та критеріїв надання еталонам статусу національних еталонів тощо) та Закону України “Про технічні регламенти та оцінку відповідності” (зокрема щодо визначення сфер діяльності, в яких центральні органи виконавчої влади здійснюють функції технічного регулювання; правил розроблення технічних регламентів на основі актів європейського законодавства, затвердження форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення; затвердження положення про апеляційну комісію з розгляду апеляцій на рішення призначених органів і визнаних незалежних організацій та порядку розгляду нею апеляцій; щодо порядку ведення баз даних про технічні регламенти, щодо затвердження форми зави на призначення в державній системі сертифікації тощо).

Національне агентство з акредитації успішно пройшло оцінювання з боку Європейської кооперації з акредитації та отримало позитивний висновок щодо отримання статусу підписанта у сфері акредитації органів з сертифікації продукції (ISO/IEC 17065:2012 “Оцінювання відповідності – Вимоги до органів, що сертифікують продукцію, процеси та послуги”). Утворено робочу групу, що працює над запуском програми автоматичного перекладу стандартів TRADOS.

Триває робота зі створення електронної бази стандартів, на поточний момент у ній вже 13,6 тисяч стандартів.

Підтримка розвитку малого і середнього бізнесу

Підписано з Програмою розвитку Організації Об’єднаних Націй (ПРООН) Угоду про започаткування проекту “Зміцнення членських бізнес-організацій малих і середніх підприємств” із загальним бюджетом 1,053 млн.

дол. США (серпень 2015 року). Проект спрямований на розробку та впровадження індивідуалізованої програми зміцнення потенціалу бізнес-об'єднань по Україні. Це сприятиме посиленню інституційної, організаційної та фінансової спроможності бізнес-об'єднань щодо представництва інтересів приватного сектора. Проектом передбачено імплементацію чотирьох взаємопов'язаних напрямків: зміцнення організаційного потенціалу бізнес-об'єднань і збільшення чисельності їхніх членів; поліпшення послуг, що надаватимуть бізнес-об'єднання малим і середнім підприємствам; зміцнення адвокаційної діяльності та посередницького потенціалу бізнес-об'єднань; підтримка і заохочення державно-приватного діалогу.

Підписано Угоду про фінансування між Урядом України та Європейським Союзом, представленим Європейською Комісією, щодо підтримки Європейським Союзом відновлення економіки України (EU SURE) (вересень 2015 року). Дана Програма ЄС розпочинається з 2016 року й першочергово буде спрямована на підтримку заходів з дерегуляції та розробку стратегій економічного розвитку, створення регіональних Центрів підтримки бізнесу, а також на створення інструменту гарантування кредитів, управління яким буде здійснюватись в рамках Європейського інвестиційного фонду. У новостворених Центрах сприятимуть старту бізнесу у таких секторах, як: сільське господарство, енергоефективність, екологічне господарювання, підвищення якості суспільних послуг та інфраструктури, інноваційні технології. В згаданих центрах надаватимуть консультації з юридичних та ринкових питань ведення бізнесу в Україні та за її межами у сучасних умовах. На даний час проводяться двосторонні консультації Україна – ЄС щодо запуску таких Центрів.

Завершено та опубліковано у листопаді 2015 року Оцінку адаптації в Україні Акту про малий бізнес для Європи (SME Policy Index – Eastern Partner Countries 2016) за результатами спільної роботи з Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) та Європейською Тренінговою Фундацією (ЄТФ).

Ухвалено проект Угоди про участь України у програмі ЄС “Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME) (2014-2020)” (розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 № 14). Приєднання України до Програми COSME із загальним бюджетом 2,3 млрд євро дозволить малому і середньому підприємству (далі – МСП) залучати ресурси ЄС для більш якісної підготовки українського бізнесу до вільної торгівлі з ЄС, прискореного виходу вітчизняних підприємств на ринок ЄС, зміцнення їхніх торговельних зв'язків з європейськими компаніями та залучення іноземних інвестицій в Україну. Очікуване підписання Угоди COSME дасть змогу Україні реалізувати три пріоритетні компоненти програми: покращення умов доступу МСП на ринки; покращення умов для конкурентоспроможності; формування культури ведення бізнесу.

Утворено Раду бізнес-омбудсмена, що сприяє, у тому числі, підвищенню рівня правового захисту бізнесу. Команда Ради бізнес-омбудсмена складається з п'ятнадцяти фахівців із західною освітою та професійним досвідом у юриспруденції, стратегічному управлінні, економіці, аудиті та управлінні ризиками. З травня 2015 року Бізнес-омбудсменом вже розглянуто біля 600 скарг від бізнесу, 126 з яких вже закриті по суті.

Забезпечено підвищення захисту прав власності на об'єкти інтелектуальної власності

Урядом схвалено та направлено до Верховної Ради України проект Закону “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет” (*реєстраційний номер 3353*), що запроваджує прозорий, передбачуваний та ефективний механізм припинення порушень авторського і (або) суміжних прав шляхом видалення або унеможливлення доступу до інформації, що порушує авторське право і (або) суміжні права в мережі Інтернет.

Підготовлено та внесено до Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до статті 5 Закону України “Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних” (щодо подолання піратства та поліпшення інвестиційного клімату) (*реєстраційний номер 3384*) що передбачає вдосконалення процесу видачі контрольних марок, дозволить власникам прав на об'єкти авторського права і суміжних прав самостійно здійснювати контроль за реалізацією норм закону в частині видачі контрольних марок.

Розроблено проект закону щодо впровадження європейської практики набуття, розпорядження та охорони авторського права і суміжних прав (службові твори), яким зокрема передбачено набуття виключною державою прав інтелектуальної власності на об'єкти, розроблені за державним замовленням.

Відкрито on-line доступ до інформації про заявки на торговельні марки, яка щоденно актуалізується. Це дозволить правовласникам вчасно відслідковувати подані заявки, які можуть порушувати їхні права інтелектуальної власності та не допускати реєстрації недобросовісних торговельних марок шляхом подання заперечень.

III. НОВА АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА

Вжито заходів щодо оновлення влади та проведення антикорупційної реформи

Удосконалено механізм проведення перевірки достовірності відомостей щодо застосування заборон, передбачених частинами третьою і четвертою статті 1 Закону України “Про очищення влади” (*постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 167*).

Створено та забезпечено ведення Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України “Про очищення влади”. З метою вдосконалення механізму проведення перевірок відповідно до Закону України “Про очищення влади” розроблено *постанову Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку проведення перевірки достовірності відомостей щодо застосування заборон, передбачених частинами третьою і четвертою статті 1 Закону України “Про очищення влади”*. Станом на 19 січня 2016 р. до Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону України “Про очищення влади”, внесено відомості щодо 878 осіб.

Мін’юстом подано 69 звернень до Вищої ради юстиції про звільнення суддів у випадках, визначених Законом України “Про очищення влади” (*станом на 20.01.2016*).

Реалізація Закону України “Про очищення влади” дає змогу забезпечити недопущення до участі в управлінні державними справами осіб, які своїми рішеннями, діями чи бездіяльністю здійснювали заходи (та/або сприяли їх здійсненню), спрямовані на узурпацію влади Президентом України Віктором Януковичем, підрив основ національної безпеки і оборони України або протиправне порушення прав і свобод людини, тим самим підвищуючи довіру суспільства до органів державної влади.

З метою здійснення заходів, передбачених Антикорупційною стратегією (*Закон України “Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки” від 14.10.2014 № 1699-VII, набрав чинності 26.10.2014*), Урядом затверджено Державну програму щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки, яка є планом дій щодо зниження рівня корупції в Україні, підвищення рівня довіри населення до влади та збільшення іноземних інвестицій в економіку держави (*постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 265*).

16 квітня 2015 р. Указами Президента України утворено Національне антикорупційне бюро (*Указ № 217*) та призначено його Директора, кандидатуру якого на цю посаду було обрано конкурсною комісією за результатами відкритого конкурсу (*Указ № 218*).

На сьогодні призначено заступників Директора Національного антикорупційного бюро, проводиться конкурс на заміщення вакантних посад та відібрано шляхом відкритого інтернет-голосування кандидатів у Раду громадського контролю при Національному антикорупційному бюро.

Кабінетом Міністрів утворено Національне агентство з питань запобігання корупції – окремий незалежний превентивний антикорупційний орган, на який покладатимуться завдання з координації розроблення та виконання державними органами відомчих антикорупційних програм, забезпечення дотримання публічними службовцями законодавства щодо запобігання виникненню та врегулювання конфлікту інтересів, правил етичної поведінки, здійснення щодо таких службових заходів фінансового контролю тощо (*постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 118 “Про утворення Національного агентства з питань запобігання корупції”*). За результатами відкритого конкурсу призначено трьох членів Національного агентства. Триває конкурс на призначення решти членів зазначеного органу. При цьому, Урядом затверджено всі нормативно-правові акти, що дають можливість розпочати роботу Національного агентства.

На підставі розробленого експертами Світового банку технічного завдання щодо створення відкритого електронного реєстру декларацій та завдяки фінансовій допомозі Програми розвитку ООН в Україні було розроблено відповідний програмний продукт, який готується до тестування і в подальшому буде переданий Національному агентству з питань запобігання корупції як придатний до використання інструмент подання та моніторингу декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Таким чином, Урядом забезпечується створення одного з основних інструментів роботи Агентства одночасно із створенням цього органу.

26 листопада 2015 р. набрав чинності Закон України “Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів” (*Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII*). Відповідне Агентство матиме повноваження та інструменти для ефективного пошуку активів, незаконно виведених за межі України, зокрема шляхом оперативного обміну інформацією з європейськими органами кримінальної юстиції, а також запобігатиме знеціненню арештованих активів та забезпечуватиме ведення Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні.

Створено законодавчі передумови для підвищення прозорості фінансування політичних партій в Україні, протидії політичній корупції, приведення законодавства у сфері фінансування політичних партій у відповідність з міжнародними стандартами системи політичного фінансування, забезпечення доступу громадян та громадських формувань до інформації про джерела фінансування політичних партій, підвищення

державного контролю у цій сфері (*Закони України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання і протидії політичній корупції” від 08.10.2015 № 731-VIII та “Про внесення зміни до статті 87 Бюджетного кодексу України” від 08.10.2015 № 732-VIII*). Державним бюджетом України на 2016 рік передбачено державне фінансування політичних партій у розмірі 391 млн. гривень.

Розроблено проект Закону України “Про перевірку на добросовісність”, прийняття якого надасть можливість проведення перевірки на добросовісність публічних службовців та визначити чітку процедуру її проведення, що стане дієвим превентивним антикорупційним механізмом і одним із важливих елементів побудови добросовісної та професійної публічної служби, що відповідатиме міжнародним стандартам і кращому світовому досвіду. Висновок щодо цього законопроекту було розглянуто 23 – 24 жовтня 2015 р. у Венеції під час проведення 104-ої пленарної сесії Європейської комісії “За демократію через право” (Венеціанська комісія). Висновок Венеціанської комісії щодо законопроекту в цілому має позитивний характер, а зазначений проект розглядається як крок до міжнародних стандартів у сфері запобігання і боротьби з корупцією.

Відповідно до звіту за підсумками 70-го пленарного засідання GRECO (Групи держав Ради Європи проти корупції), оприлюдненого наприкінці 2015 року, Україна завершила спільні I та II раунди оцінювання щодо виконання рекомендацій GRECO, а також захистила черговий звіт за III раунд оцінювання. З 41 рекомендації, що надані GRECO за всіма трьома раундами оцінювання, 30 виконано, 10 виконано частково, не виконано одну рекомендацію, що відповідає 98% виконання показника.

Активно проводиться реформа судової системи та суміжних правових інститутів.

Судова реформа. Уряд взяв активну участь у роботі Ради з питань судової реформи, створеної Президентом України, за результатами чого було:

викладено в новій редакції Закон України “Про судоустрій і статус суддів”, внесено зміни до процесуальних кодексів та інших законодавчих актів, які спрямовані, зокрема, на вдосконалення порядку вирішення питань добору, кар’єри і відповідальності суддів на основі прозорих та об’єктивних критеріїв; запровадження механізму кваліфікаційного оцінювання рівня професійних знань та перевірки добросовісності суддів; визначення чітких підстав для притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів та розширення видів дисциплінарних стягнень; забезпечення гарантованого права на доступ до правосуддя, в тому числі безпосереднього доступу до Верховного Суду України та посилення його ролі у питаннях забезпечення єдності судової практики; зміцнення незалежності суддів та посилення

ефективності судочинства; відновлення роботи та забезпечення діяльності Вищої ради юстиції (*Закон України “Про забезпечення права на справедливий суд” 12.02.2015 № 192-VIII*);

розроблено законопроект “Про внесення змін до Конституції України (щодо недоторканості народних депутатів України та суддів)” (*реєстраційний номер 1776*).

Крім того, з метою розроблення узгоджених пропозицій щодо внесення змін до Конституції України було забезпечено участь представника Уряду в роботі Конституційної Комісії, утвореної Указом Президента України від 03.03.2015 № 119, якою розроблено проект Закону України “Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)”, який 25 листопада 2015 р. внесено на розгляд Верховної Ради України Президентом України (*реєстраційний номер 3524*).

21 жовтня 2015 р. Кабінет Міністрів схвалив рішення щодо основних засад судової реформи в Україні, яке передбачає перехід до триланкової системи судів, усунення політичного впливу на судову систему шляхом утворення єдиного колегіального органу, відповідального за добір, кар’єру та відповідальність суддів, в якому більшість становитимуть судді, обрані суддями, визначення мережі судів виключно законом, повну зміну складу суддівського корпусу на прозорих конкурсних засадах, що відповідатимуть стандартам дотримання прав людини та полягатимуть, зокрема, в наданні доступу до суддівської професії молодим фахівцям, а також автоматичному припиненні після початку діяльності нового суду повноважень діючих суддів, які не заявляли про участь у конкурсі або його не пройшли.

Мін’юстом із залученням представників Адміністрації Президента України, Державної судової адміністрації, Національного банку, суддів, а також експертів розроблено законопроекти, які передбачають запровадження електронного наказного провадження та системи автоматизованого арешту банківських рахунків у рамках цивільного та господарського судочинства. Відповідні проекти Президентом України внесено до Верховної Ради України (*реєстраційні номери 3769 та 3768*).

Реформування судової системи з метою забезпечення доступу до правосуддя і ефективності судового захисту відповідно європейських стандартів дасть змогу підвищити довіру громадян до судової системи України.

Ефективне виконання судових рішень. З метою забезпечення створення ефективної системи примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), запровадження змішаної системи примусового виконання рішень, посилення відповідальності боржника, запровадження дієвих механізмів примусового виконання рішень, виконання рішень у розумні строки 14 серпня 2015 року Президентом України внесено на розгляд Верховної Ради України розроблені за участю Ради з питань судової реформи, Мін’юсту та народних депутатів України, проекти Законів України

“Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів” (реєстраційний номер 2506а, 08.10.2015 прийнято в першому читанні), “Про виконавче провадження” (реєстраційний номер 2507а, 08.10.2015 прийнято в першому читанні), “Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо приватних виконавців)” (реєстраційний номер 2508а). Запровадження змішаної системи примусового виконання рішень сприятиме подоланню корупції у цій сфері, значному скороченню строків виконання рішень та створенню здорового конкурентного середовища у процесі ефективного виконання.

Важливо зазначити, що на сьогодні Система електронних торгів арештованим майном (СЕТАМ) працює за принципом відкритого електронного аукціону. Так, за перше півріччя 2015 р. до системи внесено 57 тис. лотів загальною вартістю 5,2 млрд гривень. До запровадження СЕТАМ, у попередній моделі торгів арештованим майном незначна частина виставленого на продаж майна (лише 0,5%) продавалась за стартовою ціною, в той час як решта майна відчужувалася після зниження ціни. Під час відчуження майна через СЕТАМ середнє збільшення ціни продажу майна порівняно з його стартовою ціною становить 16,3%.

26 серпня 2015 р. Кабінетом Міністрів внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання розгляду справ з іноземним елементом” (реєстраційний номер 2527а), метою якого є забезпечення захисту процесуальних прав громадян під час виконання іноземних судових доручень про вручення документів, а також дасть змогу забезпечити розгляд судами справ на підставі Гаазької Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей.

Безоплатна правова допомога. Утворено 100 місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (у кожному регіоні від трьох до дев’яти центрів), що розпочали свою роботу з 1 липня 2015 р., як це передбачено Законом України “Про безоплатну правову допомогу”. Найчастіше до зазначених центрів звертаються з питань соціального забезпечення, житлових, спадкових, сімейних та земельних.

Понад 5000 адвокатів, відібраних на відкритих конкурсах, надають консультації та захищають громадян у судах, у тому числі у справах проти держави.

Скористатися послугами центрів можуть понад 8 млн українців.

На 31 грудня 2015 р. до місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулося 41123 особи (надано консультації, роз’яснення 28444 особам, спрямовано до установ, організацій для отримання безоплатної первинної правової допомоги 6042 особи, прийнято письмові звернення щодо отримання безоплатної вторинної правової допомоги від 11752 осіб, прийнято рішення про надання безоплатної

вторинної правової допомоги 8911 особам та видано доручень про призначення адвоката 9110 особам).

Серед громадян, які зверталися по правову допомогу 43% – інваліди; 42,9% – особи з доходом нижче прожиткового мінімуму; 10,4% – ветерани війни; 6% – діти позбавлені батьківського піклування; 1% – біженці.

Крім того, в результаті діяльності адвокатів центрів з надання безоплатної правової допомоги у 2015 році було винесено близько 200 виправдувальних вироків у рамках кримінальних проваджень та закрито біля 300 кримінальних проваджень за відсутності складу злочину.

Важливо відзначити, що на базі центрів з надання безоплатної правової допомоги створено механізм захисту прав громадян України, які постраждали від збройної агресії Російської Федерації на окупованих територіях АР Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей. Так, зокрема, громадянам надавалася правова допомога із складення необхідних документів для подання скарг до Європейського суду з прав людини.

З метою удосконалення окремих положень Закону України “Про безоплатну правову допомогу” в частині спрощення доступу до такої допомоги для соціально вразливих верств населення Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання” (*реєстраційний номер 3044*). Зазначений законопроект спрямований на розв’язання ряду системних проблем, пов’язаних, зокрема, з доступом до безоплатної правової допомоги найбільш вразливих категорій громадян та, зокрема, передбачає:

віднесення до суб’єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу осіб, середньомісячний сукупний дохід яких не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму, внутрішньо переміщених осіб, осіб, які претендують на отримання статусу учасника АТО або внутрішньо переміщеної особи;

надання права ветеранам війни та особам, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, особам, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, особам, які належать до числа жертв нацистських переслідувань, отримувати всі види правових послуг, що надаються як безоплатна вторинна правова допомога (чинний Закон обмежує таке право лише наданням правової допомоги в частині вирішення питань, пов’язаних із їх соціальним захистом).

Крім того, шляхом внесення змін до Закону України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” пропонується врегулювати питання щодо отримання інформації з Державного реєстру загальнообов’язкового державного соціального

страхування на запит центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, що дасть змогу оптимізувати процедуру звернення до відповідного центру та підтвердження належності до суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу.

З метою забезпечення стабільного фінансування системи надання безоплатної правової допомоги шляхом гарантування вчасного залучення належних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо надання безоплатної правової допомоги” (реєстраційний номер 3166).

Активно реформується правоохоронна система

Прийнято закони, спрямовані на реформування правоохоронної системи, зокрема:

“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування органів внутрішніх справ” (від 12.02.2015 № 193-VIII), що дав змогу оптимізувати структуру органів внутрішніх справ, чітко розмежувати та уникнути дублювання їх повноважень, а також позбавити підрозділи органів внутрішніх справ невластивих їм функцій. У результаті реалізації цього Закону відбулося скорочення підрозділів боротьби з організованою злочинністю, транспортної та ветеринарної міліції;

“Про Національну поліцію” (від 02.07.2015 № 580-VIII), що визначив правові засади організації та діяльності Національної поліції, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції;

“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху” (від 14.07.2015 № 596-VIII), яким запроваджено новий вид адміністративного стягнення (штрафні бали), надано повноваження щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення уповноваженим працівникам підрозділів патрульної служби поліції, врегульовано питання встановлення фіксованого розміру відповідальності за кожне порушення правил дорожнього руху. Його реалізація дасть змогу виключити корупційну складову під час виявлення та фіксації правопорушень і оформлення відповідних адміністративних матеріалів; удосконалити відносини у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та наблизити їх до європейських стандартів.

Урядом схвалено та подано до Верховної Ради України законопроект “Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України” (реєстраційний номер 2567, 14.07.2015 прийнятий у першому читанні), який визначає перелік сервісних, у тому числі адміністративних, послуг та чіткий порядок їх надання через утворені Кабінетом Міністрів територіальні органи МВС (Головний центр з надання сервісних послуг та відповідні територіальні центри).

Утворено Національну поліцію та її територіальні органи (*постанови Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 641 та від 16.09.2015 № 730*).

Успішно завершено експерименти у Хмельницькій області з об'єднання нарядів патрульної служби та дорожньо-патрульної служби ДАІ в єдину патрульну службу та експеримент у Львівській області з удосконалення діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ, упровадження нових форм і методів роботи.

У системі МВС проведено функціональні та організаційні перетворення, що забезпечило розподіл функцій із формування політики у сфері забезпечення правопорядку, що здійснюються Міністерством, та її реалізації, що здійснюються окремим центральним органом виконавчої влади у системі МВС – Національною поліцією.

З 7 листопада 2015 р. розпочала роботу Національна поліція – центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Проведено роботу щодо остаточного врегулювання питань діяльності Національної поліції шляхом приведення норм законодавства у відповідність із Законом України “Про Національну поліцію” (*Закони України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національної поліції” (від 10.11.2015 № 766-VIII) та “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з прийняттям Закону України “Про Національну поліцію” (від 23.12.2015 № 901-VIII)*).

Затверджено зразки форменого одягу поліції (*постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 № 823 “Про однострій поліцейських”*) та порядок виплати грошового забезпечення поліцейських (*постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 988 “Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції”*).

Значних змін зазнала структура територіальних органів. Так, зокрема, в рамках оптимізації та підвищення якості правоохоронної функції ліквідована проміжна управлінська ланка у вигляді міських управлінь. Система місцевих органів поліції, в структурі Головних управлінь Національної поліції в регіонах формується за принципом, що передбачає створення відділу поліції, через який здійснюватиметься управління та організація діяльності відділення поліції (базових органів).

Створено кіберполіцію (*постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 831 та № 832*), поліцію охорони (*постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 834*), підрозділи з протидії наркозлочинності (*постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 886*), внутрішньої безпеки (*постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 887*), захисту економіки (*постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 830*).

Нова патрульна служба розпочала виконання обов'язків у м. Києві, Львові, Одесі, Харкові, Ужгороді та Мукачеве, Миколаєві, Хмельницькому, Луцьку, Дніпропетровську, Івано-Франківську.

На 31 січня 2016 р. в підрозділах патрульної служби працює близько 6,7 тис. патрульних поліцейських.

Розпочато роботу із створення у структурі Департаменту патрульної служби підрозділів дорожньої патрульної служби, які замість ДАІ виконуватимуть функції забезпечення безпеки дорожнього руху на дорогах за межами населених пунктів. Відповідні патрулі вже розпочали роботу на трасах Київ – Житомир і Київ – Бориспіль, а також на автошляхах державного та міжнародного значення у Львівській області.

Створено Департамент організації діяльності Корпусу оперативно-раптової дії (КОРД), основними завданнями якого є: звільнення заручників; забезпечення безпеки державних осіб; контртерористичні операції; забезпечення підтримки під час особливих заходів тощо.

У структурі апарату Національної поліції та її головних управліннях утворюються підрозділи забезпечення захисту прав людини.

Створюється служба “102” з функціями електронної реєстрації заяв і повідомлень, автоматизованого контролю за своєчасністю прибуття нарядів поліції, смс-інформування заявника про реєстрацію і хід розгляду його звернення тощо.

Кардинально змінюється служба дільничних інспекторів. Крім заходів із профілактики та запобігання вчиненню правопорушень, однією з основних функцій дільничних офіцерів поліції стане повсякденна робота з населенням, безпосереднє спілкування з громадянами на території обслуговування та надання їм допомоги в розв'язанні проблемних питань.

Оптимізовано діяльність сервісних центрів, які раніше діяли у складі ДАІ. Їх кількість скорочено до 142 замість 238. У структурі МВС функціонує Головний сервісний центр МВС з надання послуг.

Урядом прийнято ряд нормативно-правових актів щодо унормування роботи територіальних органів з надання сервісних послуг МВС, вдосконалення процедури реєстрації транспортних засобів та підготовки водіїв транспортних засобів (*постанови Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 889, від 09.11.2015 № 904 та № 907, від 18.11.2015 № 941, від 23.12.2015 № 1138*).

На сьогодні рівень довіри населення до поліції визначено основним критерієм оцінки ефективності її діяльності. Саме тому керівництвом МВС та Національної поліції задекларовано, що довіра суспільства буде відправною точкою всіх подальших кроків на шляху побудови найбільш ефективної структури поліції.

У зв'язку з цим із залученням громадськості розпочато повномасштабну переатестацію працівників. Її мета – оновити особовий склад, позбутися людей, які згідно з їх професійними, психологічними, фізичними і моральними якостями не повинні працювати в поліції.

Затверджено Концепцію “100 днів якості Національної поліції України”, у межах якої має відбутися реалізація таких проектів: кардинальна трансформація критеріїв оцінки роботи поліцейських – з кількісних в якісні; становлення керівників територіальних підрозділів Національної поліції як менеджерів; відбір, оцінка, підготовка нових кадрів і професіоналів, здатних зайняти керівні посади в територіальних органах поліції; створення рекрутингового центру; нова кадрова політика щодо кар'єрного росту поліцейських; формування системи внутрішньої безпеки.

З метою забезпечення виконання основних завдань Національної гвардії Урядом затверджено перелік органів державної влади, що підлягають безоплатній охороні Національною гвардією (*постанова Кабінету Міністрів України від 25.11.15 № 971*), а також Порядок відшкодування витрат та збитків, пов'язаних з використанням військовослужбовцями Національної гвардії транспортних і плавучих засобів фізичних або юридичних осіб (*постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.15 № 611*), здійснюються заходи з метою ефективного функціонування зазначеного військового формування з правоохоронними функціями, зокрема в частині належного матеріально-технічного забезпечення.

Вжиття заходів з реформування системи органів МВС дає змогу:

утвердити принципи верховенства права, неупередженості, добросовісності та додержання прав і свобод людини і громадянина в діяльності Національної поліції та Національної гвардії;

наблизити стандарти діяльності Національної поліції та Національної гвардії до відповідних стандартів правоохоронних органів європейських держав;

унеможливити використання поліцейських у політичних, приватних чи комерційних інтересах;

підвищити ефективність координації та взаємодії відповідних підрозділів Національної поліції, Національної гвардії та інших правоохоронних органів, чітко визначити їх компетенцію та усунути дублювання функцій;

упровадити високу якість надання “правоохоронних послуг”;

удосконалити соціальний захист поліцейських;

підвищити авторитет поліцейських, престиж служби в поліції та довіру в суспільстві до діяльності правоохоронних органів;

визначити рівень довіри населення одним із основних критеріїв оцінки діяльності правоохоронних органів;

запровадити модель підготовки та підвищення кваліфікації кадрів правоохоронних органів, що відповідає стандартам ЄС;

усунути корупційну складову під час здійснення повноважень посадовими особами правоохоронних органів;

удосконалити систему державного управління безпекою дорожнього руху та контролю з урахуванням норм та досвіду країн - членів ЄС;

збільшити спроможності Національної гвардії щодо забезпечення громадської безпеки, фізичного захисту об'єктів критичної інфраструктури, участі в охороні і обороні державного кордону України, а також підтримки операцій Збройних Сил України кризових ситуаціях, що загрожують національній безпеці, та в особливий період.

Пріоритетним напрямом роботи поліції нарешті стало служіння українському народові, а не владним інтересам.

Система органів МВС перетворилася на демілітаризовану, децентралізовану систему легітимних публічних спеціалізованих служб, захищених від кон'юнктурного політичного впливу, що спроможна забезпечити захист конституційних прав, свобод і законних інтересів громадян, громадський (публічний) порядок від протиправних посягань, діючи відповідно до принципів верховенства права, прозорості та підзвітності суспільству, застосовуючи силу (примус) винятково в рамках, визначених законом.

Побудовано сучасну модель системи органів МВС європейського зразка, яка забезпечує максимально доцільну консолідацію правоохоронної діяльності, що забезпечує ефективне та своєчасне реагування на сучасні виклики та загрози.

Верховною Радою України прийнято Закон України “Про Державне бюро розслідувань” (від 12.11.2015 № 794-VIII).

IV. НОВА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

Урядом України розроблено та впроваджено концепцію дерегуляції, завдяки чому значно спростилися умови ведення бізнесу в країні (див. розділ II. Нова політика державного управління).

Проведено перший етап реформування податкової системи

Встановлено норми, які дали змогу удосконалити систему адміністрування податків, скоротити кількість податків і зборів, звітів та відповідно часові витрати бізнесу на їх підготовку, а також отримати “канікули” малого бізнесу — час без проведення перевірок контролюючих органів і можливості для розвитку (Закон України від 28.12.2014 № 71-VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо податкової реформи)”, набрав чинності з 1 січня 2015 р.), зокрема:

скорочено кількість податків і зборів – з 22 до 11;

запроваджено мораторій на два роки на проведення перевірок малого бізнесу (з обсягом доходу до 20 млн. гривень на рік);

запроваджено систему електронного адміністрування податку на додану вартість;

Довідково. З 1 липня 2015 р. після закінчення тестового режиму Система електронного адміністрування податку на додану вартість працює в штатному режимі безперебійно відповідно до Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість”.

З метою створення комфортних умов для платників податків впроваджено електронні сервіси, які дають можливість отримати інформацію з системи електронного адміністрування податку на додану вартість.

Запроваджено новий електронний сервіс — “Обмін розрахунками коригування кількісних і вартісних показників до податкових накладних в електронному вигляді між контрагентами”.

Для покращення сервісного обслуговування платників під час подання податкових документів в електронній формі ДФС доопрацьовано електронний сервіс “Реєстрація договорів про визнання електронних документів”:

спрощено процес укладення договору

платником укладається тільки один договір з органом ДФС за основним місцем обліку, який надає право подавати електронні документи до будь-якого органу ДФС, в якому такий платник перебуває на обліку;

запроваджено новий електронний сервіс “Управління ЕЦП”

надає можливість керівнику самостійно регулювати питання щодо правомірності використання сертифікатів відповідальних осіб для подання звітності в електронному вигляді та реєстрації податкових накладних.

Керівник самостійно вносить до системи подання документів в електронному вигляді інформацію про строк дії сертифікатів відповідальних осіб, нових сертифікатів керівника або бухгалтера шляхом надання повідомлення в електронній формі.

Станом на 31 грудня 2015 р. кількість платників, які здійснили реєстрацію податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних становить 203 080 платників (136 тис. за відповідний період 2014 року).

реформовано методологічні підходи визначення об'єкта оподаткування з податку на прибуток: об'єкт оподаткування з податку на прибуток визначається на підставі даних бухгалтерського обліку шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на податкові різниці, що визначені у розділі III Податкового кодексу України;

для уникнення конкурентних преференцій скасовано ряд галузевих пільг, у тому числі скорочено перелік галузевих пільг з податку на прибуток підприємств (легка та суднобудівна промисловість, підприємства електроенергетики, прибуток суб'єктів, отриманий від надання готельних послуг, виробники біопалива, підприємства машинобудування для агропромислового комплексу, літакобудівна промисловість, суб'єкти індустрії програмної продукції тощо).

З метою зміцнення фінансової самостійності місцевих бюджетів Законом України від 28.12.2014 № 71-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо податкової реформи)", зокрема:

запроваджено акцизний податок з реалізації через роздрібну торговельну мережу пива, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та палива за ставкою 5 відсотків обсягу реалізації;

запроваджено порядок оподаткування комерційної (нежитлової) нерухомості (будівлі готельні, будівлі офісні, будівлі торговельні, гаражі, будівлі підприємств та склади) та надано органам місцевого самоврядування право самостійно встановлювати ставки податку на нерухоме майно в межах встановленого граничного розміру;

органам місцевого самоврядування надано право встановлювати ставки земельного податку самостійно в межах максимально встановлених;

оптимізовано кількість груп платників єдиного податку до чотирьох;

збільшено ставки фіксованого сільськогосподарського податку, який реформовано у четверту групу єдиного податку;
запроваджено податок на розкішні автомобілі за ставкою 25 тис. гривень на рік.

Таким чином, реалізація першого етапу реформування податкової системи дозволила полегшити ведення бізнесу в Україні, зменшити витрати часу платників податків на виконання обов'язкових процедур щодо декларування сум податків та їх сплату, підвищити інвестиційну привабливість України.

Другим кроком стало прийняття Закону України від 24.12.2015 № 909-VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році”, набрав чинності з 1 січня 2016 р., яким, зокрема, передбачено:

удосконалити порядок відшкодування податку на додану вартість з бюджету з урахуванням черговості подання платниками податку заявок на його відшкодування;

зберегти до 1 січня 2017 р. спеціальний режим оподаткування податку на додану вартість сільськогосподарських підприємств із сплатою до бюджету у відповідній пропорції залежно від виду сільськогосподарської продукції — зернові та технічні культури (85 відсотків до бюджету і 15 відсотків на спецрахунки), продукція тваринництва (20 відсотків до бюджету і 80 відсотків на спецрахунки) або інша сільськогосподарська продукція (50 відсотків до бюджету і 50 відсотків на спецрахунки). При цьому експортери зернових та технічних культур отримують право на бюджетне відшкодування податку на додану вартість;

установити єдину базову ставку 18 відсотків податку на доходи фізичних осіб, скасувавши обов'язок подання податкової декларації з річним перерахунком податку в разі отримання доходів від двох і більше податкових агентів понад 120 мінімальних заробітних плат на рік;

звільнити від податку на доходи фізичних осіб суми коштів, надані міжнародною фінансовою організацією на заходи щодо енергоефективності та енергозбереження, та суми, прощені кредитором за іпотечними кредитами в іноземній валюті, що отримані на придбання єдиного житла;

установити єдину ставку єдиного соціального внеску в розмірі 22 відсотка для роботодавців та скасувати єдиний соціальний внесок, що утримується із заробітної плати працівників;

скасувати сплату авансових внесків та запровадити квартальний звітний період з податку на прибуток підприємств, у яких річний дохід перевищує 20 млн. гривень;

запровадити систему електронного адміністрування реалізації пального;

зменшити граничний обсяг річного доходу з 20 до 5 млн. гривень для платників єдиного податку III групи та підвищити для них ставки з 2 до 3 відсотків (для платників податку на додану вартість) та з 4 до 5 відсотків (для неплатників податку на додану вартість). Підвищено також ставки єдиного податку для сільськогосподарських товаровиробників (IV група), при цьому до бази оподаткування – нормативної грошової оцінки землі у 2016 році не застосовуватиметься коефіцієнт індексації;

збільшити граничний розмір ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з 2 відсотків до 3 відсотків розміру мінімальної заробітної плати за 1 кв. метр загальної площі, запровадивши при цьому додаткову ставку податку в розмірі 25 тис. гривень для квартир площею понад 300 кв. метрів, будинків – понад 500 кв. метрів за кожен такий об'єкт. При цьому, за місцевими радами зберігається право приймати рішення щодо доцільності запровадження даного податку та визначення розміру його ставок;

удосконалити оподаткування транспортним податком, зокрема віднести до об'єкту оподаткування — автомобілі вартістю понад 750 мінімальних заробітних плат (у 2016 році — 1,03 млн. гривень) та віком до п'яти років.

Таким чином, реалізація першого етапу реформування податкової системи дала змогу полегшити ведення бізнесу в Україні, зменшити витрати часу платників податків на виконання обов'язкових процедур щодо декларування сум податків та їх сплату, підвищити інвестиційну привабливість України.

Кількість планових перевірок органами ДФС скорочено майже у 2 рази.

Вжито заходів до гармонізації національного законодавства у сфері бухгалтерського обліку і фінансової звітності із законодавством Європейського Союзу та МСФЗ (*проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, реєстраційний номер 2486а*).

Удосконалено існуючу систему державного регулювання трансфертного ціноутворення, усунуто суперечності та конкретизовано окремі норми з урахуванням міжнародного досвіду та оптимального поєднання фіскальної та регулюючої функції оподаткування, що сприятиме зростанню ділової активності в Україні (*Закон України від 15.07.2015 № 609-VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо трансфертного ціноутворення)”*).

Створено дієвий механізм врегулювання проблемних питань, пов'язаних із погашенням заборгованості, вираженої в іноземній валюті

шляхом надання певних податкових преференцій фізичним особам-позичальникам (Закон України від 09.04.2015р. № 321-VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо кредитних зобов’язань”).

Реформування ДФС розпочато у другій половині 2015 р.:

затверджено нову структуру центрального апарату ДФС, сформовану відповідно до функціональних напрямів, що оптимізувало роботу ДФС та дало можливість скоротити штат;

оновлено кадровий склад центрального апарату ДФС;

скорочено кількість податкових інспекцій в Україні з 311 до 161 (постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2015 № 892).

У рамках проведення стратегічної інституційної реформи ДФС, розробленої за підтримки МВФ, Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України такі важливі законопроекти:

Про внесення зміни до статті 19 Закону України “Про центральні органи виконавчої влади” щодо заступників керівника центрального органу виконавчої влади (реєстраційний номер 2176а), який передбачає надання права Кабінету Міністрів України збільшувати кількість заступників керівників окремих центральних органів виконавчої влади (на сьогодні не більше двох);

Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оптимізації територіальних органів державної фіскальної служби (реєстраційний номер 2177а). Проектом передбачається оптимізувати територіальні органи ДФС шляхом позбавлення митниць статусу юридичних осіб та визначення їх як відокремлених структурних підрозділів територіальних органів ДФС, а також удосконалити порядок розгляду скарг на дії посадових осіб митниць;

Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо мінімізації впливу на адміністрування надходжень бюджету (реєстраційний номер 2178а). Передбачається спростити процедуру адміністративного оскарження грошових зобов’язань платниками податків шляхом встановлення однорівневої системи. Єдиним рівнем оскарження буде центральний апарат ДФС.

Перший етап реформування ДФС дав змогу зменшити адміністративне навантаження на платників податків та розпочати перехід до сервісного характеру взаємодії з платниками, що в майбутньому сприятиме зростанню рівня податкової культури.

За оперативними даними митної статистики, загальний зовнішньоторговельний обіг у 2015 році становив 74,6 млрд. доларів США.

Верховною Радою України 15 липня 2015 р. ратифіковано Конвенцію між Україною та Ірландією про уникнення подвійного оподаткування. 04 листопада 2015 р. ратифіковано Протокол про внесення змін до Конвенції

між Урядом України і Урядом Чеської Республіки про уникнення подвійного оподаткування. 11 грудня 2015 р. підписано Протокол про внесення змін та доповнень до положень українсько-кіпрської Конвенції про уникнення подвійного оподаткування. Проведено низку консультацій щодо внесення змін до Конвенцій про уникнення подвійного оподаткування з Швейцарією і Люксембургом та досягнуто згоди на їх підписання (*розпорядження Кабінету Міністрів України відповідно від 15.06.2015 № 599 та 13.10.2015 № 1085*).

Впровадження реформи системи державних закупівель

Ключовими напрямками реформування системи державних закупівель є поетапне приведення системи державних закупівель України у відповідність із стандартами Європейського Союзу згідно з часовими графіками, визначеними Угодою про асоціацію з ЄС, та побудова єдиної системи електронних закупівель.

Основними досягненнями є:

прийняття Закону України від 15.09.2015 № 679-VIII “Про внесення змін до деяких законів України у сфері державних закупівель щодо приведення їх у відповідність із міжнародними стандартами та вжиття заходів з подолання корупції”. Положення зазначеного Закону спрямовані на зменшення корупційних ризиків під час проведення процедур закупівель, спрощення участі бізнесу в закупівлях (у тому числі завдяки введенню посткваліфікації та скасування необхідності подання довідок, що містяться у відкритих реєстрах), приведення Закону України “Про здійснення державних закупівель” у відповідність із міжнародними стандартами, спрощення доступу бізнесу до участі у закупівлях, а також удосконалення правил, що регулюють процедури закупівлі;

прийняття Верховною Радою України 25 грудня 2015 р. Закону України “Про публічні закупівлі”. Відповідно до положень зазначеного Закону усі процедури державних закупівель проводитимуться із застосуванням електронних засобів. Закон спрямовано на запровадження системи електронних закупівель та електронної системи оскарження, підвищення рівня конкуренції у сфері державних закупівель та зниження рівня корупції. Переведення процедур закупівлі в електронний формат забезпечить швидкий обмін документами та інформацією, розкриття всієї інформації від учасників після завершення аукціону у відкритих торгах, створить модель електронних закупівель за участю держави та приватного бізнесу. Масштабне переведення державних закупівель в електронний формат заплановано 1 квітня 2016 р., а повний перехід державних установ на електронну систему закупівель повинен відбутися до вересня 2016 р.;

започаткування пілотного проекту системи ProZorro щодо впровадження електронних закупівель з метою опрацювання механізму електронних закупівель на практиці, визначення його слабких та проблемних сторін у тісній співпраці з громадськістю. У рамках зазначеного пілотного проекту замовники можуть випробувати такий механізм для придбання товарів, вартість яких нижче порогів, визначених Законами України “Про здійснення державних закупівель” та “Про особливості здійснення закупівель в окремих сферах господарської діяльності”. Для формалізації цього процесу Кабінетом Міністрів України схвалено розпорядження від 20.05.2015 № 501 “Про реалізацію пілотного проекту у сфері державних закупівель щодо впровадження електронних закупівель”.

прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 416 “Про проведення експерименту із застосування електронних засобів під час здійснення переговорної процедури закупівлі”, метою якого є забезпечення додаткової прозорості під час здійснення державних закупівель Міноборони. Положеннями розпорядження встановлюються особливості застосування електронних засобів під час відбору учасника у разі застосування Міноборони переговорної процедури закупівлі. Станом на 30 грудня 2015 р. у системі ProZorro, яка використовується в пілотному проекті, підписано 315 договорів, досягнуто економії від зниження вартості товарів на 188,66 млн. гривень при плановій сумі закупівель 1078,0 млн. гривень, середня кількість учасників в електронних тендерах Міністерства оборони України дорівнює 4,17;

позитивні результати застосування системи ProZorro в рамках двох зазначених розпоряджень Кабінету Міністрів України: на сьогодні економія становить більше 506 млн. гривень; більш як 2370 замовників та 8056 учасників працюють у системі; проведено більш як 38,2 тис. тендерів на загальну суму більше як 6,76 млрд. гривень;

запуск разом з громадськими організаціями та бізнесом бізнес-аналітики, який в онлайн-режимі надає громадянам доступ до інформації про закупівлі (bi.prozorro.org);

запуск help-desk (help.vdz.ua) для підтримки замовників та учасників державних закупівель, який дає змогу отримувати постійну та професійну підтримку з питань державних закупівель;

розроблення проекту розпорядження Кабінету Міністрів України “Про Стратегію реформування системи державних закупівель (“дорожню карту”)” з метою забезпечення виконання міжнародних зобов’язань України у сфері державних закупівель щодо адаптації законодавства до європейських та міжнародних стандартів та затвердження Стратегії реформування системи державних закупівель до 2022 року.

Стратегією передбачено п'ять основних напрямів реформування системи державних закупівель України:

гармонізація національного законодавства з правилами Європейського Союзу шляхом імплементації положень директив ЄС до національного законодавства;

розвиток інституційної структури та вдосконалення і оптимізація функцій контролюючих органів;

міжнародне співробітництво у сфері державних закупівель;

розвиток електронних закупівель;

навчання та професіоналізація у сфері державних закупівель;

проведення активної роботи з міжнародного співробітництва, зокрема в частині приєднання України до Угоди СОТ про державні закупівлі. Із зазначеною метою Україною у червні 2015 р. було поширено фінальну пропозицію щодо приєднання до Угоди, яка була погоджена Сторонами зазначеної Угоди відповідно до регламентних вимог Комітету СОТ з питань державних закупівель.

Комітетом СОТ з питань державних закупівель 11 листопада 2015 р. було прийнято рішення про приєднання України до Угоди. На даний час здійснюються заходи щодо проведення внутрішньої процедури ратифікації Угоди.

Вжито заходів до удосконалення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності

Запроваджено обов'язкову публікацію рішень Антимонопольного комітету прийнятих за результатами розгляду заяв та справ про узгоджені дії чи концентрацію (*Закон України від 12.11.2015 № 782-VIII “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення прозорості діяльності Антимонопольного комітету України”*).

Довідково. При цьому з метою забезпечення відкритості та прозорості діяльності, Комітет з 15 липня 2015 р. запровадив публікацію рішень, прийнятих на його засіданнях. Оприлюдненню підлягають усі рішення Комітету, зокрема щодо результатів розгляду заяв та справ про узгоджені дії чи концентрацію. Рішення Комітету оприлюднюються на офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету за адресою www.atc.gov.ua у розділі “Рішення та рекомендації”.

Забезпечено підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями шляхом підвищення вартісних показників, у разі досягнення яких необхідно отримати дозвіл Антимонопольного комітету на концентрацію суб'єктів господарювання, проведення оцінки впливу такої концентрації на конкуренцію в Україні (*Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про захист економічної конкуренції”, реєстраційний номер 2168а, прийнято 26 січня 2016 р.*).

Для забезпечення та визначеності принципів проведення розрахунку штрафних санкцій, що накладаються за порушення вимог законодавства про захист економічної конкуренції, Комітетом було розроблено та прийнято Рекомендаційні роз'яснення від 15.09.2015 № 16-pp щодо застосування положень частин другої та п'ятої статті 52 Закону України “Про захист економічної конкуренції” та частин першої та другої статті 21 Закону України “Про захист від недобросовісної конкуренції”.

Предбачено забезпечення прозорості та передбачуваності правозастосування, сприяння реалізації принципу правової визначеності та виконання функції спеціальної (запобігання вчиненню порушень суб'єктом господарювання — відповідачем у справі) та загальної превенції (запобігання вчиненню порушень іншими суб'єктами господарювання) (*проект Закону України “Про внесення змін до законодавства про захист економічної конкуренції щодо визначення органами Антимонопольного комітету України розміру штрафів за порушення законодавства про захист економічної конкуренції”, реєстраційний номер 2431, прийнято в першому читанні 12 листопада 2015 р.*).

Забезпечено просування експорту та захист внутрішнього ринку

Створено умови для успішного започаткування з 1 січня 2016 р. поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі з ЄС (ПВЗВТ).

Розроблено документи, передбачені положеннями розділу IV “Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею” Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, з метою забезпечення гармонізації вітчизняного законодавства із законодавством ЄС:

Стратегію реформування системи державних закупівель (“дорожню карту”);

Стратегію розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 844);

Всеохоплюючу стратегію імплементації Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) Розділу IV Угоди про асоціацію, що забезпечить гармонізацію законодавства у сфері безпечності харчової продукції та покращення доступу українських виробників до ринку збуту ЄС та третіх країн.

Прийнято ряд відомчих актів для забезпечення функціонування механізмів, передбачених положеннями ПВЗВТ:

затверджено Порядок заповнення та видачі митницею сертифіката з перевезення товару EUR.1 відповідно до Угоди про асоціацію (наказ Мінфіну від 18.11.2014 № 1142);

затверджено Порядок надання та анулювання митницею статусу уповноваженого (схваленого) експортера (наказ Мінфіну від 07.10.2014 № 1013);

затверджено Порядок контролю за розподілом тарифної квоти (наказ Мінфіну від 11.12.2014 № 1203);

Здійснено організаційні заходи щодо забезпечення видачі митницями Державної фіскальної служби сертифікатів з перевезення товару EUR.1:

визначено місця видачі сертифікатів – 162 підрозділи митниць, які максимально наближені до потенційних експортерів/виробників;

уповноважено на видачу сертифікатів походження 433 посадові особи митниць ДФС;

закуплено бланки сертифікатів для експорту товарів з України до країн ЄС у кількості 50 тис. одиниць;

розроблено та впроваджено програмно-інформаційні комплекси “Оформлення та видача сертифікатів з перевезення форми EUR.1”, “Реєстр уповноважених (схвалених) експортерів”.

Проведено розрахунки графіків трансформації ввізних мит України для подальшого завантаження ДФС даної інформації в бази митних органів.

Здійснено заходи щодо оприлюднення на веб-сайті органів ДФС інформації стосовно невикористаних залишків тарифних квот в рамках ПВЗВТ з ЄС.

Узгоджено на експертному рівні із стороною ЄС оновлення додатків I-C та I-D до Угоди про асоціацію (згідно з положеннями Примітки до додатка I-C).

Розроблено разом із стороною ЄС роз'яснення щодо процедури зниження рівнів мит Сторонами на товари, які походять з іншої Сторони.

Започатковано діяльність Робочої групи з питань доступу українських товарів до ринків держав — членів Європейського Союзу в рамках роботи новоутвореної Ради з просування експорту при Мінекономрозвитку.

Запроваджено предметну дискусію з ЄС щодо подальшої торгової лібералізації та пошуку точок дотику у сфері промисловості з метою збільшення присутності української продукції на ринку ЄС.

Проведено інформаційно-роз'яснювальну роботу в регіонах України з метою доведення до потенційних експортерів інформації про можливості доступу товарів вітчизняного виробництва до ринку ЄС в умовах дії режиму поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі.

Станом на 1 лютого 2016 р. правом на використання квот скористались імпортери м'яса птиці – на 100%, імпортери цукру - в кількості 20 тис. тонн, що складає 66 відсотків від загальної кількості квоти, та імпортери м'яса свинини – 278 тонн або 2,8 відсотків.

У січні 2016 р. митницями ДФС видано понад 4500 сертифікатів EUR.1 на експорт товарів з України.

З початку року в рамках торгівлі з ЄС отримали статус схваленого експортера вже 23 підприємств, які експортують з України мед, кетчупи та соуси, олію соняшникову, дріжджі пекарські, печиво, скляну продукцію та інші.

Проведено оцінку експортного потенціалу української сільськогосподарської продукції та продовольства. Розширено географію та товарну номенклатуру експорту продукції агропромислового комплексу. Відкрито доступ на ринок ЄС для 10 виробників молочної продукції. Дозвіл на експорт молочної продукції до Китаю отримали 18 підприємств. Забезпечено можливість експорту м'яса птиці до Єгипту. Для понад 35 підприємств м'ясо- та молокопереробної промисловості забезпечено доступ на ринки Молдови, Казахстану, Киргизстану, Вірменії, Узбекистану.

Запроваджено та на щоденній основі проводиться робота інформаційної телефонної лінії Мінекономрозвитку для надання роз'яснень з питань функціонування зони вільної торгівлі з ЄС.

Забезпечено лібералізацію торгівлі (угоди про вільну торгівлю та генералізовані системи преференцій)

Завершено 14 липня 2015 р. переговори та здійснено парафування тексту Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою. Проведено ряд заходів та підготовлені матеріали щодо умов зазначеної Угоди.

Інтенсифіковано переговорний процес щодо угод про вільну торгівлю з Туреччиною та Ізраїлем.

Поновлення США Генералізованої системи преференцій 29 липня 2015 р., що дає можливість безмитного ввезення на територію США понад 3500 видів товарів з України. Продукція, що підпадає під безмитний режим ввезення в рамках Генералізованої системи преференцій, включає широкий асортимент промислових товарів, різні види хімічних речовин та мінералів, окремі будівельні матеріали, феросплави, частини до двигунів, сировину для кондитерських виробів, окремі види нафтопродуктів, карбід бору, феромарганець, алюміній, вироби з дерева, вентилятори, бурильні інструменти та обладнання, також окремі види оптики та шоколадної продукції тощо. Також 30 вересня 2015 р. за зверненням України було розширено список товарів для безмитного ввезення відповідно до Генералізованої системи преференцій. Проведено відповідну інформаційну кампанію для українського бізнесу щодо Генералізованої системи преференцій.

Забезпечено усунення бар'єрів на зовнішньому ринку

Постійно проводиться комплексна робота із захисту національного

товаровиробника та експортерів на зовнішньому ринку та усунення бар'єрів у торгівлі.

Європейський Союз: Європейська Комісія 27 січня 2015 р. скасувала антидемпінгові заходи щодо імпорту українських зварних труб. Таким чином, українські виробники можуть поставляти зазначену продукцію на ринки держав ЄС без сплати антидемпінгового мита, яке діяло з 1999 року, із ставками 10,7 — 44,1 відсотка;

Канада: припинено антисубсидійне розслідування щодо імпорту окремих видів труб походженням в тому числі з України без застосування компенсаційних заходів до України;

Єгипет: попереджено підвищення імпортного ввізного мита до 10 — 40 відсотків на деяку металопродукцію, а також попереджено застосування захисних заходів на імпорт автомобільних акумуляторів.

Також проведено два антидискримінаційні розслідування щодо недружніх дій з боку Республіки Білорусь (у зв'язку із запровадженням санітарно-гігієнічної експертизи) та Республіки Узбекистан (у зв'язку із запровадженням додаткового митного збору на українські товари). За результатами розслідувань Міжвідомчою комісією з міжнародної торгівлі прийняті рішення про встановлення фактів дискримінаційних дій з боку Республіки Білорусь та Республіки Узбекистан, а також про застосування адекватних заходів у відповідь.

Як наслідок, Білоруська Сторона значно спростила процедури видачі санітарно-гігієнічних висновків. У зв'язку з цим з урахуванням позиції українських виробників-експортерів 13 січня 2016 р. зазначена Комісія прийняла рішення, згідно з яким зупинила застосування адекватних заходів у відповідь на дискримінаційні та недружні дії з боку Республіки Білорусь щодо законних прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України — підприємств кондитерської та пивоварної галузей до 1 травня 2016 р.

Верховна Рада України прийняла Закон України від 04.11.2015 № 745-VIII “Про ратифікацію Протоколу про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі”, надавши згоду України на обов'язковість застосування положень Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі (*Trade Facilitation Agreement*). Це стало ще одним кроком у напрямі спрощення процедури ведення бізнесу та додатковим зовнішнім стимулом, спрямованим на проведення реформ, зокрема у сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Забезпечено використання інструментів СОТ

У рамках використання інструментів Світової організації торгівлі для захисту торгових інтересів України було проведено ряд заходів.

У ході проведення офіційних засідань Комітету СОТ з питань технічних бар'єрів в торгівлі було внесено на розгляд специфічні торговельні занепокоєння щодо заборони ввезення на територію Російської Федерації українських товарів, зокрема вагонів та стрілочних переводів, шпалер та інших товарів.

Відповідно до 21 жовтня 2015 р. в рамках процедури з врегулювання суперечок в СОТ ініційовано спір з Російською Федерацією щодо обмеження імпорту залізничних вагонів та іншого обладнання з України: DS499 “Російська Федерація — заходи щодо імпорту залізничного рухомого складу, стрілочних переводів та іншого залізничного обладнання”. З Російською Федерацією 4 грудня 2015 р. проведені консультації.

На сьогодні завершується опрацювання документів для ініціювання спорів в рамках процедури з врегулювання суперечок в СОТ щодо забороненої до ввезення до Російської Федерації української харчової продукції та запит щодо обмеження транзиту українських товарів територією Російської Федерації.

Проведено переговори з Республікою Казахстан щодо умов вступу до СОТ на останньому етапі вступу та погоджено умови вступу, які передбачають надання Україні “первинних переговорних прав” та усунення обмеження доступу на ринок Казахстану української продукції тваринного походження.

Проведені консультації з Російською Федерацією в рамках процедури з врегулювання суперечок в СОТ щодо запровадженого Україною антидемпінгового заходу стосовно імпорту нітрату амонію походженням з Російської Федерації, де відстоювалась законність запровадження Україною зазначеного антидемпінгового мита.

Здійснено захист національного товаровиробника

Постійно проводиться комплексна робота із захисту національного товаровиробника від демпінгового, субсидованого та зростаючого імпорту.

Так, протягом 2015 року:

застосовано остаточні антидемпінгові заходи щодо імпорту в Україну електричних ламп розжарювання загального призначення з Киргизької Республіки (на п'ять років із ставкою 25,73 відсотка);

застосовано остаточні компенсаційні заходи щодо імпорту в Україну легкових автомобілів походженням з Російської Федерації (на п'ять років із ставками від 10,41 до 17,66 відсотка);

продовжено дію спеціальних заходів (квотування) щодо імпорту в Україну труб сталевих безшовних обсадних та насосно-компресорних незалежно від країни походження та експорту;

порушено два антидемпінгових розслідування (деякі азотні добрива походженням з Російської Федерації, круги шліфувальні на керамічній

зв'язці походженням з Російської Федерації), одне спеціальне розслідування (гнучкі пористі плити, блоки та листи з пінополіуретанів незалежно від країни походження та експорту), один проміжний перегляд діючих антидемпінгових заходів (листи азбестоцементні гофровані (шифер) походженням з Російської Федерації) та один перегляд діючих антидемпінгових заходів у зв'язку із закінченням строку їх застосування (плити деревоволокнисті мокрому способу виробництва, тверді походженням з Російської Федерації).

З метою приведення окремих положень Закону України “Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту” у відповідність з вимогами Угоди про субсидії і компенсаційні заходи розроблено проект Закону, який дасть змогу удосконалити механізм захисту національних товаровиробників від субсидованого імпорту. Законопроект внесено на розгляд Верховної Ради України та схвалено профільним комітетом. *(проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту” (щодо вдосконалення деяких положень) (реєстраційний номер 2517а).*

Відновлено роботу з українськими експортерами для просування експорту

Відновлено роботу Ради з просування експорту при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі та проведено у 2015 році два засідання ради та п'ять засідань робочих груп.

Для просування українського експорту та залучення інвестицій проведено бізнес-форуми у США, Казахстані та Німеччині та презентовано і розповсюджено серію промоційних матеріалів “*UkraINne Open for U*”.

Прийнято рішення про припинення торговельної суперечки з Австралією в СОТ щодо пакування тютюнових виробів.

Отримано підтримку членів СОТ позиції України щодо відповідності запровадження Україною додаткового імпортного збору та проведено роботу щодо його скасування з 1 січня 2016 р.

Проведено спільні міжурядові комісії з вісьмома державами та офіційні та робочі візити з торговельних питань до більш як 20 держав.

Вдосконалено процедури банкрутства

Урядом розроблено законопроекти, спрямовані на удосконалення процедури банкрутства з урахуванням практики застосування законодавства з питань банкрутства для захисту інтересів кредиторів та боржників, вирішення проблемних питань у роботі арбітражного керуючого, господарських судів та з метою покращення позиції України за напрямом “Врегулювання платоспроможності” у рейтингу “*Doing Business*” (“Про

внесення змін до деяких законів України з питань банкрутства (щодо забезпечення європейських стандартів у сфері відновлення платоспроможності боржника та спрощення умов ведення бізнесу в Україні” (реєстраційний номер 3163), “Про внесення зміни до статті 184 Податкового кодексу України” (реєстраційний номер № 3164)).

У законопроектах також були враховані рекомендації МВФ щодо вдосконалення процедур банкрутства. Так, законопроектами передбачено, зокрема, скорочення строків процедур банкрутства, запровадження спеціалізованої сторінки на офіційному веб-сайті державного органу з питань банкрутства з інформацією про боржника та забезпечення доступу до такої інформації кредиторам та інвесторам, розширення повноважень та участі кредиторів у процедурах банкрутства, вдосконалення процедури призначення розпорядника майна боржника та усунення можливості його призначення господарським судом без застосування автоматизованої системи арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), уникнення можливості виникнення нових обтяжень для боржника, неплатоспроможність якого вже визнана господарським судом.

Здійснено заходи щодо подолання негативних наслідків у фінансовому секторі та підвищення довіри вкладників до банківської системи

Посилено захист прав вкладників банків шляхом прискорення проведення виплат відшкодування коштів, зменшено строк запровадження тимчасової адміністрації неплатоспроможних банків, посилено умови, за яких банк може бути віднесено до категорії неплатоспроможних, встановлено кримінальну відповідальність керівників або службових осіб банку за внесення неправдивих відомостей про вкладника, умисне пошкодження або знищення бази даних про вкладників, підвищено відповідальність пов’язаних з банком осіб, удосконалено процедуру продажу активів банків, що ліквідуються (Закон України від 16.07.2015 № 629-VII “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку”).

Розроблено ефективний та дієвий механізм добровільної фінансової реструктуризації боргів підприємств та їх досудової санації, що надасть змогу відновити господарську діяльність боржника, який знаходиться у критичному фінансовому стані, а також забезпечить доступ боржника до фінансування для відновлення його господарської діяльності (проект Закону України “Про фінансову реструктуризацію”, реєстраційний номер 3555, та проект Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо реалізації положень Закону України “Про фінансову реструктуризацію”), реєстраційний номер 3556).

Визначено простий та зрозумілий шлях для розв'язання проблеми реструктуризації валютних кредитів на єдине житло, що відразу знизить рівень соціальної напруги та унеможливить подальші спекуляції на цю тему.

Із зазначеною метою Урядом направлено на розгляд Верховної Ради України законопроект, що передбачає диференційований підхід для визначення частини боргу, що підлягає прощенню з урахуванням категорії позичальників та майна, яке придбавалося за рахунок кредиту (*проект Закону України “Про реструктуризацію зобов'язань громадян України за кредитами в іноземній валюті, що отримані на придбання єдиного житла (іпотечні кредити)”*) та проект Закону України “Про внесення зміни до підрозділу 1 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України (щодо реструктуризації зобов'язань громадян України за кредитами в іноземній валюті, що отримані на придбання єдиного житла (іпотечні кредити))”. Для тих категорій громадян, яким держава гарантує додаткову підтримку, а також позичальників, які захищають незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, беручи участь в антитерористичній операції, законопроект передбачає особливі умови реструктуризації кредитних зобов'язань. Крім того, доходи фізичної особи-позичальника, які виникають під час анулювання (прощенні) кредитором частини боргу, Урядом пропонується звільнити від оподаткування податком на доходи фізичних осіб.

Ураховуючи зазначене, з метою утримання фінансової стабільності у країні Урядом здійснено достатній комплекс заходів, які дозволять зменшити соціальну напругу як вкладників, так і позичальників банків, а також сприятиме підвищенню довіри населення в цілому до фінансової системи.

Продовжено реформування житлово-комунального господарства

За поданням Уряду Верховною Радою України прийнято *Закон України від 14.05.2015 № 417-VIII “Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку”*), основною метою якого є розв'язання проблем реалізації права власності у багатоквартирному будинку, створення умов для ефективної експлуатації та утримання житлового фонду, а також визначення альтернативних методів управління спільним майном мешканців багатоквартирного будинку.

На виконання зазначеного Закону Мінрегіоном прийнято накази:

від 25.08.2015 № 203 “Про затвердження форми Протоколу зборів співвласників багатоквартирного будинку”, зареєстрований у Мін'юсті 02.10.2015 за № 1083/27528;

від 23.09.2015 № 238 “Про внесення змін до Типового статуту об'єднання співвласників багатоквартирного будинку”, зареєстрований у Мін'юсті 08.10.2015 за № 1220/27665.

Врегульовано питання переведення дачних і садових будинків у жилі

будинки, що відкриває можливість реєстрації місця проживання у таких будинках (*постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 № 321*).

Внесено зміни до деяких законів України, які спрямовані на забезпечення встановлення економічно обґрунтованих тарифів на житлово-комунальні послуги та уникнення в подальшому навантаження на Державний бюджет в частині відшкодування значних обсягів заборгованості з різниці в тарифах (*Закон України від 16.07.2015 № 626 - VIII “Про внесення змін до деяких законів України у сфері комунальних послуг”*).

З метою забезпечення беззбиткової діяльності підприємств житлово-комунального господарства та погашення заборгованості з різниці в тарифах Законом України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” було передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання, водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню та/або іншим підприємствам централізованого питного водопостачання та водовідведення, які надають населенню послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, яка виникла у зв’язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання, водовідведення, опалення та постачання гарячої води тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, у розмірі 2,9 млрд. гривень. Крім того, на відшкодування різниці в тарифах додатково передбачено кошти у сумі 2,7 млрд. гривень (*Закон України від 17.09.2015 № 704-VIII “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2015 рік”*).

З метою забезпечення сталого сталого функціонування та розвитку комунальних систем централізованого водопостачання та водовідведення Урядом подано до Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про питну воду та питне водопостачання” (щодо удосконалення деяких положень) (*реєстраційний номер 2772*), яким передбачено надання органам місцевого самоврядування повноважень щодо регулювання відносин з очищенням стічних вод та контролю за понаднормативними скидами промислових підприємств на відповідній території.

З метою удосконалення порядку нарахування (визначення) плати за послуги з централізованого опалення у разі відсутності у квартирі (будинку садибного типу) та на вводах у багатоквартирний будинок засобів обліку теплової енергії передбачено механізм нарахування споживачам (у яких відсутні засоби обліку теплової енергії) щомісячної плати за послуги з централізованого опалення, що враховує відхилення фактичної температури зовнішнього повітря та тривалості опалювального сезону від нормативних показників, які взято до розрахунків тарифів на

послуги з централізованого опалення під час їх встановлення (*постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2015 № 1037 “Про запровадження перерахунку вартості послуги з централізованого опалення залежно від температури зовнішнього повітря”*, якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630).

Удосконалено механізм формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення для підприємств, які продають питну воду іншим водоканалам або подають на очищення стічні води (*постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 670*).

Удосконалено управління державними інвестиціями

Прийнято зміни до Бюджетного кодексу — Закон України від 07.04.2015 № 288-VII “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо державних інвестиційних проектів”, яким запроваджено прозорий механізм оцінки та відбору державних інвестиційних проектів, що фінансуються з бюджету.

Кабінет Міністрів України затвердив нові прозорі процедури відбору проектів, склад Міжвідомчої комісії з членів Уряду та народних депутатів, а також перелік вимог до державних інвестпроектів — постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 571 “Деякі питання управління державними інвестиціями” (набрала чинності 12 серпня 2015 р.).

За результатами аналізу та відбору державних інвестиційних проектів Міжвідомчою комісією відібрано 10 проектів, які включено до Державного бюджету України на 2016 рік з відповідним їх фінансуванням (загальний обсяг – 1 млрд. гривень), у таких сферах: соціально-культурна (2), охорони здоров'я (4), транспортна (1) та охорони навколишнього природного середовища (3).

Розроблено проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про інвестиційну діяльність” (щодо державних інвестиційних проектів) з метою удосконалення механізму державної підтримки інвестиційних проектів, забезпечення ефективного використання коштів державного бюджету, зокрема: удосконалення проведення оцінки, відбору і моніторингу інвестиційних проектів, для реалізації яких може бути надана державна підтримка; вдосконалення процедури отримання державної підтримки для реалізації інвестиційних проектів та зменшення кількості дозвільних процедур.

Здійснено заходи щодо приєднання України до Декларації ОЕСР про міжнародні інвестиції та багатонаціональні підприємства.

За результатами огляду ОЕСР інвестиційної політики України, а також участі української делегації в засіданні Інвестиційного комітету ОЕСР у м. Парижі усіма державами — членами ОЕСР та 12 іншими державами одноголосно прийнято рішення рекомендувати Раді ОЕСР прийняти

позитивне рішення щодо приєднання України до Декларації ОЕСР про міжнародні інвестиції та багатонаціональні підприємства.

Підписано 5 лютого 2015 р. Угоду між Україною та Японією про сприяння та захист інвестицій, яку ратифіковано Законом України від 03.06.2015 № 505-VIII.

Удосконалено нормативно-правове регулювання здійснення державно-приватного партнерства, зокрема:

на розгляд Верховної Ради України внесено проект Закону України “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо забезпечення можливості взяття довгострокових бюджетних зобов’язань у рамках державно-приватного партнерства), у якому передбачено можливості взяття довгострокових зобов’язань державними партнерами за договорами, укладеними з приватними партнерами для реалізації проектів державно-приватного партнерства (*рестраційний номер 3648*). Реалізація законопроекту дасть позитивний поштовх до залучення інвестицій в модернізацію державної та комунальної власності, а також інвестицій в нові об’єкти інфраструктури та соціальної сфери.

вироблено ефективний механізм для співробітництва між державою і територіальними громадами (державними партнерами) та приватними партнерами в рамках державно-приватного партнерства (Верховною Радою України 24 листопада 2015 р. прийнято Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар’єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні”);

внесено зміни до Порядку надання приватним партнером державному партнеру інформації про виконання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства (постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 746);

впроваджено міжнародну практику підготовки проектів державно-приватного партнерства в частині визначення механізму справедливого розподілу ризиків між державним та приватним партнерами (постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 713 “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 р. № 232”);

розроблено нову методику визначення концесійної плати на базі кращих світових практик для підвищення ефективності укладення концесійних договорів та залучення міжнародних інвесторів.

Вжито заходів з реформування транспортної інфраструктури

Залізнична галузь. У поточному році здійснювалися заходи з реформування системи залізничного транспорту, метою яких є розвиток конкуренції на ринку залізничних перевезень та підвищення ефективності діяльності галузі.

Завершено перший етап реформування залізничного транспорту:

затверджено Статут публічного акціонерного товариства “Українська залізниця” (*постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 735*);

утворено та зареєстровано ПАТ “Українська залізниця”;

ПАТ “Українська залізниця” розпочала господарську діяльність з 1 грудня 2015 року.

З метою впровадження вертикально-інтегрованого управління за видами бізнесу, прозорості фінансових потоків та підвищення ефективності діяльності національної залізничної компанії розпочато структурну реформу: утворено 29 філій на базі майнових комплексів державних підприємств, реорганізованих шляхом злиття, у тому числі шість регіональних – на базі майнових комплексів залізниць, 23 функціональних, та 1 представництво.

Впроваджується система обліку та розрахунків між функціональними філіями

Розроблено проект Закону України “Про залізничний транспорт” (нова редакція) (*реєстраційний номер 3650*). В законопроекті включено положення дев'яти актів законодавства ЄС згідно з додатком 32 Угоди про асоціацію. Законопроектом передбачено запровадження нових умов діяльності ринку залізничних перевезень аналогічних європейським залізничним системам, з метою підвищення конкурентоспроможності залізничного транспорту на внутрішньому та міжнародному ринку транспортних послуг, створення нових додаткових можливостей для залучення інвестицій на модернізацію залізничного транспорту, інтеграції української залізничної системи в європейську.

Галузь морського та річкового транспорту.

Завершено перший етап дерегуляції та спрощення процедур оформлення вантажів у морських портах України:

запроваджено:

здійснення екологічного контролю суден лише у разі встановлення факту забруднення акваторії порту;

електронне оформлення прибуття суден;

електронне оформлення портових формальностей для вантажів;

здійснення 100% попереднього документального контролю товарів митною службою (зокрема санітарного, екологічного, фітосанітарного, ветеринарного контролів).

скасовано:

комісійний контроль на борту судна;

контрольні процедури при переході між портами України;
контроль ізольованого баласту;
зайвий етап погодження з прикордонною службою виїзду вантажів із порту.

(постанови Кабінету Міністрів України від 07.07.2015 № 491 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України”, від 07.07.2015 № 492 “Про внесення зміни до Правил охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення”, від 30.07.2015 № 574 “Про внесення зміни до Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду”).

Це сприятиме розвитку конкуренції на морському транспорті, забезпечить недискримінаційний і справедливий доступ до об’єктів портової інфраструктури, а також поліпшить умови ведення бізнесу.

25 грудня 2015 року Мінінфраструктури та ДФС підписали Меморандум про співпрацю в галузі інформаційних технологій щодо вдосконалення процедур в морських портах.

Окрім того, з метою дерегуляції у сфері морського транспорту виконані наступні заходи:

скасовано радіологічний контроль суден;

скасоване обов’язкове отримання ветеринарного сертифікату по формі “Ф-2”;

проведення радіологічного контролю вантажів здійснюється лише у разі встановлення перевищення фону автоматизованими комплексами.

З 01.01.2016 запроваджується повне спрощене оформлення контейнерів до завантаження на автомобільний та залізничний транспорт. Метою заходу є вдосконалення та оптимізація технологічних процесів, сприяння підвищенню ефективності діяльності порту, більш повному використанню геополітичного положення України, задоволенню потреб економіки у транспортному сервісі, залученню транзитних вантажів, а також мінімізації ризиків для скоєння корупційних діянь.

З метою удосконалення та оптимізація технологічних процесів та подальшого впровадження електронного документообігу Міністерством інфраструктури України розроблено проект Закону про внесення змін до Закону України “Про морські порти України” щодо функціонування інформаційної системи портового співтовариства *(реєстраційний номер 3761)*.

Внесено зміни до тарифної політики.

Мінінфраструктури введено наказ від 06.10.2015 № 403 “Про затвердження Зміни до Порядку справляння та розмірів ставок портових зборів”, що передбачає надання 50 % знижки до ставок усіх видів портових зборів, крім адміністративного для суден, які заходять в морські порти

України для виконання операцій з навантаження та (або) вивантаження транзитних вантажів та спрямовані на зростання конкурентоздатності вітчизняних морських портів на ринку транспортних послуг, зокрема у сегменті переробки транзитних вантажопотоків.

Надання знижок зі ставок портових зборів сприятиме завантаженню портових потужностей, які мають суттєві резерви. Також залучення транзитних вантажопотоків, окрім підприємств морегосподарського комплексу, забезпечить розвиток вантажної бази для сухопутних перевізників (залізничників та автотранспортників). Відповідно, зросте надходження відрахувань у бюджети усіх рівнів, буде забезпечено сталий соціальний клімат у багатотисячних колективах транспортників. При цьому зростання доходів не потребує додаткових капіталовкладень, оскільки відбуватиметься виключно за рахунок використання резервних потужностей.

Крім цього, з метою прогнозованості вартості послуг в морських портах України, збільшення конкурентоздатності українських портів та нарощення вантажопереробки, наказом Мінінфраструктури від 18.12.2015 №541 “Про затвердження тарифів на послуги із забезпечення доступу портового оператора до причалу, що перебуває у господарському віданні Адміністрації морських портів України” встановлено прозору та зрозумілу структуру тарифів за користування причалами в морських портах.

З аналогічною метою було прийнято наказ Мінінфраструктури від 06.10.2015 № 402 “Про внесення змін до наказу Міністерства інфраструктури України від 26 грудня 2013 №1059” щодо зміни підходу визначення тарифів на послуги із забезпечення проведення криголамних робіт на Азовському морі, який дозволив судновласникам точно розраховувати вартість суднозаходу в порти Азовського моря у період зимової негоди.

3. Продовжувалась робота по залученню інвестиційних коштів в розвиток морських портів та реалізація проектів.

Компанією “Нобл Агрі” (Китай) освоєно близько 500 млн. грн. на реалізацію проекту будівництва зернового комплексу в тилу причалів № 1-2 в морському порту Миколаїв.

Компанією Бунге (США) протягом 2015 року освоєно близько 1,7 млрд. грн. на будівництво сучасного зернового терміналу та олійно-екстракційного заводу в тилу причалів № 13-14 Миколаївського порту.

Компанією ТОВ “Бруклін-Київ” (Луї Дрейфус, Франція) здійснюється будівництво зернового комплексу в тилу причалу № 1-3 Одеського порту. При цьому, ДП “АМПУ” реалізується проект будівництва причалу 1-3 для генеральних вантажів.

Під реалізацію проекту інвестором ТОВ “Бруклін-Київ” залучені кошти Європейського банку реконструкції та розвитку в розмірі 60 млн. дол. США для створення зернового комплексу потужністю 4,5 млн. тон на рік.

Компанія “ГПК Україна” (Гамбург, Німеччина) є оператором контейнерного терміналу на Карантинному молі Одеського морського порту та інвестором його розширення. Загальний обсяг інвестицій за проектом складає - 5,18 млрд. грн. Термін завершення будівництва – 4 роки (до 2018 р.). На цей час загальна готовність проекту – 61,5%, освоєно 3 192,6 млн. грн., з них 932,6 млн. грн. за рахунок ДП “ГПК Україна”.

Протягом 2015 року між державними підприємствами, що входять до сфери управління Міністерства та компаніями-інвесторами підписано ряд меморандумів про наміри:

19.07.2015 підписано Меморандум про наміри між ДП “Іллічівський морський торговельний порт” та компанією “Суфле Негосе С.А.” (Soufflet Negoce S.A.), що передбачає інвестування коштів в будівництво нового терміналу на одному з причалів порту. Загальна сума запланованих інвестицій становить до 100 млн. дол. США.

13.08.2015 підписано тристоронній Меморандум про співробітництво між ДП “Адміністрація морських портів України” (далі – ДП “АМПУ”), ТОВ “МВ Карго” та ТОВ “АТ Каргілл” стосовно спільної реалізації взаємопов’язаних проектів будівництва терміналу з перевалки зернових вантажів з причалом №25, а також створення операційної акваторії у цього причалу із глибиною 16 м. Загальна сума запланованих інвестицій становить близько 130 млн. дол. США;

13.08.2015 підписано Меморандум про наміри між ДП “Спеціалізований морський порт “Октябрьск” та ПАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг”. Підписаний документ анонсує здійснення спільних дій між сторонами Меморандуму і розвиток їх співробітництва в галузі морського транспорту та експорту металу, зокрема, в частині модернізації та розвитку виробничих потужностей ДП “СМП “Октябрьск” шляхом створення стівідорної компанії на базі кількох причалів порту на умовах довгострокових орендних відносин.

У Верховній Раді України зареєстрований проект Закону України “Про внутрішній водний транспорт” (*реєстраційний номер 2475а*). Положення законопроекту напрацьовані фахівцями міністерства разом з народними депутатами України – членами Комітету Верховної Ради України з питань транспорту. Відповідно до Додатку 32 Угоди про асоціацію в проект Закону включено положення 4 директив повністю та 1 директиви частково.

Запропонований проект є спеціальним галузевим законом у сфері внутрішнього водного транспорту, який, зокрема, регулює діяльність внутрішнього водного транспорту, використання річкових водних шляхів та їх берегових смуг для судноплавства, відносини, пов’язані з використанням річкових суден, суден змішаного плавання, малих, спортивних і розважальних суден під час їх плавання внутрішніми річковими водними

шляхами, визначає правовий режим об'єктів інфраструктури внутрішнього водного транспорту, діяльність органів виконавчої влади, що здійснюють державне регулювання, управління, державний нагляд та контроль за безпекою судноплавства, адміністрації внутрішніх водних шляхів України, суб'єктів господарювання будь-якої форми власності, які на законних підставах використовують об'єкти інфраструктури внутрішніх водних шляхів, у тому числі портів (терміналів), судновласників, інших суб'єктів та споживачів їхніх послуг (робіт).

Децентралізація системи управління автомобільними дорогами.

В рамках політики Уряду щодо децентралізації влади Мінінфраструктури здійснюються заходи щодо передачі автомобільних доріг загального користування місцевого значення до сфери управління міських та обласних держадміністрацій із визначенням можливих джерел фінансування витрат, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг загального користування.

Предбачено зменшити негативний вплив зовнішньої реклами на користувачів автомобільних доріг, що сприятиме забезпеченню/створенню безпечних, економічних та комфортних умов дорожнього руху (*проект Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони розміщення рекламоносіїв у межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування", реєстраційний номер 2234а*).

Внесено зміни до Концепції реформування системи державного управління автомобільними дорогами загального користування та плану заходів щодо її реалізації (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 432*). Зокрема передбачається:

реформування системи державного управління автомобільними дорогами на основі гармонійного поєднання принципів централізованого управління автомобільними дорогами;

розширення повноважень і посилення відповідальності місцевих органів виконавчої влади за управління автомобільними дорогами місцевого значення. (*При цьому критеріями реформування системи державного управління автомобільними дорогами є збереження та забезпечення ефективного функціонування автомобільних доріг, їх розбудова для забезпечення транзитних перевезень і безпеки дорожнього руху*);

створення захищеного державного дорожнього фонду;

запровадження контрактів на експлуатаційне утримання автомобільних доріг тривалого строку дії (5 – 7 років).

Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 10.07.2015 № 576 “Про деякі питання публічного акціонерного товариства “Державна акціонерна компанія “Автомобільні дороги України”, якою передбачено здійснення оптимізації структури дочірніх підприємств ПАТ “ДАК “Автомобільні дороги України” .

09.09.2015 групою народних депутатів внесено на розгляд Верховної Ради України, розроблені за участю профільних міністерств, проекти законів України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення Державного дорожнього фонду України” (*реєстраційний номер 2724*) та “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо створення Державного дорожнього фонду України” (*реєстраційний номер 2725*).

Метою прийняття згаданих законопроектів є забезпечення фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування шляхом виокремлення джерел фінансування дорожнього господарства в окремий Державний дорожній фонд у складі спеціального фонду Державного бюджету України і створення додаткових джерел фінансування дорожнього господарства.

Крім того, законопроектом (*реєстраційний номер 2725*) передбачається закріпити розподіл коштів Державного дорожнього фонду (за вирахуванням коштів, необхідних для виконання боргових зобов'язань) між автомобільними дорогами загального користування державного та місцевого значення у співвідношенні 60 % та 35 % відповідно, а 5 %, що залишаться – спрямувати на фінансування виконання заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху на мережі автомобільних доріг загального користування відповідно до державних програм.

У 2015 році здійснено заходи з нормативно-правового забезпечення захисту доріг від передчасного їх руйнування, зокрема прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 869 “Про внесення змін до пункту 22.5 Правил дорожнього руху”, що передбачає введення обмежень на рух великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами (40 тонн – для всіх доріг; 24 тонн – для доріг місцевого значення).

Введення плати за проїзд з вантажних авто вагою більше 12 тонн.

За участі експертів Німеччини, Білорусії, Польщі та представників Світового Банку в Україні розроблено проекти законів України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження плати за використання автомобільних доріг загального користування державного значення транспортними засобами з максимальною дозволеною загальною масою 12 тонн і більше” та “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо впровадження плати за використання автомобільних доріг загального користування державного значення транспортними засобами з максимальною дозволеною загальною масою 12 тонн і більше”,

які проходять додаткові консультації з профільними профспілковими організаціями та бізнесом.

Метою законопроектів є забезпечення фінансування ремонтно-будівельних робіт на автомобільних дорогах загального користування відповідно до науково обґрунтованих потреб шляхом створення додаткових джерел фінансування дорожнього господарства, а також адаптація нормативно-правових актів України до нормативів Європейського Союзу.

Реформування системи експлуатації автомобільних доріг.

В рамках реалізації спільного між Україною, Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) проекту “Покращення транспортно-експлуатаційного покращення автомобільних доріг на підходах до м. Києва” на автомобільній дорозі М-06 відібрано ділянку км 434+230 – км 621+500, де роботи виконуватимуться відповідно до контрактів на утримання автомобільних доріг на основі кінцевих результатів (OPRC).

Контракти на утримання доріг на основі кінцевих результатів (OPRC) розроблені з метою зміни підходів до фінансування утримання доріг. Головна мета – підвищення якості доріг і більш ефективне використання коштів завдяки довгостроковому підходу до утримання доріг.

Тривалість контрактів складатиме 5 років, нагляд за їх виконанням здійснюватиме Керівник Проекту (замість служби інженера) і застосовуватимуться переважно принципи FIDIC.

Довідково. Традиційні контракти на виконання будівельних робіт та утримання доріг базуються на обсягах виконаних робіт та наданих послуг, які оплачуються на основі узгоджених одиничних розцінок. На противагу цьому підходу контракти OPRC визначають мінімальний рівень стану доріг, мостів та інших активів, який повинен підтримувати Підрядник, а також надавати інші послуги: збір інвентарних даних, реагування на виклики та надзвичайні ситуації, відповіді на запити громадськості та скарги тощо. Оплата базується на тому, на скільки добре підрядник підтримує стандарти, визначені в контракті, а не від обсягів виконаних робіт та наданих послуг.

Створення належної системи контролю якості та аудиту.

Мінінфраструктури було залучено незалежну австрійську компанію (IC consulenten Ziviltechiker GesmbH), яка провела оцінку якості виконаних робіт.

За результатами проведеного аудиту компанією підготовлено звіт якості технічного обслуговування автомобільних доріг у Київській області та надано рекомендації щодо створення незалежної системи якості дорожньо-ремонтних робіт.

На сьогодні Мінінфраструктури готуються зміни до нормативно-правових актів, в частині забезпечення можливості проведення незалежного технічного аудиту в 2016 році.

Крім того, в рамках реалізації спільного зі Світовим Банком “Другого проекту покращення автомобільних доріг та безпеки руху” досягнуто домовленості щодо залучення незалежного консультанта для перевірки якості виконуваних робіт на автомобільних дорогах загального користування державного значення протягом 2016 – 2017 років.

Автомобільний та міський електричний транспорт. Гармонізація законодавства до ЄС.

У 2015 році у співпраці з громадськістю та бізнесом Мінінфраструктури розроблено цілий ряд законодавчих ініціатив, які дозволять наблизити галузь автомобільних перевезень до європейських стандартів:

проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання роботи таксі, легкових автомобілів на замовлення та інформаційно-диспетчерських служб” (*реєстраційний номер 3107*);

проект Закону України “Про приведення законодавства України у сфері автомобільного транспорту у відповідність з актами Європейського Союзу” (*реєстраційний номер 3713*). В проект Закону включено положення 14 актів законодавства ЄС, відповідно до Додатку 32 Угоди про асоціацію та оновлених *acquis communautaire*;

проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо тарифоутворення у сфері міського електричного та автомобільного транспорту” (*реєстраційний номер 3049*).

Крім цього, затверджено Порядок та умови надання у 2015 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання нових трамвайних вагонів вітчизняного виробництва для комунального електротранспорту (постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 608).

На шляху до відкритості та прозорості роботи Міністерства здійснено заходи:

прийнято наказ Мінінфраструктури від 11.09.2015 № 363 (zareєстрованого в Мін’юсті за № 1162/27607) щодо внесення змін до наказу Мінінфраструктури від 20.08.2004 № 757 (zareєстрованого в Мін’юсті за 1075/9674) про видачу дозволів, разових та ЄКМТ;

запроваджено систему відстеження наявності усіх дозволів на офіційному веб-сайті Укртрансінспекції в он-лайн режимі;

прийнято нову редакцію наказу Міністерства транспорту України від 09.02.2004 № 75 (zareєстрованого в Мін’юсті за № 759/9358) про

входження представників громадськості до всіх комісій, що працюють під егідою Міністерства. Слід також зазначити, що за останній рік суттєво надолужено виконання більшості пунктів Галузевої угоди, підписаної у 2013 році між Міністерством інфраструктури, профспілками та роботодавцями.

Авіаційний транспорт. Підвищення конкурентоспроможності авіаційної галузі.

у рамках здійснення заходів з розвитку, модернізації та приведення інфраструктури авіаційного транспорту у відповідність з міжнародними стандартами розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року”, який схвалено Кабінетом Міністрів України (пункт 3.6 протоколу № 145 засідання Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2015 року).

Прийняття та виконання Державної програми дасть змогу вирішити питання:

- розвитку адміністративно-територіальних одиниць, у межах яких розташовані аеропорти;
- розвитку міжнародного туризму в Україні;
- створення додаткових робочих місць;
- збільшення надходжень до державного та місцевих бюджетів;
- впровадження державно-приватного партнерства в розбудові аеропортової мережі України;
- захисту інтересів держави з питань національної безпеки та оборони.

Підписання Угоди про спільний авіаційний простір з ЄС.

У зв'язку з тим, що дата підписання Угоди про САП не визначена у зв'язку з відсутністю консенсусу між Іспанією та Великою Британією щодо остаточної редакції положення статті 2 (31) стосовно аеропорту Гібралтар розглядається можливість підписання зазначених домовленостей окремо.

Шляхом листування підписано Робочу домовленість між Державіаслужбою та БАЗА про участь Державіаслужби у програмі ЄС ЗАРА та збір і обмін інформацією з безпеки польотів повітряних суден, що використовують аеропорти ЄС та аеропорти країн, які не входять до ЄС, включаючи аеропорти України.

Підписано Угоду про “відкрите небо” між Україною та США.

14 липня 2015 року підписана Угода про “відкрите небо” між Україною та США, яка була ратифікована Верховною Радою України (*Закон України “Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про повітряні перевезення” від 04.11.2015 № 751-VIII*).

З метою прискорення процесу лібералізації ринку повітряних перевезень здійснюються заходи щодо зняття наявних обмежень щодо кількості призначених авіапідприємств та частоти виконання рейсів.

Знято обмеження під час перевезень з/до України до/з Киргизії, Болгарії, Естонії, Сербії, Йорданії. Також знято обмеження щодо кількості призначених авіапідприємств і рейсів під час здійснення польотів між Львовом, Одесою та м. Лінкорань (Азербайджан).

Досягнуто домовленостей з вірменською стороною щодо надання українській стороні можливості призначити по два замість одного авіапідприємства на маршрутах Київ – Єреван, Київ – Гюмрі.

Досягнуто домовленостей на рівні авіаційних властей України і Білорусі щодо збільшення рейсів до чотирьох в день з кожної сторони на маршруті Мінськ – Київ та зняття обмежень щодо кількості призначених авіапідприємств на всіх маршрутах.

Тривала робота з відновлення повітряного руху в міжнародному повітряному просторі над Чорним морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху делеговано Україні.

У 2015 році ратифіковано:

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Об'єднаних Арабських Еміратів про повітряне сполучення (*Закон України від 04.11.2015 № 750-VIII*);

Угоду між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії про повітряне сполучення (*Закон України від 17.06.2015 № 529-VIII*).

На сьогодні укладено 70 міжурядових угод про регулярне повітряне сполучення, з яких 26 між Україною та країнами – членами ЄС.

Затверджено новий Порядок надання прав на експлуатацію повітряних ліній (05.06.2015 набрав чинності).

Поштовий зв'язок.

Реформування (корпоратизація) Українського державного підприємства поштового зв'язку “Укрпошта” (далі – УДППЗ “Укрпошта”).

Здійснюються заходи з проведення перетворення державного унітарного комерційного підприємства УДППЗ “Укрпошта” в акціонерне товариство, 100 відсотків акцій якого належать державі (корпоратизація), зокрема:

прийнято рішення про перетворення Українського державного підприємства поштового зв'язку “Укрпошта” у публічне акціонерне товариство (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2015 № 728*);

затверджено Порядок перетворення державного унітарного комерційного підприємства в акціонерне товариство (далі – Порядок) (*постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2012 № 802*).

Відповідно до підпункту 2 пункту 3 Порядку наказом Мінекономрозвитку від 07.09.2015 № 1108 затверджено перелік підприємств, що належать до сфери управління Мінінфраструктури, які підлягають перетворенню в державні акціонерні товариства, та графік його проведення.

Відповідно до зазначеного Графіка Мінінфраструктури видано наказ від 11.11.2015 № 465 щодо перетворення УДППЗ “Укрпошта” у публічне акціонерне товариство “Укрпошта” (далі – ПАТ “Укрпошта”). Наказом Мінінфраструктури від 25.11.2015 № 497 утворено комісію з перетворення УДППЗ “Укрпошта” у ПАТ “Укрпошта”. Наказом Мінінфраструктури від 23.12.2015 № 551 утворено Інвентеризаційну комісію УДППЗ “Укрпошта”.

Корпоратизація Укрпошти дасть необхідний поштовх у проведенні необхідної модернізації підприємства та стимулюватиме її в подальшому постійно підвищувати свою конкурентоздатність.

Безпека на транспорті.

Утворено Державну службу України з безпеки на транспорті шляхом злиття Державної інспекції України з безпеки на морському та річковому транспорті та Державної інспекції України з безпеки на наземному транспорті.

Затверджено Положення про Державну службу України з безпеки на транспорті (*постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 103*).

Відповідно до Положення Укртрансбезпека є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра інфраструктури, який реалізує державну політику у сфері безпеки на автомобільному транспорті загального користування, міському електричному, залізничному, морському та річковому транспорті (крім сфери безпеки мореплавства суден флоту рибного господарства).

Залучення міжнародної технічної та фінансової допомоги у сфері транспорту.

У 2015 році завершено реалізацію проекту:

технічної допомоги ЄС “Підтримка імплементації транспортної стратегії України”. За підтримки проекту розроблено п’ять стратегічних планів розвитку усіх галузей транспорту до 2020 року;

Twining “Надання інституційної підтримки Міністерству інфраструктури України з питань підвищення ефективності роботи та конкурентоспроможності залізничного транспорту в Україні”. За підтримки проекту розроблено нову редакцію Закону України про залізничний транспорт (внесено до Верховної Ради України).

Розпочато реалізацію:

проекту Twinning “Підтримка Міністерства інфраструктури України в посиленні стандартів безпеки комерційних автоперевезень”. Мета проекту: розвиток управління безпекою дорожнього транспорту України; підвищення рівня сертифікації професійної компетентності автомобільних перевізників, водіїв та транспортних засобів (загальна вартість проекту 1,55 млн. євро);

нового проекту технічної допомоги ЄС “Підтримка впровадження Угоди про асоціацію та Національної транспортної стратегії”. Мета проекту: сприяння інтеграції та модернізації транспортного сектору України та окремих підсекторів галузі транспорту відповідно до зобов’язань в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також оновлення Національної транспортної стратегії України відповідно до законодавства, стандартів і вимог ЄС та сприяння у її подальшій імплементації (загальна вартість проекту 3,74 млн. євро);

проекту технічної допомоги ЄІБ у рамках Угоди “Модернізація та підвищення безпеки дорожньої мережі в Україні”. Мета проекту: поліпшення стандартів дорожнього проектування з метою відповідності кращій міжнародній практиці з безпеки дорожнього руху. Підвищення потенціалу української влади у проведенні аудиту безпеки дорожнього руху (загальна вартість проекту 1,6 млн. євро).

На стадії реалізації перебувають чотири проекти загальною вартістю 2 млрд. 95 млн. євро (кредитні кошти – 1 млрд. 162,6 млн. євро, власні кошти – 127,7 млн. євро, кошти державного бюджету – 431,8 млн. євро, вибрано кредитних коштів на загальну суму 726,78 млн. євро), а саме:

“Оновлення рухомого складу на залізницях України” (ЄБРР). Загальна вартість проекту: 147 млн. доларів США (105 млн. євро) (кредит ЄБРР – 125 млн. доларів США, власні кошти Укрзалізниці – 22 млн. доларів США). Проект передбачає закупівлю вантажних вагонів у кількості близько 2 000 одиниць;

“Впровадження швидкісного руху пасажирських поїздів на залізницях України” (ЄБРР) та Проект “Бескидський залізничний тунель (Будівництво Бескидського тунелю)” (ЄІБ). Загальна вартість проекту 354 млн. доларів США (253 млн. євро) (кредит ЄБРР – 120 млн. доларів США, кредит ЄІБ – 55 млн. євро, власні кошти Укрзалізниці – 80 млн. доларів США). Проект передбачає придбання колійного обладнання та будівництво нового тунелю на перегоні Бескид – Скотарське довжиною 1,82 кілометра, що ліквідує аварійно-небезпечне “бар’єрне місце” на напрямку міжнародного транспортного коридору № 5. Це єдина одноколійна дільниця на напрямку Чоп – Львів. На сьогодні завершено перший етап будівництва тунелю;

“Покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на підходах до м. Києва” (ЄБРР, ЄІБ). Загальна вартість проекту: 1 150 млн. євро (кредит ЄБРР – 450 млн. євро, кредит ЄІБ – 450 млн.

євро, державний бюджет – 250 млн. євро). Проект передбачає покращення інфраструктури автомобільних доріг України та сприяння проведенню подальшої реформи в автодорожньому секторі України шляхом поліпшення та реконструкції транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг М-01(Київ – Нові Яриловичі), М-05 (Київ – Одеса), М-06 (Київ – Чоп (км 441 – км 128), (км 152 – км 14 на ділянці Житомир – Київ), М-07 (Київ – Ковель – Ягодин), Н-01 (Київ – Знам’янка), Р-02 (Київ – Іванків – Овруч) на підходах до м. Києва;

другий проект “Покращення автомобільних доріг та безпеки руху” (МБРР). Загальна вартість проекту – 540 млн. доларів США (490 млн. євро) (кредит МБРР – 450 млн. доларів США (409,09 млн. євро), державний бюджет – 90 млн. доларів США (81,81 млн. євро). Мета проекту: приведення транспортно-експлуатаційного стану автомобільної дороги М-03 Київ – Харків – Довжанський (ділянка від м. Лубни до м. Полтави, протяжністю 108 кілометрів) до європейського рівня та підвищення рівня безпеки руху на аварійно небезпечних ділянках і в місцях концентрації дорожньо-транспортних пригод.

На стадії підготовки перебувають два проекти загальною вартістю 627,6 млн. євро, а саме:

“Проект розвитку дорожньої галузі” (МБРР). Сума кредиту – 560 млн. доларів США. (509 млн. євро). Мета проекту: поліпшення транспортно-експлуатаційного стану міжнародної автомобільної дороги М-03 Київ – Харків – Довжанський;

“Модернізація аеронавігаційної системи України” (ЄІБ/ЄБРР). Орієнтовна вартість проекту 118,6 млн. євро (кредит ЄБРР – 41,18 млн. євро, кредит ЄІБ – 41,18 млн. євро). Проект передбачає виконання ряду завдань з придбання та встановлення сучасних оглядових радіолокаторів і телекомунікаційного обладнання; спорудження та обладнання нових аеродромно-диспетчерських вишок; оновлення та модернізації автоматизованих систем керування повітряним рухом.

Створено умови для формування нової державної екологічної політики

З метою перегляду основних стратегічних завдань державної екологічної політики, що базуються насамперед на виявлених кореневих причинах екологічних проблем України та фінансовій спроможності країни до їх розв’язання розроблено проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року”. Законопроект пройшов широке громадське обговорення як на регіональному, так і на національному рівні та доопрацьовується за їх результатами.

Як механізм реалізації Стратегії на наступний п’ятирічний період розроблено проект Національного плану дій з охорони навколишнього

природного середовища на 2016 – 2020 роки, який відповідатиме оновленому баченню державної екологічної політики.

З метою забезпечення виконання Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС розроблені Плани імплементації 20 директив та актів законодавства Євросоюзу у сфері охорони навколишнього природного середовища, які схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 371. Зокрема, для впровадження принципів, закладених Директивою 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих проектів, розроблено законопроект “Про стратегічну екологічну оцінку” (*реєстраційний номер 3259*).

З метою імплементації Директиви 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 р. про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище розроблено проект Закону України “Про оцінку впливу на довкілля” (*реєстраційний номер 2009а*).

З метою впровадження вимог Водної рамкової директиви ЄС розроблено проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом” (*реєстраційний номер 3603*).

Законом України від 01.07.2015 № 562-VIII ратифіковано Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Ратифікація Протоколу забезпечить високий рівень охорони навколишнього природного середовища шляхом планування суспільного розвитку та господарської діяльності з урахуванням пріоритетності факторів впливу на навколишнє середовище, природокористування та забезпечення сталості екосистем у процесі прийняття стратегічних рішень.

Законом України від 15.07.2015 № 599-VII ратифіковано Угоду про правовий статус Регіонального екологічного центру для Центральної та Східної Європи, яку вчинено в м. Будапешті 13 липня 2011 р. та підписано від імені України 9 листопада 2012 р. у м. Сентендре (Угорщина). Ратифікація Угоди сприятиме розвитку подальшого взаємовигідного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища з державами – членами Регіонального екологічного центру для Центральної та Східної Європи.

Законом України від 07.10.2015 № 721 прийнято поправки до статей 25 і 26 Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер, ухвалені Народою Сторін Конвенції 28 листопада 2003 р. у м. Мадрид. Зазначені поправки дають можливість приєднуватися до

Водної конвенції не тільки державам – членам Європейської економічної комісії, а також іншим державам, які є членами ООН.

Підписано Адміністративну угоду між Міністерством екології та природних ресурсів України та Міністерством екології, сталого розвитку та енергетики Французької Республіки.

Підписано пакет документів між Урядом Німеччини та Урядом України, яким передбачено надання підтримки природно-заповідним територіям в Україні на суму 14 млн. євро.

На позачерговому засіданні Асамблеї вкладників Чорнобильського фонду “Укриття” досягнуто згоди щодо надання фінансової підтримки Україні в розмірі 350 млн. євро від ЄБРР та 190 млн. євро від країн-донорів.

З метою реформування державної системи моніторингу довкілля в частині переходу від відомчої спрямованості до здійснення комплексних оцінок стану довкілля та побудови мереж спостережень відповідно до принципів, визначених європейським законодавством, розроблено проект Концепції реформування державної системи моніторингу довкілля.

Забезпечено функціонування Інформаційно-аналітичного центру державної системи моніторингу довкілля Мінприроди та цілодобовий доступ до екологічної інформації.

З метою проведення оцінки стану навколишнього природного середовища в зоні проведення антитерористичної операції, організовано збір та проведення аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища у Донецькій, Луганській, Запорізькій, Дніпропетровській і Харківській областях, що отримується в мережі державної системи моніторингу довкілля (Інформаційно-аналітичні довідки щомісяця розміщуються на офіційному веб-сайті Мінприроди).

У рамках реформування системи управління сферою охорони довкілля для перетворення її на інтегровану систему, яка здатна забезпечити реалізацію проєвропейських реформ та ліквідувати корупційні схеми у сфері управління та охорони довкілля Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо земель водного фонду” (*реєстраційний номер 3430*), метою якого є врегулювання проблем установами прибережних захисних смуг водних об’єктів та забезпечення дотримання обмеженого режиму господарської діяльності на відповідних територіях.

Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про природно-заповідний фонд України” (*реєстраційний номер 3089*), яким пропонується внести зміни до Закону України “Про природно-заповідний фонд України” з метою врегулювання питання передачі повноважень від територіальних органів Мінприроди, які припинили свою діяльність, обласним, Київській, Севастопольській міським держадміністраціям.

З метою забезпечення реалізації єдиної державної екологічної політики в галузі збереження, охорони та відтворення особливо цінних, типових та унікальних природних комплексів у Луганській та Тернопільській областях та відповідно до урядових ініціатив Указом Президента України від 17.08.2015 № 477/2015 “Про території та об’єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення” та Указом Президента України від 24.11.2015 № 657/2015 “Про створення національного природного парку “Нижньодніпровський” оголошено нові території та об’єкти природно-заповідного фонду загальною площею понад 80 тис. гектарів.

Розроблено проект Указу Президента України “Про створення Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника” загальною площею майже 227 тис. гектарів (Київська область).

Крім того, підготовлено три проекти указів Президента України щодо створення/розширення територій та об’єктів природно-заповідного фонду у Волинській, Дніпропетровській, Івано-Франківській, Київській, Луганській, Миколаївській, Полтавській, Тернопільській, Черкаській, Херсонській, Хмельницькій областях.

Підготовлено Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням.

У сфері регулювання негативного антропогенного впливу на зміну клімату та адаптації до його змін і виконання вимог Рамкової конвенції Організації Об’єднаних Націй про зміну клімату та Кіотського протоколу до неї 14 серпня 2015 р. до Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату подано Національний кадастр антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів в Україні за 1990 – 2013 роки.

У рамках участі України у підготовці проекту нової міжнародної кліматичної угоди розпорядженням Кабінету Міністрів України від схвалено Очікуваний національний внесок України на період після 2020 року, який також подано до Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

Делегація України взяла участь у 21-й Конференції Сторін Рамкової конвенції Організації Об’єднаних Націй про зміну клімату та 11-й Конференції Сторін, яка є нарадою Сторін Кіотського протоколу, що проходили з 30 листопада по 11 грудня 2015 р. у м. Париж, Французька Республіка. Під час заходу розроблено текст нової угоди зі зміни клімату, що має назву Паризька угода. Угода має глобальний характер, а її учасниками стануть всі Сторони Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

Розроблено проект Концептуальних засад реалізації державної політики у сфері клімату.

На виконання положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС розроблено Концепцію впровадження в Україні системи торгівлі дозвільними одиницями на викиди парникових газів відповідно до Директиви 2003/87/ЄС, розроблено проект Закону України “Про охорону озонового шару”, яким

передбачається встановлення правових та організаційних засад регулювання відносин у сфері поводження з озоноруйнівними речовинами та товарами, що містять або використовують озоноруйнівні речовини.

Розроблено нову редакцію Закону України “Про відходи”, якою передбачено впровадження системи поводження з відходами відповідно до Директиви 2008/98/ЄС про відходи, а також розширеної відповідальності виробника за весь життєвий цикл продукції включно з покладенням відповідальності за поводження з відходами такої продукції. Проект проходить громадське та експертне обговорення.

Для забезпечення контролю за видачею ліцензій та відповідністю діяльності ліцензії розроблено такі проекти постанов Кабінету Міністрів України: “Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з особливо небезпечними речовинами та небезпечними відходами за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України”, “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження переліку особливо небезпечних хімічних речовин, виготовлення та реалізація яких підлягають ліцензуванню”.

Підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України”, в якому врахована передача Держекоінспекції функцій із здійснення державного нагляду (контролю) в частині дотримання вимог земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій та форм власності.

Підготовлено проект Закону “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення вимог стосовно охорони довкілля під час вирішення питань вилучення (викупу), надання, зміни цільового призначення земельних ділянок”.

У рамках створення єдиної уніфікованої електронної системи доступу до інформації про дозволи, звіти, матеріали перевірок у сфері довкілля для органів влади та громадськості, на виконання зобов’язань за міжнародними конвенціями у сфері охорони довкілля, розроблено проект Закону України “Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів”, який внесено Президентом України до Верховної Ради України (*реєстраційний номер 0078*).

V. НОВА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ

Розпочато впровадження корпоративного управління відповідно до стандартів ОЕСР.

Утворено робочу групу з питань реформування системи управління державним сектором економіки (*наказ Мінекономрозвитку від 30.01.2015 № 70*). До складу робочої групи, крім представників Міністерства, Секретаріату Кабінету Міністрів, увійшли представники провідних вітчизняних та міжнародних юридичних та консалтингових компаній.

Спрощено порядок перетворення державних унітарних підприємств в акціонерні товариства (*постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 761 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 2 березня 1993 р. № 158 і від 29 серпня 2012 р. № 802”*).

Затверджено Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки (*наказ Мінекономрозвитку від 02.03.2015 № 205, який зареєстровано в Мін'юсті від 19.03.2015 за № 300/26745*).

Удосконалено процеси фінансового планування і звітності на підприємствах державного сектору економіки, а також підвищено їх операційну ефективність (*наказ Мінекономрозвитку від 03.11.2015 № 1394 “Про внесення змін до Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки”, який зареєстровано в Мін'юсті 05.11.2015 за № 1373/27818*).

Затверджено перелік з 14 державних підприємств, які підлягають перетворенню в державні акціонерні товариства та графіки його проведення (*накази Мінекономрозвитку від 07.09.2015 № 1108, від 27.10.2015 № 1349, від 07.09.2015 № 1007, від 05.11.2015 № 1397, від 23.11.2015 № 1491*). До переліку включені підприємства, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку, Міненерговугілля, Мінінфраструктури, ДК “Укроборонпром” та Держрибагентства.

Затверджено базовий норматив відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2014 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави (*постанова Кабінету Міністрів України від 22.04.2015 № 241*).

Забезпечено контроль за сплатою господарськими товариствами з державною часткою дивідендів до державного бюджету відповідно до зазначеної постанови; до державного бюджету у 2015 році надійшло 3 млрд. 9 млн. 706 тис. гривень дивідендів та 776 млн. 67 тис. гривень частини чистого прибутку, перерахованих господарськими товариствами, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави.

Рівень збитковості державних підприємств в 2015 році суттєво зменшився. За попередніми оцінками сукупний чистий збиток держпідприємств за 2015 рік складе 16 млрд. гривень, в той час як в 2014 році аналогічний показник становив 117 млрд. гривень.

З метою підвищення прозорості діяльності державних підприємств інформація про результати роботи 100 найбільших державних компаній публікується в кварталних звітах на сайті Міністерства економічного розвитку та торгівлі. Станом на кінець січня 2016 року міністерство опублікувало звіти за 2013 та 9 місяців 2014, 12 місяців 2014, 3 місяці 2015 та 6 місяців 2015. В лютому буде опублікований звіт за 9 місяців 2015.

Схвалено Стратегію підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання державного сектора економіки та затверджено план заходів з реалізації зазначеної Стратегії (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.05.2015 № 662*).

Розпочато процес залучення міжнародних аудиторських компаній до аудиту ключових державних компаній.

Забезпечено створення умов для проведення якісного і незалежного аудиту найбільших держкомпаній (*постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 390 “Деякі питання проведення аудиту суб'єктів господарювання державного сектору економіки”*).

В 2015 році було проведено міжнародний аудит НАК “Нафтогаз України” не тільки за 2014 рік, але й за 2012-2013 роки, який не було зроблено попереднім менеджментом. На сьогодні компанія готується до аудиту консолідованої фінансової звітності за 2015 рік.

Змінено принципи відбору керівників державних підприємств, створено умови для призначення визнаних фахівців на керівні посади в ключових державних компаніях

Змінено підходи конкурсного відбору керівників державних підприємств (*постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 53*). Запроваджено призначення керівників особливо важливих для економіки підприємств (підприємства, вартість активів яких за даними останньої фінансової звітності перевищує 2 млрд. гривень або річний розмір чистого доходу яких перевищує 1,5 млрд. гривень, банку, у статутному капіталі якого держава володіє часткою понад 75 %) за погодженням з Кабінетом Міністрів України, за поданням Комітету з призначень керівників.

Відбувся конкурсний відбір 307 керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які належать до сфери управління Мінекономрозвитку (92 конкурси), Міненерговугілля (32 конкурси), Мінінфраструктури (24 конкурси), Мінагрополітики (191 конкурс).

Відмінено формування кадрового резерву керівників державних

підприємств, установ і організацій (постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 867 “Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 1999 р. № 1912”).

Збільшено граничний розмір посадового окладу для керівників державних підприємств (у кратності до мінімального посадового окладу працівника основної професії – від 10 до 200 залежно від групи підприємств), передбачена можливість виплати винагороди за рахунок чистого прибутку, що дасть змогу збільшити загальний рівень оплати праці керівників підприємств державного сектору з метою підвищення рівня їх мотивації (постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 1034 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 2 серпня 1995 р. № 597 і від 19 травня 1999 р. № 859”).

У першому читанні Верховною Радою України прийнято за основу законопроект щодо запровадження наглядових рад на унітарних держпідприємствах, обов’язкової участі в них незалежних директорів, підвищення рівня прозорості діяльності держпідприємств, а також встановлення обов’язкового аудиту річної, у тому числі консолідованої звітності держпідприємств (проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об’єктами державної власності”, реєстраційний номер 3062).

Вжито заходів щодо забезпечення масштабної прозорості приватизації державної власності

Передбачено сприяння захисту майнових прав держави та упорядкуванню переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, а також врегулюванню питань, які можуть виникнути у зв’язку із зняттям заборони на приватизацію підприємств спиртової галузі, агропромислового комплексу, морського транспорту та підприємств, що перебувають на різних стадіях банкрутства (проекти Законів України “Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, та деякі питання діяльності об’єктів, що виключаються з такого переліку”, реєстраційний номер 1567, “Про внесення змін до деяких законів України щодо об’єктів агропромислового комплексу”, реєстраційний номер 2519а, “Про внесення змін до деяких законів України щодо об’єктів морського транспорту”, реєстраційний номер 2488а).

Затверджено перелік об’єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави (постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 83).

Затверджено переліки об’єктів державної власності, які планується приватизувати у 2015-2016 роках (постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2015 № 271 “Про проведення прозорості та конкурентної приватизації у 2015-2016 роках”), та затверджено відповідні переліки об’єктів та планграфіки підготовки об’єктів до продажу та виставлення їх на продаж.

Передбачено скасування норми про обов'язковий продаж на фондових біржах пакетів акцій у розмірі 5–10 % статутного капіталу до проведення конкурсу, удосконалення механізму залучення радників при приватизації (*проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України”, реєстраційний номер 2319а*).

Затверджено перелік інвестиційно привабливих об'єктів до продажу, в процесі приватизації яких можуть бути залучені радники (*розпорядження від 23.09.2015 № 1028 Кабінету Міністрів України*).

Здійснено за конкурсом відбір інвестиційного радника (міжнародний інвестиційний банк UBS) для підготовки до приватизації та продажу пакета акцій ПАТ “Одеський припортовий завод”.

Передбачено спрощення механізму приватизації об'єктів незавершеного будівництва шляхом скасування вимоги щодо обов'язкового продажу об'єктів під розбирання разом із земельними ділянками, зміни процедури державної реєстрації права власності на об'єкти незавершеного будівництва, які підлягають приватизації (*проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань приватизації та державної реєстрації прав на об'єкти незавершеного будівництва”, реєстраційний номер 3431*).

Змінено Методику оцінки майна для забезпечення формування реальної початкової вартості об'єкта приватизації (*постанова від 25.11.2015 № 1033 Кабінету Міністрів України*).

Для забезпечення проведення якісної передприватизаційної підготовки підприємств з метою їх подальшої приватизації спрощено процедуру підготовки проектів передприватизаційної підготовки шляхом скасування необхідності розроблення та затвердження планів-графіків передприватизаційної підготовки, деталізації процедури розроблення проектів передприватизаційної підготовки підприємств, визначення їх структури та змісту, посилення відповідальності уповноважених органів управління за неподання в установленій законодавством строк проектів передприватизаційної підготовки підприємств (*постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2015 № 588*).

Затверджено вартість державного пакета акцій ПАТ “Український банк реконструкції та розвитку” (розміром 99,9945 % статутного капіталу товариства), ПАТ “Президент-готель” (розміром 100 % статутного капіталу товариства).

Затверджено Порядок проведення в електронній формі продажу об'єктів малої приватизації на аукціоні, у тому числі за методом зниження ціни (*наказ Фонду державного майна від 09.09.2015 № 1325, зареєстрований в Мін'юсті від 25.09.2015 за № 1147/27592*).

Забезпечено проведення голландських аукціонів з продажу об'єктів державної власності, які не користуються попитом.

Довідково. За січень – грудень 2015 року Фондом державного майна України приватизовано 117 об'єктів державної власності, надходження від продажу яких становить 151,48 млн гривень.

У 2015 році забезпечено надходження коштів від оренди державного майна до Державного бюджету України в розмірі 1,21 млрд гривень при встановленому річному плановому завданні 544 млн гривень.

До Державного бюджету України перераховано 384,47 млн гривень дивідендів, нарахованих на корпоративні права держави, що перебувають у сфері управління Фонду державного майна України.

Проведено ревізію державних підприємств галузі (463 державні підприємства), підпорядкованих Мінагрополітики. Сформовано перелік об'єктів агропромислового комплексу (86 підприємств), які підлягають приватизації у 2015 – 2016 роках. Фондом державного майна України прийнято рішення про приватизацію 14 державних підприємств сфери управління Мінагрополітики, 11 з яких передані до сфери управління органів приватизації. Приватизація 18 державних підприємств може бути здійснена після прийняття Кабінетом Міністрів України окремих рішень про їх приватизацію відповідно до статті 25 Закону України “Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі”. Зазначені проекти опрацьовуються Мінагрополітики.

Проводиться системна робота з підвищення рівня зацікавленості іноземних інвесторів у вкладенні коштів в економіку України.

Довідково. Фондом державного майна України протягом 2015 року оголошено 8 конкурсів (2 – повторно) з продажу пакетів акцій шести об'єктів приватизації загальною початковою вартістю 65,298 млн гривень. За результатами конкурсів з продажу пакетів акцій трьох з них укладено договори купівлі-продажу на загальну суму 12,117 млн гривень. У 2015 році через фондові біржі виставлено 50 об'єктів загальною номінальною вартістю 1,054 млрд гривень. За підсумками торгів на фондових біржах продано 5 об'єктів на загальну суму 101,04 млн гривень.

Створено передумови масштабної прозорої приватизації державної власності

Забезпечено безоплатну передачу за рішенням Уряду окремого індивідуально визначеного майна з державної у комунальну власність для використання органами місцевого самоврядування, навчальними закладами, закладами культури, фізичної культури та спорту, охорони здоров'я, соціального забезпечення та дитячими оздоровчими таборами з метою сприяння їх розвитку (Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності” від 03.09.2015 № 665-VIII).

Передбачено впровадження державного контролю за використанням ділянок, підприємств, які перебувають у віданні Національної або галузевої академії наук, що дасть змогу уникнути вчинення зловживань під час припинення права користування ними та сприятиме збереженню особливо цінних земель (*проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо припинення права користування земельними ділянками підприємств, установ та організацій, що перебувають у віданні Національної академії наук України або галузевої академії наук”, реєстраційний номер 2156а*).

VI. НОВА ПРОДОВОЛЬЧА ПОЛІТИКА

Розроблено Єдину комплексну Стратегію з розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки.

Для підготовки документа було запрошено представників донорських організацій з Канади, Швейцарії, Європейського Союзу і держав-членів ЄС, Агентства США з міжнародного розвитку USAID, Світового Банку / Міжнародної фінансової корпорації, Продовольчої та сільськогосподарської організації Об'єднаних Націй, ЄБРР, Організації економічного співробітництва та розвитку, Європейського інвестиційного банку.

Стратегія визначає план розвитку аграрного сектору України та сільських територій на період 2015-2020 років. Вона окреслює довгострокову концепцію розвитку сільського господарства і сільських територій, надає базу для стабільної, передбачуваної і прозорої правової системи, спрямованої на покращення ділового клімату, протидію корупції і стимулювання інвестицій для модернізації сільськогосподарського сектору. Плануємо, що на виконання заходів, передбачених Стратегією, буде залучено 50 млн. євро на першому етапі.

Удосконалено орендні відносини та розпочато впровадження ефективних регуляторних механізмів для розвитку ринку оренди земель.

Запроваджено мінімальний строк оренди земель сільськогосподарського призначення, скасовано обов'язковість проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь і передбачають заходи з охорони земель, спрощено порядок реєстрації договорів оренди земель сільськогосподарського призначення. Удосконалено регулювання порядку внесення орендної плати за землю в натуральній формі. (Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)" від 12.02.2015 № 191-VIII).

Створено умови для наповнення місцевих бюджетів через надання можливостей підвищення розміру орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності понад 12 % нормативної грошової оцінки, у разі, коли орендаря визначено на земельних торгах. (Закон України "Про внесення зміни до статті 288 Податкового кодексу України щодо граничного розміру орендної плати" від 30.06.2015 № 557-VIII).

Визначено єдині вимоги до складу та змісту проектів землеустрою (Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення складу, змісту та порядку погодження документації із землеустрою" від 02.06.2015 № 497-VIII).

Скасовано ліцензування робіт з оцінки земель (Закон України "Про ліцензування видів господарської діяльності" від 02.03.2015 № 222-VIII).

Скорочено строки видачі витягу з нормативної грошової оцінки земель (з 7 до 3 робочих днів) (*постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 268 “Про внесення змін до методик, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 23 березня 1995 р. № 213 і від 23 листопада 2011 р. № 1278”*)

Виконавчі органи сільських, селищних та міських рад (крім міст обласного та/або республіканського Автономної Республіки Крим значення) набувають повноважень у сфері державної реєстрації прав, у тому числі права оренди земель сільськогосподарського призначення (*Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” від 26.11.2015 № 834-VIII*).

З метою формування бази даних Державного земельного кадастру забезпечено надання нотаріусам доступу до Державного земельного кадастру (*постанова Кабінету Міністрів України від 24.06.2015 № 457 “Деякі питання надання нотаріусам доступу до Державного земельного кадастру”*). Відкрито доступ до відомостей Державного земельного кадастру про земельні ділянки, їх власників та користувачів. Перегляд, копіювання та роздрукування такої інформації здійснюються за умови ідентифікації особи (фізичної або юридичної), яка отримує доступ до інформації, з використанням електронного цифрового підпису чи іншого альтернативного засобу ідентифікації особи. (*Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прозорості у сфері відносин власності з метою запобігання корупції” від 14.07.2015 № 597-VIII та постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2015 № 782 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2011 р. № 835 і від 17 жовтня 2012 р. № 1051”*).

Також запущено електронні сервіси: замовлення витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку, замовлення витягу про нормативну грошову оцінку землі, отримання інформації про власників та користувачів земельних ділянок по всій території України. Безконтактні адміністративні послуги спрямовано на простоту, зручність для громадян та побудовано на принципі екстериторіальності.

Вжито заходів щодо підтримки та розвитку малого і середнього бізнесу на селі.

Забезпечено створення умов доступу до державної підтримки не лише великих, а й середніх та дрібних сільськогосподарських товаровиробників шляхом зняття обмежень щодо потужностей тваринницьких ферм та комплексів, які можуть претендувати на часткове відшкодування вартості будівництва та реконструкції.

Разом з тим до переліку об'єктів, вартість яких може бути частково відшкодована, додано доїльні зали та створені на кооперативних засадах м'ясопереробні пункти. (Закон України "Про внесення зміни до статті 17-2 Закону України "Про державну підтримку сільського господарства України" від 13.01.2015 № 87-VIII).

На сьогодні в галузі реалізується 11 проектів міжнародної технічної допомоги, основними донорами яких є Європейський Союз, Уряди США, Канади, Німеччини та Швейцарії. Загальна сума залучених коштів за цими проектами становить понад 76 млн дол. США.

За підтримки Уряду США реалізуються проекти "Партнерство заради інновацій: Розвиток сімейних ферм, об'єднаних в сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи", "Агробонус (Агрохімічна Лабораторія)", "Збільшення потужностей для професійного вирощування картоплі в Україні" та "Проект Агроінвест в Україні", основною метою яких є підвищення продуктивності сільського господарства України, створення ефективної ринкової інфраструктури для малих та середніх сільськогосподарських виробників, підвищення прибутковості бізнесу малих та середніх фермерів. В рамках проектів підтримано створення 20 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, 1 національний та 7 регіональних оптових ринків сільськогосподарської продукції 4 плодоовочесховища та 1 молокопереробне підприємство організованих ринків. У поточному році планується підтримати 170 сімейних ферм та 1 тис. особистих селянських господарств.

За підтримки Уряду Канади в Україні реалізуються проекти "Розвиток молочного бізнесу", "Український проект бізнес-розвитку плодоовочівництва" та "Проект розвитку зерносховищ та сільськогосподарських кооперативів в Україні". Загальна кошторисна вартість зазначених проектів становить близько 50 млн. канадських доларів. В рамках проектів надавалась допомога щодо будівництва та реконструкції молочних ферм сімейного типу, було побудовано пункти прийому та точки збору молока, закуплено обладнання для точок збору молока, надано підтримку у побудові двох комплексів із зберігання, прийомки та первинної доробки зерна для двох зернових сільськогосподарських кооперативів, 5 тис. малим та середнім виробникам сільськогосподарської продукції та їх об'єднанням. Планується здійснити навчання та обмін досвідом з вирощування, збереження, маркетингу плодоовочевої продукції для 30 тис. малих і середніх господарств.

Уряд Королівства Нідерланди надає технічну допомогу стосовно 8 проектів на суму 6,6 млн. дол. США ("Земельні ресурси, як інструмент сталого розвитку сільськогосподарських територій", "Платіжне агентство", "Забезпечення водними ресурсами фермерських господарств та сільськогосподарських територій", "Сімейні ферми: виробництво картоплі/молочні", "Розробка нових проектів і співфінансування").

За підтримки Федеративної Республіки Німеччини в аграрному секторі економіки реалізується 2 проекти на суму близько 370 тис. дол. США.

Уряд Швейцарії підтримує реалізацію проекту “Розвиток органічного ринку в Україні”.

Передбачено створити умови розвитку сімейного фермерського господарства (*проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств”, реєстраційний номер 1599*).

Схвалено Концепцію розвитку сільських територій, яка спрямована на стимулювання підприємницької активності, диверсифікацію зайнятості сільського населення (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 № 995*).

Забезпечено фінансування за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету пільгового кредитування індивідуального житлового будівництва на селі “Власний дім” в обсязі 39 млн. гривень.

Важливим досягненням 2015 року є підписання Урядом 28 грудня 2015 року договору з Європейським інвестиційним банком в рамках реалізації проекту “Основний кредит для аграрної галузі – Україна”, поданого для ратифікації Верховною Радою України. Це дасть змогу залучити інвестиції в сільське господарство на суму понад 400 млн. євро.

Разом з KfW (Німецький Державний Банк Розвитку) і Незалежною асоціацією банків України у вересні 2015 було розпочато реалізацію проекту консалтингових послуг для українських комерційних банків відносно фінансування сільськогосподарського сектору. У 2016 році у рамках проекту здійснюватиметься співпраця з фермерами та будуть проводитися навчальні курси для представників середнього та малого бізнесу.

Стратегічною метою проекту є спрощення доступу до банківського фінансування в сільськогосподарському секторі, збільшення частки та якості банківського портфелю і рівня спеціальних знань банківських працівників.

Удосконалено систему державної підтримки сільськогосподарського виробництва.

Забезпечено зменшення витрат, пов'язаних із реалізацією сільськогосподарської продукції, зокрема скасування надмірних процедур обов'язкової реєстрації, сертифікації та дозвільних документів, скорочення часу та витрат, пов'язаних із здійсненням встановлених процедур.

Комплексно спрощено умови ведення бізнесу в аграрному секторі – скасовано 56 дозвільних документів та процедур (див. розділ II. Нова політика державного управління).

Передбачено забезпечити дерегуляцію господарської діяльності:

на зерновому ринку (*проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності Гарантійного фонду виконання зобов’язань за складськими документами на зерно”, реєстраційний номер 3735*);

під час виробництва дитячого харчування (*проект Закону України “Про дитяче харчування”, реєстраційний номер 3808*).

Створено умови для запровадження аграрних розписок – інструменту залучення ресурсів до сільськогосподарського виробництва. Поширено пілотний проект на чотири області (Полтавська, Вінницька, Черкаська, Харківська).

Врегульовано відносини, які виникають під час обігу аграрних розписок (за результатами реалізації пілотного проекту з відпрацювання технології введення в обіг аграрних розписок), зокрема примусового виконання виконавчих написів, вчинених на аграрних розписках (Наказ Мінфіну від 09.11.2015 № 999 (*зареєстровано в Мін’юсті від 26.11.2015 за № 1475/27920*), визначення розміру плати за нотаріальне посвідчення аграрних розписок та інших дій з ними (Наказ Мін’юсту від 29.09.2015 № 1839/5 “Про затвердження Змін до Інструкції з організації примусового виконання рішень” (*зареєстровано в Мін’юсті від 30.09.2015 за № 1167/27612*)).

Запроваджено механізм страхування майбутнього врожаю ярих зернових сільськогосподарських культур, соняшнику та цукрового буряку з державною підтримкою від сільськогосподарських ризиків на весь період вирощування (*прийняті розпорядження Нацкомфінпослуг від 24.09.2015 № 2284, № 2285, від 10.12.2015 № 3050 та накази Мінагрополітики від 24.09.2015 № 374, № 371, від 10.12.2015 № 472*).

Гармонізовано законодавство України у сфері насінництва та розсадництва відповідно до європейських та міжнародних вимог (*Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення законодавства України у сфері насінництва та розсадництва у відповідність з європейськими та міжнародними нормами і стандартами” від 18.12.15 № 864-VIII*).

Приведено у відповідність з вимогами Схем ОЕСР сортової сертифікації або контролю насіння, яке має обіг у міжнародній торгівлі, порядок ввезення в Україну насіння сорту, який занесений до Реєстру сортів рослин Організації економічного співробітництва та розвитку, тих сільськогосподарських рослин, до схем сортової сертифікації яких приєдналася Україна, за умови, що воно призначене для розмноження і подальшого вивезення за межі країни (*наказ Мінагрополітики України від 18.06.2015 р. № 224, зареєстровано в Мін’юсті від 26.06.2015 за № 764/27209*).

Створено нормативно-правові умови для підвищення інвестиційної привабливості та стимулювання ведення марикультури (постанови Кабінету

Міністрів України від 30.09.2015 № 981 “Про затвердження типових договорів користування на умовах оренди частиною рибогосподарського водного об’єкта, акваторією (водним простором) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України для цілей аквакультури” та від 30.09.2015 № 1066 “Про затвердження Методики визначення розміру плати за використання на умовах оренди акваторії (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України для цілей аквакультури (марикультури)”.

Затверджено державний логотип для органічної продукції (наказ Мінагрополітики “Про затвердження державного логотипу для органічної продукції (сировини)” від 25.12.2015 № 495, зареєстрований у Мін’юсті 19.01.2016 за № 99/28229).

Вжито заходи з реформування у сфері забезпечення безпечності та якості харчових продуктів

Розпочала роботу Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, яка реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин, ідентифікації та реєстрації тварин, санітарного законодавства, запобігання та зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров’я населення, метрологічного нагляду, ринкового нагляду в межах сфери своєї відповідальності, насінництва та розсадництва (в частині сертифікації насіння і садивного матеріалу, охорони прав на сорти рослин), державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів і рекламу в цій сфері.

Забезпечено імплементацію законодавства України до вимог ЄС у сфері безпечності харчових продуктів (Закони України “Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною” від 07.04.2015 № 287-VIII та “Про внесення змін до Закону України “Про ідентифікацію та реєстрацію тварин” від 15.07.2015 № 616-VIII).

Відкриття європейських ринків для українських аграріїв

Сільське господарство забезпечує понад 38% експортного потенціалу держави. Позитивне сальдо зовнішньоторговельної діяльності в АПК становить 11.1 млрд дол. США.

Диверсифіковано експорт та збільшено його товарний асортимент, який спрямовується до країн Азії, Європи та Африки. Збережено лідерство на світовому аграрному ринку зернових культур, олії соняшниковій, курятині. На вітчизняному продовольчому ринку збільшилась частка споживання продукції українського виробництва.

Україна має потужний потенціал для нарощування виробництва та експорту насіння. Вітчизняні виробники насіння зернових колосових культур, кукурудзи та сорго отримали можливість виходу із своєю продукцією на міжнародні ринки, в тому числі ЄС. За офіційними даними Європейської Комісії українська система контролю за виробництвом та сертифікацією насіння організована належним чином. А отже насіння, вироблене та сертифіковане в Україні, відповідає європейським нормам, визнається еквівалентним виробленому та сертифікованому у країнах ЄС, що підтверджено звітом Європейської комісії.

У 2015 році валовий збір зерна становить 60 млн тонн. Обсяги сільськогосподарського виробництва дасть змогу забезпечити продовольчу безпеку держави та сформувати найвищий за всю історію держави експортний потенціал (понад 36 млн тонн зернових).

Забезпечено просування української продукції на світовому ринку та надається сприяння вітчизняним експортерам сільськогосподарської продукції, що вже надало можливість розширити номенклатуру українських продовольчих товарів на ринках іноземних країн:

понад 300 українських компаній перемогли у тендерах за кордоном, уклали експортні контракти, отримали частку у масштабних інфраструктурних проектах;

проведено у Вашингтоні 24–25 березня 2015 року Український зерновий конгрес;

встановлено ділові відносини низки єгипетських підприємців з виробниками курятини. Досягнуто принципової домовленості щодо регулярних поставок м'яса птиці обсягами до 400-500 тонн /місяць;

надано сприяння у просуванні продукції українського виробництва на ринки Єгипту, Тунісу, ПАР, Йорданії, ФРН;

забезпечено участь іноземних компаній в Міжнародній агропромисловій виставці “АГРО-2015”.

Розроблено Урядом проект Закону України “Про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину” (щодо зменшення розміру вивізного мита на живу худобу з 15 до 3 %).

VII. НОВА ПОЛІТИКА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Започатковано реформування системи управління єдиною газотранспортною системою України

Затверджено План заходів щодо реформування газового сектору, узгоджений із Світовим Банком та Секретаріатом Енергетичного Співтовариства (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 375 “Питання реформування газового сектору”*).

Визначено правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав - сторін Енергетичного Співтовариства, у тому числі шляхом створення регіональних ринків природного газу (*Закон України “Про ринок природного газу” від 09.04.2015 № 329-VIII*).

Розпочато реорганізацію НАК “Нафтогаз України” відповідно до Третього енергетичного пакета ЄС, якою удосконалюються відносини з акціонерами та заінтересованими особами, забезпечується дотримання вимоги до прозорості та розкриття інформації, здійснюється розподіл повноважень органів управління на всіх рівнях.

Підвищено ефективність корпоративного управління в частині зміни керівників господарських товариств, управління корпоративними правами яких здійснює НАК “Нафтогаз” (*постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.2015 № 396 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 777 і від 2 грудня 2009 р. № 1354”*).

В рамках реформування системи корпоративного управління компанії ухвалено новий статут НАК “Нафтогаз України”, а функції управління компанією передано Міністерству економічного розвитку та торгівлі (*постанова Кабінету Міністрів України від 5.12.2015 № 1002 “Про деякі питання вдосконалення корпоративного управління публічного акціонерного товариства “Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України”*). З метою запобігання політичного втручання в роботу компанії, підвищення ефективності та прозорості її діяльності буде сформовано незалежну наглядову раду НАК “Нафтогаз України”. Наразі триває підбір 3 незалежних членів наглядової ради.

Планом заходів щодо реформування газового сектору передбачено розробку моделі відокремлення газотранспортної системи від НАК “Нафтогаз України” та обрання Урядом остаточної моделі реструктуризації Компанії відповідно до вимог Третього енергетичного пакета ЄС.

У 2015 році укладені Угоди з ЄБРР та ЄІБ на отримання 300 млн. євро на реалізацію Проекту “Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу “Уренгой-Помари-Ужгород”. 15.07.2015 Верховною Радою України було ратифіковано відповідну фінансову угоду схвалено між Україною та Європейським інвестиційним

банком (Закон України “Про ратифікацію Фінансової угоди (Газопровід Уренгой - Помари - Ужгород (Проект “Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой - Помари - Ужгород”) між Україною та Європейським інвестиційним банком”, від 15.07.2015 № 603-VIII)

Реалізовано програмні завдання з реформування вугільної галузі

З метою ефективною реструктуризації вугільної галузі підготовлено Концепцію державної цільової економічної програми реформування вугільної галузі в 2015-2020 роках, яка опрацьована центральними та місцевими органами виконавчої влади разом з профспілками.

Розроблено проект Закону України “Про державну підтримку вугільної промисловості”, який опрацьовується центральними органами виконавчої влади.

В рамках лібералізації вугільного ринку робочою групою Міненергівугілля разом із експертами ринку підготовлено проект Закону України “Про засади функціонування вугільного ринку”, який надіслано представникам Європейської комісії для надання рекомендацій.

Переглянуто перелік вугледобувних підприємств, що підлягають приватизації, готуються передприватизаційні документи щодо вугледобувних підприємств (завершено передприватизаційну підготовку 5 об’єктів ДП “Львіввугілля” та ДП “Волиньвугілля”), вишукується фінансовий ресурс для завершення передприватизаційної підготовки (впорядкування земельної та технічної документації) для вугледобувних підприємств на Сході України в першому півріччі 2016 року.

З метою оптимізації державних видатків на вугільну галузь підготовлено зміни до порядку ліквідації вугледобувних підприємств (ліквідація так званої 3-ї групи шахт), які дадуть змогу прискорити здійснення заходів з підготовки вугледобувних підприємств до ліквідації на 12 місяців та зекономити не менше ніж 200 млн. грн. на рік державних коштів (по суті буде економія бюджетних коштів на утримання неперспективних глибокозбиткових шахт, що сприятиме збалансованій роботі перспективних шахт).

Залучено грант уряду Великобританії щодо роботи проектного офісу в рамках реалізації Концепції створення системи соціальної підтримки працівників підприємств вугільної галузі та населення територій, на яких розміщуються вугледобувні та вуглепереробні підприємства, що перебувають на стадії ліквідації (консервації).

Відповідно до програмних завдань з реформування вугільної галузі прийнято рішення щодо ліквідації збиткових вугледобувних підприємств. Передбачено ліквідацію: ВП “Шахта “Родинська” (ДП “Красноармійськвугілля”), ВП “Шахта “Зарічна” (ДП “Львіввугілля”),

ВП “Шахта № 9 “Нововолинська” (ДП “Волиньвугілля”), ВП “Північна” (ДП “Держинськвугілля”), погоджено профспілками, обласними державними адміністраціями та центральними органами виконавчої влади ліквідація ВП “Південна” (ДП “Держинськвугілля”) (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 № 696 “Про ліквідацію деяких збиткових вугледобувних підприємств”*). У лютому 2016 року передаються до ліквідації шахти Нововолинська №5 та імені Коротченка (підготовка до ліквідації шахти імені Коротченка здійснюється з 2008 року). Загалом протягом 2015 року (з урахуванням відкриття фінансування програми в червні 2015 року) передано для підготовки до ліквідації 1 шахта та повністю ліквідовані 4 шахти.

Продовжено модернізацію інфраструктури паливно-енергетичного комплексу

Затверджено план заходів з реалізації програми реконструкції гідроелектростанцій і будівництва нових об’єктів гідроенергетики, зокрема завершується будівництво 3-го гідроагрегата на Дністровській ГАЕС, введення гідроагрегата в експлуатацію, заплановане на кінець 1 кварталу 2016 року.

Згідно з графіком та на виконання вимог “Принципової програми пуску ГД-3 Дністровської ГАЕС” здійснено 21 грудня 2015 р. пробний частотний пуск ГД-3 методом “спина до спини” від гідроагрегата ГД-1 в режим синхронного компенсатора з насосним напрямком обертання та набором 30% обертів від номінальних параметрів.

21 грудня 2015 р. введено в експлуатацію ПЛ 750 кВ “РАЕС – Київська” для видачі потужності атомних енергоблоків Рівненської АЕС та Хмельницької АЕС.

Продовжено строк експлуатації енергоблока № 2 ЮУАЕС потужністю 1000 МВт на 10 років – до 31 грудня 2025 року, що забезпечить щороку виробництво близько 8 млрд. кВт*год дешевої та екологічно чистої електроенергії.

Завершено роботи з реконструкції відкритої розподільчої споруди (ВРС-750 кВ) Рівненської АЕС. 21 грудня 2015 р. відбулося підключення РАЕС до повітряної лінії електропередач, яка з’єднала РАЕС з підстанцією “Київська”. Проект дозволить Рівненській АЕС працювати без системних обмежень та вийти на встановлену потужність 2835 МВт.

З метою підвищення безпеки вітчизняних АЕС та доведення їх рівня до найвищих європейських стандартів реалізується масштабна за обсягами робіт і фінансуванням Комплексна (зведена) програма підвищення безпеки експлуатації енергоблоків АЕС України (далі – КзПБ). Її вартість – 20,1 млрд. грн., з яких 600 млн. євро кредитні кошти, надані ЄБРР та Євратомом. Протягом дії КзПБ з 2012 по 2020 роки заплановано здійснити 1 265 заходів, з яких вже здійснено 617 заходів або 49%.

Підписано Меморандум про взаємодію в рамках проекту будівництва Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива між ДП “НАЕК “Енергоатом”, ВАТ “Турбоатом” та Holtec International. Будівництво зазначеного сховища у зоні відчуження ЧАЕС вирішить для України проблему тривалого та безпечного зберігання відпрацьованого ядерного палива, яке до цього часу відправлялось для переробки та зберігання до Російської Федерації.

Загальний кредитний портфель проектів в енергетичній сфері, що реалізуються за кошти Міжнародних фінансових організацій, становить близько 3 млрд. дол. США. У 2015 році використано понад 640 млн. дол. США.

Забезпечно енергетичну незалежність України

Забезпечена диверсифікація поставок вугілля: імпорт з РФ в 2015 році склав 628 тис. тонн, що на 69% менше, ніж в 2014 році. Імпорт з ПАР в 2015 році виріс на 139% і склав 897 тис. тонн (в 2014 році – 376 тис. тонн)

Цілеспрямовано реалізуються завдання щодо диверсифікації поставок природного газу. Підписано Угоду про інтерконектори з FGSZ (Угорщина). Загальний обсяг імпорту газу в Україну за січень-грудень 2015 року зменшився на 15,5% до 16,5 млрд. м³ (за відповідний період 2014 року – 19,5 млрд. м³), зокрема з РФ зменшився на 57,3% до 6,1 млрд. м³, з ЄС збільшився у два рази до 10,3 млрд. м³.

Споживання газу за 12 місяців 2015 року зменшилося на 21% з 42,6 до 33,8 млрд. м³. Здійснено заходи щодо залучення фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення накопичення палива у необхідних обсягах. На 1 січня 2015 р. у підземних сховищах газу зберігалось близько 13,9 млрд. м³ газу (на 1 січня 2014 р. – 11,4 млрд. м³), що на 17,4% більше, ніж у 2014 році. На складах електростанцій та теплоелектроцентралей станом на 1 січня 2016 р. накопичено 2 804 тис. тонн вугілля, що більше за минулорічний показник на 1 346 тис. тонн (1 458 тис. тонн).

Продовжено диверсифікацію постачання свіжого ядерного палива на українські АЕС. Здійснено постачання запланованої на 2015 рік однієї партії ядерного палива виробництва компанії Westinghouse Electric Sweden AB, яку буде використано для перевантаження енергоблока № 3 Южно-Української АЕС. Проводиться робота щодо можливості експлуатації ядерного палива виробництва компанії Westinghouse на енергоблоках №2 Южно-Української АЕС та № 3 і № 5 Запорізької АЕС.

Забезпечено збалансування енергосистеми в умовах перебоїв з постачанням палива на теплові електростанції та знижено споживання електричної енергії споживачами за 12 місяців 2015 р. на 11,6% (без урахування електроспоживання Донецькою та Луганською областями – на 3,7%).

Збільшено частку атомної генерації від загального виробництва електроенергії в Україні протягом 2015 року з 49% до 56%.

Оптимізовано формулу для розрахунку стартової ціни на спеціалізованих аукціонах з продажу скрапленого газу для потреб населення, що призвело до зниження вартості скрапленого газу.

Здійснено перехід до ринкових тарифів на газ та електроенергію

Відповідно до Закону України “Про ринок природного газу” прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2015 р. № 758 “Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов’язків на суб’єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період)”, згідно з якою на період з 1 жовтня 2015 р. по 31 березня 2016 р. (включно) встановлено граничні роздрібні ціни на природний газ для побутових споживачів, диференційовані залежно від виду та обсягів використання природного газу.

Вжито заходів щодо детінізації видобутку корисних копалин (газ та нафта)

Прийнято Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях” (від 16.06.2015 № 521-VIII). Затверджено План заходів із впровадження Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях на 2015 рік (розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 № 910).

Урядом відмінено 15% знижку при визначенні стартових цін аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 570. В результаті ПАТ “Укрнафта” отримано близько 2,5 млрд. грн. додаткових надходжень від реалізації нафти та газового конденсату.

5 березня 2015 р. в арбітражній справі V2014/129 відбулося засідання, на якому було затверджено процесуальний графік проведення арбітражу. Згідно із затвердженим складом трибуналу процесуального графіка проведення арбітражу 30 квітня 2015 р. НАК “Нафтогаз України” подала позовну заяву в арбітражній справі V2014/129.

Підвищено енергоефективність в країні за рахунок реалізації спеціальних проектів та проектів з використання альтернативних джерел енергії

Прийнято 1-й Національний план дій з енергоефективності з цільовим показником досягнення 9% середнього енергозбереження серед кінцевого споживача до 2020 року. 1-й Національний план дій з енергоефективності

було розроблено відповідно до транспозиції положень Директиви 2006/32/ЄС.

Прийнято Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії” (від 04.06.2015 № 514-VIII).

Внесено зміни до Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2016 роки (далі – Програма), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 № 243 (постанова Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 № 231), якими передбачено відшкодування частини суми кредиту, залученого на придбання енергоефективного обладнання та/або матеріалів.

Довідково. Станом на 01.01.2016, вже понад 79 тисяч сімей оформили енергоощадні кредити за Програмою на суму понад 1,27 мільярд гривень.

На придбання негазових котлів громадяни оформили більше 13,8 тисяч кредитів, обсягом 225,3 млн. грн. Також, зросла кількість “теплих” кредитів для ОСББ, яких на сьогодні становить 196 на суму 16,6 млн. грн.

Крім того, Програма стала більш популярною також серед громадян, які є отримувачами субсидій на житлово-комунальні послуги. Більше 18 тис. субсидіантів скористались “теплыми” кредитами на суму 224 млн. гривень.

Станом на 01.01.2016 за Програмою відшкодовано 301,87 млн. грн.

Зважаючи на позитивне сприйняття населенням та темпи залучення його до участі у Програмі, Держенергоефективності було ініційовано підписання стратегічних документів довгострокової співпраці з місцевими органами влади – меморандумів про партнерство у сфері енергоефективності житлових будівель (декларація намірів сторін щодо здешевлення кредитів для населення на впровадження заходів з енергоефективності).

На сьогодні географія підписаних меморандумів охоплює 24 регіони України.

В результаті підписаних меморандумів на сьогодні прийнято 81 місцеву програму (відшкодування частини відсотків/суми кредитів населення на енергоефективні заходи). З них: обласних – 18, районних – 32, міських (міста, обласні центри та міста обласного значення) – 31.

На стадії розроблення та прийняття перебуває більше ніж 100 програм. У середньому строк реалізації таких програм становить 2 і більше років.

Загалом місцевими органами влади виділено понад 34 млн. грн. на здешевлення “теплих” кредитів. На сьогодні понад 13 тис. громадян звернулися до місцевих органів влади та отримали компенсацію у розмірі 14 млн. грн. за впровадження енергоефективних заходів.

З метою подолання бар'єрів щодо впровадження заходів з енергоефективності у бюджетних установах та стимулювання залучення капіталу за механізмом “енергосервісу” було прийнято ряд нормативно-правових актів, реалізація норм яких сприятиме створенню та розвитку нового ринку “енергосервісу” з потенціалом в 4,4 млрд. євро та з відповідним створенням нових робочих місць в Україні (*Закони України “Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб’єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації” (від 09.04.2015 № 327-VIII), “Про внесення змін до бюджетного кодексу України (щодо запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб’єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації)” (від 09.04.2015 № 328-VIII), постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 845 “Про затвердження Примірного енергосервісного договору”*). При цьому потенціал економії енергоресурсів за рахунок енергоефективних проектів у будівлях становитиме до 0,7 млрд. м³ природного газу та інших енергоресурсів щороку, або 6,5 млрд. гривень щорічних видатків бюджетних коштів.

З метою підвищення енергетичної безпеки держави за рахунок заходів з енергоефективності, енергоощадності та енергозаміщення, шляхом розвитку альтернативної та відновлювальної енергетики в житлово-комунальній сфері Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про теплопостачання” щодо передачі повноважень на встановлення тарифів та ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії” (*реєстраційний номер 3047*), який сприятиме децентралізації систем енергозабезпечення з використанням місцевих видів палива, розвитку альтернативної енергетики в житлово-комунальній сфері та приведе до зменшення споживання природного газу.

VIII. НОВА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Скасовано режим спеціальних пенсій

Скасовано спеціальні пенсії міністрам, народним депутатам, чиновникам, суддям, прокурорам (крім військовослужбовців та науковців).

З червня 2015 р. запроваджено призначення всіх видів пенсій за нормами єдиного закону.

Прийняття низки законодавчих змін з питань пенсійного забезпечення (Законів України “Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII, “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення” від 02.03.2015 № 213-VIII) дало можливість знизити дефіцит бюджету Пенсійного фонду та забезпечити своєчасну та в повному обсязі виплату пенсій 12,3 млн. пенсіонерам.

З метою запровадження накопичувальної системи загальнообов’язкового державного пенсійного страхування та єдиних принципів нарахування пенсій Урядом внесено на розгляд Верховної Ради проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов’язкового державного пенсійного страхування та єдиних принципів нарахування пенсій” (реєстраційний номер 2767), який передбачає:

призначення всіх видів пенсій за нормами єдиного закону;

скасування спеціальних пенсій, крім пенсій військовослужбовців;

запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування – II рівня системи пенсійного забезпечення;

здійснення пенсійного забезпечення осіб, які зайняті на роботах за списками № 1 і № 2 або на посадах, що дають право на призначення пенсії за вислугу років, а також на посадах державних службовців та прирівняних до них посадах, через накопичувальну професійну пенсійну програму накопичувальної системи пенсійного страхування;

удосконалення функціонування солідарної системи (визначення розмірів усіх надбавок, підвищень та доплат до пенсій в одному Законі та звільнення солідарної системи від не властивих для неї виплат).

Проведено реформування системи соціальної підтримки населення, забезпечено ефективність її надання. Допомога надається лише тим громадянам, які її потребують

Здійснено кардинальну реформу системи надання субсидій шляхом спрощення порядку її надання та посилення адресності.

З 1 травня 2015 р. суттєво спрощено процедуру призначення житлової субсидії (*постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2015 № 106 “Про удосконалення порядку надання житлових субсидій”*), зокрема:

субсидія призначається на підставі лише двох документів – заяви і декларації;

субсидія призначається на 12 місяців (раніше призначалася на 6 місяців), а на наступний період – без звернення громадян;

надано право на отримання субсидії особам, які не зареєстровані у житловому приміщенні, але орендують житло на підставі договору найму (оренди) житла.

До того ж для 1,3 млн. сімей, які одержували субсидії в опалювальний період 2014 – 2015 року, субсидія на новий строк призначена без надання нового пакета документів та звернення до органів соціального захисту населення.

З метою врегулювання низки питань, що виникли під час практичної реалізації порядку призначення житлових субсидій населенню, *постановами Кабінету Міністрів України від 26.06.2015 № 475 “Про спрощення порядку призначення та надання населенню житлових субсидій”*, від 05.08.2015 № 570 “Про внесення змін до Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива”, від 23.09.2015 № 752 “Про внесення змін до Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива”, від 13.10.2015 № 841 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 р. № 848 і від 26 червня 2015 р. № 475” внесено зміни до порядку надання субсидій, зокрема:

за бажанням заявника при призначенні субсидії можуть враховуватися доходи за три місяці, що передують місяцю звернення (а не за попередній календарний рік);

розширені повноваження місцевої влади при призначенні громадянам субсидій у спірних та виключних випадках;

визначено порядок обрахування доходу фізичних осіб-підприємців;

скасовано необхідність обов’язкового оформлення особових рахунків із сплати житлово-комунальних послуг на особу, яка звертається за субсидією;

забезпечено автоматичне нараховування житлових субсидій без повторних звернень громадян та без додаткового отримання від організацій – надавачів житлово-комунальних послуг інформації про користування громадянами такими послугами.

Загальна кількість домогосподарств, яким призначено субсидію для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, на 22 січня 2016 р. становила 5,56 млн. грн., що у 5 разів більше, ніж на кінець 2014 року. Цим родинам гарантовано стабільність витрат на оплату житлово-комунальних послуг незалежно від зміни вартості послуг.

У Державному бюджеті України на 2015 рік було передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг у сумі 18 млрд. грн., які перераховані місцевим бюджетам у повному обсязі.

З липня 2015 р. запроваджено адресний підхід при наданні пільг з оплати житлово-комунальних послуг, послуг зв'язку, на придбання твердого палива, скрапленого газу (*постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 389 “Про затвердження Порядку надання пільг окремим категоріям громадян з урахуванням середньомісячного сукупного доходу сім'ї”*).

Зазначені пільги надаються з урахуванням сукупного доходу сімей (тим родинам, в яких середньомісячний сукупний дохід в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, що дає право на податкову соціальну пільгу).

При цьому збережено діючий порядок надання пільг для близько 800 тис. осіб – інвалідів війни, учасників бойових дій, звільнених з військової служби осіб, які стали інвалідами під час проходження військової служби, осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесених до категорій 1 і 2, ветеранів військової служби та органів внутрішніх справ.

Крім того, удосконалено соціальні нормативи користування житлово-комунальними послугами, у межах яких надаються пільги та житлові субсидії (*постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 842 “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 409”*), в частині оптимізації розрахунків витрат газу, електричної та теплової енергії на потреби опалення залежно від поверховості будинків, встановлення нормативів користування послугами для централізованого опалення за умови обладнання житлових будинків приладами обліку теплової енергії, газопостачання за наявності та за відсутності газових лічильників, нормування користування електричною енергією для індивідуального опалення диференційовано за періодами часу, поширення субсидій на послуги з вивезення рідких побутових відходів.

Запроваджено реформу системи соціального страхування

Відповідно до прийнятого Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці” від 28.12.2014 № 77-VIII:

систему соціального страхування звільнено від невластивих виплат та функцій, що дало змогу у 2015 році зекономити близько 1,8 млрд. гривень;

утворено Фонд соціального страхування України шляхом злиття Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України і Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Після ухвалення Верховною Радою України 3 листопада 2015 р. Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” (від 03.11.2015 № 736-VIII) щодо забезпечення діяльності фондів соціального страхування у період реорганізації” розпочато процедуру реорганізації фондів соціального страхування.

Також 31 грудня 2015 р. зареєстровано Фонд соціального страхування України як юридичну особу, про що також внесено запис до Єдиного державного реєстру.

Виконавчими дирекціями Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України і Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності видано накази про припинення і затверджено склади комісій з реорганізації, до складу яких увійшли представники Мінсоцполітики, Спільного представницького органу об’єднань профспілок і Спільного представницького органу сторони роботодавців.

Крім того, утворюється 426 комісій із реорганізації структурних органів фондів соціального страхування в областях, районах і містах обласного значення.

Вжито заходів щодо формування сучасного трудового законодавства та легалізації заробітної плати

Зокрема:

запроваджено механізм повідомлення Державної фіскальної служби та її територіальних органів про прийняття працівника на роботу;

утворено Державну службу України з питань праці, на яку покладено функції із здійснення нагляду та контролю у сфері праці, та створено на їх базі інтегровану інспекцію праці з функціями контролю за всіма аспектами безпеки робочого середовища та дотримання прав працівників;

спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення забезпечено напрацювання нової редакції проекту Трудового кодексу України, який внесено на розгляд Верховної Ради України (реєстраційний номер 1658, прийнято в першому читанні 05.11.2015).

З метою законодавчого врегулювання праці домашніх працівників та їх відносин з роботодавцем, а також створення умов для виходу їх з неформального сектору Урядом розроблено проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо регулювання та легалізації зайнятості домашніх працівників” (*реєстраційний номер 3734*).

Законопроектом запропоновано у Кодексі законів про працю України визначити особливості регулювання зайнятості домашніх працівників з урахуванням міжнародного досвіду. Зокрема, передбачене обов’язкове укладення трудового договору між роботодавцем та домашнім працівником, встановлені умови його припинення та випробувального строку. Також законопроектом передбачено можливість добровільної сплати домашнім працівником внесків на соціальне та пенсійне страхування.

Впроваджено реформу системи соціальних послуг

Розроблено нову редакцію Закону України “Про соціальні послуги” (*реєстраційний номер 3143*), яка передбачає:

децентралізацію надання соціальних послуг, що забезпечить активізацію розвитку соціальних послуг на рівні територіальної громади, насамперед у сільській місцевості;

запровадження єдиних підходів в організації роботи системи надання соціальних послуг, що надаються вразливим верствам населення, визначення мінімального базового пакета соціальних послуг, що повинен забезпечуватися на рівні громади;

забезпечення адресності надання соціальних послуг і задоволення потреб кожного громадянина;

створення конкурентного середовища на ринку соціальних послуг, широке залучення до їх надання недержавних організацій;

запровадження практики державно-приватного партнерства.

Продовжується робота із запровадження стандартизації соціальних послуг. Розроблено 16 проектів державних стандартів соціальних послуг, з них 12 затверджено наказами Мінсоцполітики (зокрема, у 2015 році затверджено Державний стандарт підтриманого проживання бездомних осіб (*наказ від 03.04.2015 № 372*), Державний стандарт соціальної адаптації (*наказ від 18.05.2015 № 514*), Державний стандарт соціальної послуги консультування (*наказ від 02.07.2015 № 678*), Державний стандарт соціальної послуги профілактики (*наказ від 10.09.2015 № 912*), Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів (*наказ від 30.12.2015 № 1261*).

Так, у 2015 році у Запорізькій, Миколаївській та Хмельницькій областях здійснено закупівлю соціальних послуг на загальну суму понад 250 тис. гривень (у 2014 році соціальне замовлення проведено у Хмельницькій області на загальну суму 95 тис. гривень).

Для усунення обмежень щодо участі у конкурсі на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг прийнято постанову Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів” (від 14.05.2015 № 282).

Протягом 2014 – 2015 років спрощено процедуру отримання компенсації фізичними особами за надані соціальні послуги, зокрема запроваджено електронний обмін інформацією між Мінсоцполітики та Державною фіскальною службою про фізичних осіб – платників податків, що зменшить перелік документів для призначення компенсації.

З метою запровадження інноваційних соціальних послуг Мінсоцполітики затверджено Типове положення про відділення денного догляду для осіб похилого віку та інвалідів (наказ від 18.08.2015 № 852).

Урядом для забезпечення права на отримання соціального житла бездомних осіб, зокрема визначено, що бездомна особа замість довідки про місце проживання та склад сім'ї надає інший вид довідки, яку видаватимуть, зокрема центри обліку бездомних осіб (постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 138 “Про внесення змін до Порядку взяття громадян на соціальний квартирний облік, їх перебування на такому обліку та зняття з нього”).

В Україні активного розвитку набув волонтерський рух. Лише у закладах та установах системи соціального захисту населення працює близько 205 тис. волонтерів, у тому числі близько 100 тис. волонтерів із числа молоді.

Волонтери різних категорій охопили своєю увагою більше ніж півмільйона громадян різного віку, які потребують різних видів допомог.

Було визначено порядок надання волонтерської допомоги за окремими напрямками волонтерської діяльності (постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 556).

Також затверджено порядок надання одноразової грошової допомоги сім'ям волонтерів, які загинули в ході проведення антитерористичної операції, і волонтерам, які отримали поранення (постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 604).

Забезпечено соціальний захист, працевлаштування та реінтеграцію внутрішньо переміщених осіб.

За оперативною інформацією, станом на 29 січня 2016 р. обліковано 1 346 276 сімей (1 704 937 осіб), звернулося за призначенням грошової допомоги для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, 714 867 сімей, з них призначено – 669 487 сім'ям.

Забезпечено реалізацію прав внутрішньо переміщених осіб на пенсійне забезпечення шляхом переведення пенсійних справ за новим місцем проживання. В цілому понад 80% пенсіонерів, які проживали на непідконтрольній українській владі частині території Донецької та Луганської областей, отримують пенсії з Пенсійного фонду України.

Також організована робота фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування щодо продовження всіх належних страхових виплат внутрішньо переміщеним особам.

З метою створення належної системи соціального захисту та працевлаштування внутрішньо переміщених осіб схвалено:

Основні напрями розв'язання проблем зайнятості внутрішньо переміщених осіб на 2015–2016 роки (*постанова Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 № 505*), що включають системні заходи підвищення мобільності цих осіб на ринку праці та посилення заінтересованості роботодавців у працевлаштуванні та професійному навчанні переміщених осіб;

Комплексну державну програму щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України, на період до 2017 року (*постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1094*).

Внесено зміни до Загального положення про центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (*постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2015 № 495*), якими унормовано функцію щодо організації надання допомоги внутрішньо переміщеним особам та сім'ям учасників АТО.

У 2015 році для забезпечення психологічної підтримки внутрішньо переміщених сімей з дітьми та сімей учасників антитерористичної операції підготовлено 898 психологів та соціальних працівників для надання соціально-психологічної допомоги внутрішньо переміщеним сім'ям та сім'ям учасників АТО.

З початку окупації АР Крим та проведення антитерористичної операції до державної служби зайнятості звернулися за допомогою у працевлаштуванні 62,7 тис. мешканців АР Крим, Донецької та Луганської областей, зокрема 50,9 тис. громадян, які отримали довідку про взяття на облік.

У Державному бюджеті України на 2015 рік для соціальної підтримки учасників АТО та осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України і районів проведення антитерористичної операції, передбачено виконання бюджетних програм на загальну суму 5,8 млрд. гривень.

Протягом 2015 року Державна служба зайнятості сприяла працевлаштуванню 17,2 тис. внутрішньо переміщених осіб.

Профорієнтаційні послуги отримали 60,9 тис. таких громадян, зокрема 49,3 тис. осіб, які мали відповідну довідку.

За направленням служби зайнятості професійне навчання проходили 3,6 тис. безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб.

Станом на 31 грудня 2015 р. продовжували отримувати послуги служби зайнятості 10,1 тис. осіб, що отримали довідку про взяття їх на облік як осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України або районів проведення АТО, з них 9,3 тис. осіб мали статус безробітного.

З метою врегулювання питання посилення соціального захисту безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб, недопущення звуження прав безробітних громадян, розширення можливості участі зареєстрованих безробітних у громадських роботах Верховною Радою України 05.03.2015 прийнято Закон України № 245-VIII “Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб”.

Для реалізації положень зазначеного Закону та удосконалення діючого механізму підтримання конкурентоспроможності на ринку праці осіб старше 45 років шляхом навчання за кошти ваучера, а також підвищення його результативності прийнято:

постанову Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 № 779 “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 р. № 207”;

наказ Мінсоцполітики від 25.06.2015 № 661 “Про затвердження Переліку професій, спеціальностей, напрямів підготовки та підвищення кваліфікації, для навчання за якими може бути виданий ваучер”, яким затверджено 21 спеціальність вищої освіти та 21 робітничу професію, для навчання за якими може бути виданий ваучер.

За 2015 рік ваучер на навчання та підвищення кваліфікації отримали 2678 осіб.

Також з метою оптимізації процесу отримання свідоцтв про народження, про смерть для осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, та не мають належних медичних документів, передбачених законодавством України, Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо встановлення факту народження або смерті на тимчасово окупованій території України” (реєстраційний номер 3171, прийнято в першому читанні 05.11.2015).

Забезпечено соціальний захист членів сімей осіб, які загинули під час Революції гідності, та громадян, що отримали тілесні ушкодження в цей час

Забезпечено виплату одноразової грошової допомоги у сумі 121 800 грн. (що становить 100-кратний розмір прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб) за 2014 рік та у такому ж розмірі за 2015 рік для 107 сімей осіб, смерть яких пов'язана з участю в масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21 листопада 2013 р. по 21 лютого 2014 р., а також осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції гідності (*постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2014 № 76 та від 11.02.2015 р. № 51*).

Буде продовжено здійснення виплати зазначеної грошової допомоги для сімей загиблих під час Революції гідності у 2016 році.

Затверджено всі порядки виплати одноразової грошової допомоги особам, які отримали тілесні ушкодження під час участі у масових акціях громадського протесту під час Революції гідності, зокрема:

особам, які отримали тяжкі тілесні ушкодження (*постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 324 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України 26.06.2015 № 445)*);

особам, які отримали тілесні ушкодження середньої тяжкості (*постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2015 № 535*);

особам, які отримали легкі тілесні ушкодження (*постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1098*).

В цілому у 2015 році здійснено виплату одноразової грошової допомоги 277 родинам загиблих та громадянам, які отримали тяжкі тілесні ушкодження та тілесні ушкодження середньої тяжкості під час Революції гідності. У 2016 році зазначені виплати будуть продовжені.

Забезпечено зміну підходів до реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я

Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України законопроекти:

“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я” (*реєстраційний номер 2309а*), який спрямовано на реформування організаційно-правового статусу закладів охорони здоров'я та їх фінансування. При цьому відповідно до статті 49 Конституції України існуюча мережа державних та комунальних закладів охорони здоров'я не може бути скорочена, державні та комунальні заклади охорони

здоров'я будуть залишатися у державній та комунальній власності та не будуть підлягати приватизації;

“Про внесення зміни до підрозділу 4 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я” (*реєстраційний номер 2310a*), який спрямовано на створення стимулів у сфері оподаткування для реорганізації закладів охорони здоров'я – бюджетних установ у державні та комунальні підприємства в рамках комплексної реформи системи охорони здоров'я України;

“Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення законодавства України з питань охорони здоров'я” (*реєстраційний номер 2311a*), який спрямовано на створення сприятливих умов та стимулів у бюджетній сфері для реорганізації закладів охорони здоров'я – бюджетних установ у державні та комунальні підприємства в рамках комплексної реформи системи охорони здоров'я України.

Розпочато процеси реформування на ринку лікарських засобів

Основними елементами реформування є удосконалення системи державних закупівель лікарських засобів відповідно до європейських норм та принципів; забезпечення фізичної та економічної доступності основних лікарських засобів; дерегуляції фармацевтичного ринку (визнання реєстрації лікарських засобів, що виготовлені в ЄС, США, Канаді, Австралії, Японії), зменшення кількості ліцензій та дозволів.

Верховною Радою України прийнято Закони України:

“Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення своєчасного доступу пацієнтів до необхідних лікарських засобів та медичних виробів шляхом здійснення державних закупівель із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі” (*від 19.03.2015 № 269-VIII*);

“Про внесення зміни до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування деяких лікарських засобів та медичних виробів” (*від 09.04.2015 № 332-VIII*), яким передбачено затвердження переліку лікарських засобів та медичних виробів (знизити їх вартість), які закуповуються на підставі угод із спеціалізованими організаціями, які здійснюють закупівлі;

“Про внесення змін до деяких законів України щодо скасування ліцензування імпорту активних фармацевтичних інгредієнтів” (*від 15.01.2015 № 126-VIII*) з метою закупівлі вакцин та інших груп спеціальних медичних препаратів через міжнародні організації системи ООН та інші міжнародні організації та фонди.

Також постановами Кабінету Міністрів:

спрощено процедуру реєстрації лікарських засобів, зареєстрованих Європейським агентством з лікарських засобів (державна реєстрація оригінального лікарського засобу здійснюється без проведення експертизи) (*постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 125 “Про внесення змін до Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів”*);

запроваджено порядок декларування зміни оптово-відпускних цін без урахування податків та зборів на лікарські засоби та вироби медичного призначення (*постанова Кабінету Міністрів України від 22.04.2015 № 449 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України”*);

передбачено спрощення процедури реєстрації лікарських засобів, які будуть закуповуватися за участю спеціалізованої організації, яка здійснює закупівлі (*постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 597 “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 26 травня 2005 р. № 376”*);

передбачено ідентифікацію в Державному реєстрі лікарських засобів лікарських засобів, що будуть закуповуватися за участю спеціалізованої організації, яка здійснює закупівлі (*постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 598 “Про внесення змін до Положення про Державний реєстр лікарських засобів”*);

встановлено критерії вибору спеціалізованих організацій, які будуть здійснювати закупівлі, серед тих організацій, що визначені у пункті 13¹ частини першої статті 1 Закону України “Про здійснення державних закупівель” (*постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 622 “Деякі питання здійснення державних закупівель лікарських засобів та медичних виробів із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі”*);

затверджено перелік лікарських засобів та медичних виробів, які закуповуються на підставі угод (договорів) щодо закупівлі із спеціалізованими організаціями, які здійснюють закупівлі (*постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2015 № 787 “Про затвердження переліку лікарських засобів та медичних виробів, які закуповуються на підставі угод (договорів) щодо закупівлі із спеціалізованими організаціями, які здійснюють закупівлі”*).

Відповідно до пункту 5 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 № 298 (із змінами), закуплені лікарські засоби, вироби медичного призначення розподіляються наказами МОЗ між територіальними органами охорони здоров'я та підпорядкованими установами згідно з розрахунками, що проводяться з урахуванням потреби, зазначеної в заявках, наданих регіонами.

Укладені угоди між МОЗ та Всесвітньою організацією охорони здоров'я, Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) в частині запровадження співпраці стосовно закупівлі лікарських засобів та виробів медичного призначення (12 жовтня 2015 р. підписано Меморандум про взаєморозуміння з ЮНІСЕФ, 27 жовтня 2015 р. підписано Договір між Програмою Розвитку Організації Об'єднаних Націй та Міністерством охорони здоров'я України, 6 листопада 2015 р. підписано Угоду між Краун Ейджентс Лімітет та Міністерством охорони здоров'я України).

Започатковано процеси трансформації та модернізації мережі лікарень та створення єдиної трирівневої системи

Затверджено норматив забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення (*постанова Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1024*).

Затверджено 20 уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги з переліком послуг та розмежуванням рівнів надання медичної допомоги.

Започатковано перехід на фінансування на основі подушного нормативу виконання послуг та пролікованого випадку на засадах DRG (diagnosis-related group, клініко-споріднені групи) – прийнято рішення визначити австралійську систему діагностично-споріднених груп (AR-DRG) як базову для створення української системи ДСГ. Незалежним бюро з ціноутворення на послуги лікарень Австралійського Союзу (ИПА) надано дозвіл Україні стосовно використання Австралійської системи класифікації ДСГ (AR-DRG) у тестовому режимі.

Укладено контракт з хорватською компанією Freyг Ltd. на підготовку детального плану дій та технічної специфікації на впровадження механізму фінансування закладів охорони здоров'я на основі ДСГ, а також на здійснення перекладу та адаптування до норм законодавства України. Здійснюється реалізація зазначеного плану.

Виконано умови підготовки та підписано Угоду про позику між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку від 19.03.2015 № 8475-UA, яка набрала чинності 15 червня 2015 року.

У рамках Угоди розпочато реалізацію інвестиційного проекту “Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей” (далі – проект). Реалізація проекту спрямована на підтримку реформування охорони здоров'я у восьми обраних за конкурсом регіонах (Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Закарпатська, Запорізька, Львівська, Полтавська і Рівненська області), зокрема у напрямі вдосконалення механізму профілактики та лікування неінфекційних хвороб та пов'язаного з цим механізму надання послуг, а також поліпшення управління системою охорони здоров'я та підтримку інформатизації галузі, впровадження нових методів фінансування, розбудову системи громадського здоров'я,

організаційного потенціалу, інформаційно-комунікаційного супроводу реформ.

Створено та функціонує Єдиний державний реєстр закладів охорони здоров'я та автоматизована база даних медичних, фармацевтичних та науково-педагогічних працівників сфери управління МОЗ.

З метою впровадження системи оцінки технологій охорони здоров'я з урахуванням досвіду іноземних держав затверджено сьомий випуск Державного формуляра лікарських засобів та забезпечено його доступність.

Забезпечено розміщення державного замовлення на підготовку лікарів.

Направлено на лікування за кордон 81 тяжкохворого українця (з них – 2 учасники АТО), за лікування сплачено приблизно 203 млн. гривень.

Розпочато реформу системи громадського здоров'я.

Утворено державну установу “Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України”. Визначено 9 установ, закладів та підприємств МОЗ, які підлягатимуть консолідації, а також близько 30 установ Держсанепідслужби.

Отримано повну підтримку міжнародних партнерів для проведення реформи:

приєднання до ініціативи “Глобальний порядок денний з питань безпеки здоров'я”, проведено оцінку Української системи, ведуться переговори щодо надання підтримки для впровадження рекомендацій; проведено оцінку системи епідеміологічного нагляду за інфекційними захворюваннями Європейською Комісією, за результатами буде надано технічну допомогу;

відновлено співробітництво з Американською Стороною у рамках біоугоди, підписано план заходів на 2,5 млн. доларів США (спільно з ветеринарною службою), ведуться переговори з метою впровадження інформаційної системи у галузі за рахунок американських партнерів;

домовлено про будівництво сучасного лабораторного комплексу в м. Одесі для потреб громадського здоров'я, Європейська Комісія виділяє близько 3 млн. євро.

Вжито заходів з реформування сфери освіти

Розпочато оновлення нормативної бази в сфері освіти. Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закон України “Про освіту” (*реєстраційний номер 3491*).

Прийняття рамкового Закону України “Про освіту” створить умови для реформування системи освіти, що забезпечить рівний доступ до якісної освіти, ефективну систему управління та раціональне використання коштів, дієвий механізм громадського впливу на освіту, якісний сучасний зміст та

методики навчання, зафіксувати основні принципи, які стануть основою для подальшого розроблення освітньої політики.

Розпочато процес підготовки нормативно-правової бази для забезпечення діяльності Науково-методичної ради та науково-методичних комісій, які розроблятимуть стандарти дошкільної, загальної середньої, професійної, вищої та позашкільної освіти (*наказ МОН України від 07.12.2015 № 1265 “Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.11.15 № 1226”, наказ МОН України від 27.11.2015 № 1246 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11.12.2015 № 1542/27987 “Про затвердження Порядку конкурсного відбору членів Науково-методичної ради та науково-методичних комісій Міністерства освіти і науки України”, наказ МОН України від 26.11.2015 № 1226 “Про утворення конкурсної комісії для відбору кандидатів до складу Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України”, наказ МОН України від 27.10.2015 № 1115 “Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 11.09.2015 № 922”*).

Встановлено нові правила акредитації та ліцензування навчальних закладів

Визначено новий порядок атестації дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів, який забезпечив децентралізацію, дебіюрократизацію під час атестації, створив умови для прозорості та участі громадськості в оцінці діяльності закладу (*наказ МОН від 30.01.2015 № 67 “Про затвердження Порядку державної атестації дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів”, зареєстрований у Мін’юсті 14.02.2015 за № 173/26618*).

Розроблено та затверджено нову процедуру ліцензування освітньої діяльності, що позитивно вплине на забезпечення прав та інтересів закладів освіти, забезпечить певну дерегуляцію в сфері освіти та зменшення переліку видів освітньої діяльності, яка підлягає ліцензуванню, спрощення порядку отримання ліцензії (*постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти”*).

Здійснено процеси реформування дошкільної, загальної середньої освіти

Розпочато процес переоснащення загальноосвітніх навчальних закладів. Затверджено розпорядження Кабінету Міністрів України “Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству освіти і науки (загальнодержавні витрати) на 2015 рік, та перерозподіл обсягу освітньої і медичної субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам у 2015 році”, яким передбачено 100 млн. грн. на закупівлю обладнання для кабінетів фізики. В Законі України “Про Державний бюджет України на 2016 рік” передбачено ще 250 млн. грн. для

закупівлі обладнання для кабінетів фізики та хімії. Також було затверджено методичні рекомендації щодо використання обладнання у шкільних кабінетах фізики (наказ МОН від 15.10.2015 № 1088 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо забезпечення кабінетів фізики загальноосвітніх навчальних закладів засобами навчання та обладнанням”).

Розроблено та прийнято нормативно-правові акти щодо оновлення змісту освіти початкової та основної школи, розвантаження навчальних програм (накази МОН від 22.12.2014 № 1495 “Про затвердження змін до навчальних програм для 4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів”, від 29.05.2015 № 584 “Про затвердження змін до навчальних програм для 1-3-х класів загальноосвітніх навчальних закладів”, від 29.05.2015 № 585 “Про затвердження змін до навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня”). Розвантаження навчальних програм призвело до збільшення вільного часу у дітей, який вони можуть використати для спілкування з батьками, занять спортом та позашкільної діяльності.

Скасовано національне рейтингове формальний підхід до рейтингового оцінювання діяльності загальноосвітніх навчальних закладів, що сприяло розвантаженню поточної діяльності загальноосвітніх навчальних закладів шляхом усунення необхідності прийняття участі у формалізованих процедурах рейтингування (наказ МОН від 10.03.2015 № 269 “Про визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів”).

Внесено зміни до Податкового кодексу України, якими створено сприятливі умови для відкриття приватних дошкільних навчальних закладів.

Затверджено нормативну базу для впровадження інклюзивної освіти в роботу дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів.

Законом України “Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання” від 05.06.2014 № 1324-VII внесено зміни до Закону України “Про дошкільну освіту” щодо організації інклюзивного навчання в дошкільних навчальних закладах.

Постановами Кабінету Міністрів України від 29.07.2015 № 530 та № 531 внесено зміни до Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 305, та до постанов Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 № 346 “Про затвердження Порядку надання щорічної основної відпустки тривалістю до 56 календарних днів керівним працівникам навчальних закладів та установ освіти, навчальних (педагогічних) частин (підрозділів) інших установ і закладів, педагогічним, науково-педагогічним працівникам та науковим працівникам” і від 14.06.2000 № 963 “Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників”.

Спільним наказом МОН та МОЗ від 06.02.2015 № 104/52, зареєстрованим у Мін’юсті 26.02.2015 за № 224/26669, затверджено Порядок комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах.

Збільшено у 2,5 раза коефіцієнт фінансування навчання учнів з особливими потребами в інклюзивних та спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів (*Закон України “Про Державний бюджет України на 2015 рік”*), унормовано питання оплати праці педагогічних працівників, у тому числі асистента вчителя, у класах з інклюзивним навчанням (*постанова Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 № 479 “Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298”*).

За статистичними даними, порівняно з минулим роком у 2015/16 навчальному році на 25,5 % (2720 осіб) збільшилася кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах; на 6,2 % (5265 осіб) учнів з особливими потребами, для яких навчально-виховний процес організовано у спеціальних класах загальноосвітніх шкіл за місцем їх проживання; на 36,1 відсоток введено більше посад асистента вчителя (994 посади).

Вжито заходів щодо розвитку мережі загальноосвітніх шкіл з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних центрів для навчання дітей із складними порушеннями розвитку та оптимізації мережі інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (*накази МОН від 18.02.2015 № 163 “Про затвердження плану заходів щодо виконання рекомендацій парламентських слухань на тему: “Освіта, охорона здоров'я та соціальне забезпечення дітей з порушеннями психофізичного розвитку: проблеми та шляхи їх вирішення”*; від 31.12.2015 № 1436 “Про затвердження плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі”).

На 20 % порівняно із 2014/15 навчальним роком збільшилася кількість закладів для навчання дітей із складними порушеннями розвитку – навчально-реабілітаційних центрів. У 2015/16 навчальному році функціонує 58 таких центрів, де навчаються 6 356 учнів.

Проводиться робота з оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів (протягом 2015 року було оптимізовано (об'єднано, ліквідовано, призупинено діяльність, переведено на госпрозрахунок) близько 600 загальноосвітніх навчальних закладів) та розширення мережі дошкільних навчальних закладів (створено 19,5 тис. нових місць).

Створюються умови для вивчення англійської мови у загальноосвітніх навчальних закладах:

збільшено кількість годин для вивчення англійської мови (*наказ МОН від 07.08.2015 № 855 “Про внесення змін до Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів”*). Зокрема, у 2015/16 навчальному році збільшено кількість годин на вивчення іноземної мови з 2-х до 3-х на тиждень у 6-9 класах загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання (за новим стандартом);

організовано літні табори з вивчення англійської мови, у яких відпрацьовували свої навички у спілкуванні іноземними мовами 119 563 школярі. Літні мовні табори були організовані на базі 2888 загальних освітніх навчальних закладів України. До роботи в них МОН за допомогою міжнародних та волонтерських організацій було залучено 12 979 волонтерів, носіїв мов, 10 580 вчителів та 1428 студентів;

18 листопада 2015 р. стартувала програма “Вчителі англійської мови – агенти змін”, розроблена спільними зусиллями Британської Ради та громадської ініціативи GoGlobal у рамках національної кампанії “Україна Speaking”. Програма спрямована на покращення якості викладання англійської мови в Україні та підготовку тренерів з англійської мови, які будуть надавати методичну допомогу вчителям англійської мови у районних центрах області. Строки реалізації програми: листопад 2015 року – грудень 2016 року;

з 2015/16 навчального року введено обов’язкове складання державної підсумкової атестації з іноземної мови (*наказ МОН від 16.09.2015 № 940 “Про проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти у 2015/2016 навчальному році”*);

МОН спільно з міжнародним видавництвом MM Publications провели пробне тестування з англійської мови учнів одинадцятих класів з метою підготовки відповідних завдань до ДПА 2016.

Створюються умови для впровадження багатомовної освіти – спільно з міжнародною неурядовою організацією PATRIR, органами управління освітою Чернівецької, Одеської, Закарпатської обласних державних адміністрацій за підтримки Міністерства закордонних справ Фінляндської Республіки проведено семінари, тренінги, консультації у м. Києві, Одесі, Ужгороді, Чернівцях за участю міжнародних та національних експертів з впровадження багатомовної освіти у навчальних закладах. Поповнено навчальну та матеріальну базу навчальних закладів, які визначені базовими у проведенні Всеукраїнського експерименту “Формування багатомовності учнів: прогресивні європейські ідеї в українському контексті (2016 – 2021 роки)”.

Здійснено заходи щодо участі України у міжнародному порівняльному дослідженні якості освіти PISA-2018.

Організацією економічного співробітництва та розвитку 6 листопада 2015 року прийнято рішення про приєднання України до Міжнародного порівняльного дослідження якості освіти PISA-2018;

11 листопада 2015 року проведено зустріч представників МОН, Українського центру оцінювання якості освіти (УЦОЯО), Інституту освітньої аналітики та Інституту модернізації змісту освіти з метою створення

проектної команди та розроблення плану підготовки до проведення дослідження PISA-2018;

МОН разом з УЦОЯО розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України “Деякі питання участі України у міжнародному порівняльному дослідженні якості освіти PISA-2018”, якою пропонується визначити відповідального виконавця за проведення дослідження PISA-2018 та передбачати фінансування заходів щодо участі України у цьому дослідженні.

Вжито заходи з формування системи національно-патріотичного виховання у закладах освіти.

Затверджено Концепцію національно-патріотичного виховання дітей та молоді та план заходів щодо її реалізації. Концепція спирається на традиції української державності, національно-визвольної боротьби українського народу, громадянську свідомість, здатність критично і незалежно мислити, бути активним у відстоюванні своєї позиції та готовим до захисту незалежності й територіальної цілісності української держави.

Успішно впроваджується в закладах освіти Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра “Сокіл” (“Джура”) як найефективніший масовий патріотичний захід ігрової форми. МОН забезпечено інформаційно-методичний супровід гри, підготовку педагогів-вихователів для впровадження гри. Налагоджена дієва співпраця з громадськими організаціями.

Створено Комітет з національно-патріотичного виховання при Громадській раді МОН та Раду з питань національно-патріотичного виховання дітей та молоді при МОН (*наказ МОН України “Про національно-патріотичне виховання в системі освіти” від 16.07.2015 № 768*).

МОН разом із Інститутом національної пам’яті розроблено та рекомендовано до використання методичні рекомендації щодо відзначення: Роковин Голодомору; Дня Соборності; Революції Гідності; перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939 — 1945 років.

Суттєвим кроком для поліпшення патріотичного виховання учнівської молоді є внесення змін до навчальної програми “Захист Вітчизни” для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (*наказ МОН від 17.09.2014 № 1052*). Оновлену навчальну програму вже запроваджено у навчально-виховний процес з 2015/2016 навчального року.

Удосконалено роботу позашкільних навчальних закладів.

Проведено роботу щодо збереження та формування мережі позашкільних закладів, які забезпечують дітям додаткові умови для розвитку талантів, здібностей, виховання моральних і духовних цінностей, залучення до науково-дослідницької діяльності. Гуртковою роботою та позашкільними масовими заходами охоплено близько 80 % дітей шкільного віку.

Відбувається реформування змісту діяльності позашкільних закладів з метою посилення патріотичної складової навчального процесу та громадянської освіти. У роботі з дітьми надаються пріоритети активним формам підтримки громадських ініціатив, благодійних та волонтерських акцій, учнівського самоврядування.

Вжито заходів щодо реформування професійно-технічної освіти.

Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про професійну освіту” (*реєстраційний номер 3231*), прийняття якого дозволить:

забезпечити оперативність прийняття управлінських рішень щодо професійної освіти та її фінансового забезпечення;

посилити роль місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, роботодавців щодо визначення напрямів та обсягів підготовки кваліфікованих робітників та керівників середньої ланки управління з урахуванням потреб ринку праці;

забезпечити розвиток соціального партнерства, консолідацію зусиль центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, навчальних закладів, роботодавців, науковців і громадських об'єднань з метою забезпечення ринку праці кваліфікованими працівниками, збільшити обсяги фінансування та інвестицій;

забезпечити умови для випереджувального розвитку професійної освіти, створення багатопрофільних, різнорівневих професійних навчальних закладів, що здійснюватимуть підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації молодших спеціалістів та кваліфікованих робітників відповідно до потреб регіонального ринку праці та загальнодержавних потреб.

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 “Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти” зменшується кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах, що в свою чергу сприятиме оптимізації кількості кафедр та адміністративних витрат на їх утримання. Наближено систему вищої освіти до потреб вітчизняної економіки та ринку праці. Робить її співставною з різними моделями європейських та інших провідних країн світу, більш гнучкою, конкурентоздатною і пристосованою до вимог світового ринку праці.

МОН здійснюються відповідні заходи, спрямовані на узгоджену оптимізацію мережі діючих професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів I і II рівнів акредитації з урахуванням розвитку економіки країни та регіональних ринків праці, а також розробку механізмів і моделей розвитку в регіонах систем вищої та професійної освіти.

Створено 84 сучасні навчально-практичні центри (підвищення кваліфікації) ПТО.

Здійснено заходи, спрямовані на реформування системи вищої освіти, імплементацію Закону України “Про вищу освіту”.

Затверджено понад 20 нормативно-правових актів, які визначають механізми реалізації окремих норм Закону, ще близько 15 знаходяться на погодженні в різних органах виконавчої влади.

З метою підвищення автономії та фінансової самостійності вищих та професійно-технічних навчальних закладів у розпорядженні власними надходженнями та диверсифікації джерел власних надходжень прийнято порядок розміщення вищими і професійно-технічними навчальними закладами на вкладних (депозитних) рахунках в установах банків тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг (*постанова Кабінету Міністрів України від 26.08.2015 № 657*), Порядок розміщення на поточних рахунках в банках державного сектору та використання власних надходжень державних і комунальних вищих навчальних закладів, наукових установ та закладів культури, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти, та здійснення контролю за використанням власних надходжень (*постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 719*).

Для забезпечення академічної мобільності у вищих навчальних закладах затверджено Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Воно створює необхідні правові механізми та гарантії для реальної міжнародної мобільності викладачів і студентів (*постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579 “Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність”*).

Затверджено новий перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, максимально узгоджений з Міжнародною стандартною класифікацією освіти (*постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266*).

Врегульовано питання переведення здобувачів вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету до інших вищих навчальних закладів для завершення навчання за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету (*постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 927*).

Запроваджено спрощену систему визнання іноземних дипломів (*наказ МОН від 05.05.2015 № 504, зареєстрований у Мін’юсті 27.05.2015 за № 614/27059 “Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту”*).

Набрали чинність нормативно-правові акти, які регламентують порядок обрання керівника вищого навчального закладу (*постанова Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2014 року № 726*).

Затверджено Порядок державного визнання документів про вищу духовну освіту, наукові ступені та вчені звання, виданих вищими духовними навчальними закладами (*постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2015 № 652*).

З 2015 року розпочався перехід вищих навчальних закладів на новий норматив максимального навчального навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника в обсязі 600 годин на навчальний рік, що дозволить поступово вивільнити вагомий ресурс часу для наукових досліджень, творчого пошуку викладачів, розвитку нових видів освітньої діяльності.

Визначено механізм затвердження рішень про присвоєння вчених звань та нові вимоги до здобувачів вчених звань відповідно до Порядку затвердження рішень про присвоєння вчених звань та зразків державних документів про присвоєння вчених звань (*постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 656 “Деякі питання реалізації статті 54 Закону України “Про вищу освіту”*).

Розроблені рекомендації щодо прийняття на роботу науково-педагогічних працівників, які дають змогу вищим навчальним закладам розробити якісні власні нормативні документи (*наказ Міністерства освіти і науки України від 05 жовтня 2015 р. № 1005*). Скасовано відповідний застарілий наказ МОН.

Розроблені рекомендації з фізичного виховання, які покликані започаткувати роботу над новими моделями залучення студентів до фізичної активності, використати позитивний потенціал інфраструктури фізичного виховання та викладачів цієї дисципліни (*лист Міністерства освіти і науки України від 25.09.2015 р. 1/9-454*).

Розроблено низку роз'яснювальних листів з метою забезпечення прав органів студентського самоврядування, за підтримки Міністерства освіти і науки України розпочато серію тренінгів для членів студентського самоврядування та активних студентів з метою надання необхідної інформації та підтримки студентському самоврядуванню, сприянню його розвитку та залученню до всіх сфер функціонування вищого навчального закладу (*лист МОН України від 11.12.2015 №1/9-597 “Щодо тренінгів для органів студентського самоврядування 19-20 грудня 2015 року”, лист МОН України від 11.12.2015 № 1/9-596 “Керівникам вищих навчальних закладів”, лист МОН України від 01.12.2015 № 1/9-577 “Щодо проведення Всеукраїнського студентського форуму”, лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-498 “Щодо виборів до органів студентського самоврядування вищих навчальних закладів”, лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-496 “Щодо фінансування органів студентського самоврядування”, лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-495 “Щодо погодження рішень органами*

студентського самоврядування”, лист МОН України від 08.09.2015 № 1/9-427 “Щодо діяльності органів студентського самоврядування”).

Підготовлено Проект Комплексної державної програми щодо забезпечення конституційного права на освіту осіб з особливими освітніми потребами.

Скасовано типові штатні нормативи для ВНЗ III-IV рівнів акредитації, що відповідає принципу університетської автономії.

Розроблено і знаходиться на погодженні ЦОВВ Повний перелік посад науково-педагогічних працівників та педагогічних працівників ВНЗ.

Започатковано процес створення Науково-методичної ради та науково-методичних комісій МОН на конкурсних засадах, які забезпечать розробку пакету нових стандартів вищої освіти на новій методологічній базі.

Оновлено Умови прийому до вищих навчальних закладів з метою приведення у відповідність до Закону.

Розпочата робота з кардинальної реформи системи державного фінансування вищої освіти шляхом поетапного переходу до конкурсного формування обсягів державного замовлення та блочно-грантової системи фінансування вищих навчальних закладів. Розроблено проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування вищої освіти”.

Затверджено форму сертифіката про акредитацію освітньої програми та порядок оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку таких сертифікатів для майбутньої діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (*постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1117*).

З метою підвищення якості дисертацій, поданих на здобуття наукових ступенів, запроваджено оприлюднення електронних версій дисертацій (крім таких, що містять державну таємницю або інформацію для службового користування), відгуків офіційних опонентів та авторефератів дисертацій на офіційних веб-сайтах ВНЗ та наукових установ, у яких відбувається захист (*наказ МОН від 14.07.2015 № 758 “Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22 липня 2015 р. за № 885/27330*).

Відбувається поступова оптимізація мережі вищих навчальних закладів, припинено діяльність 76 ВНЗ та філій, що не забезпечували належну якість освіти.

Вжито заходів щодо інтеграції науки та освіти, створення технологічних та наукових парків, переходу до фінансування наукових досліджень на проектній основі.

Верховною Радою України прийнято внесений Урядом Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” (*№ 848-VIII від 26.11.2015 р.*).

Реалізація положень Закону сприятиме розвитку наукової і науково-технічної діяльності в Україні, покращенню науково-технічного потенціалу України, заінтересованості наукових установ в практичному застосуванні та реалізації власних результатів науково-технічної діяльності, а також налагодженню ефективної взаємодії між суб'єктами наукової і науково-технічної діяльності та органами виконавчої влади у цій сфері на основі Європейських підходів.

Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності технологічних парків” (*реєстраційний номер 2216а*), прийняття якого дозволить спростити порядок створення технологічних парків та створити належні правові умови для їх діяльності, активізувати розробку та реалізацію проектів з впровадження високотехнологічних виробництв.

Забезпечено входження України до Європейського дослідницького простору, через набуття статусу асоційованого члена Рамкової програми ЄС “Горизонт 2020” (*Закон України “Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу Горизонт 2020 – Рамкова програма з досліджень та інновацій (2014–2020)” від 15.07.2015 № 604-VIII*).

Прийнято Концепції реформування політики в інноваційній сфері на 2015–2020 роки (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 575*), реалізація заходів якої надасть можливість забезпечити подальше реформування державної політики в інноваційній сфері, активізацію інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, створення сприятливих умов для впровадження інновацій, функціонування інноваційної інфраструктури та ринку інновацій і технологій, формування інноваційної культури.

Спільно з Фундацією CRDF Global створено Глобальний фонд підтримки українських вчених, метою якого є підтримка українських вчених, надання їм фінансової підтримки при проведенні наукових досліджень.

Здійснено заходи щодо забезпечення права на освіту осіб, що проживають на тимчасово окупованій території або території проведення АТО, а також внутрішньо переміщених осіб.

Забезпечено можливість продовження здобуття певного освітнього рівня на території, підконтрольній українській владі. Визначено перелік шкіл, які здійснюють навчання учнів із окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та непідконтрольних українській владі територій Донецької і Луганської областей (для дистанційного та екстернатного навчання).

Забезпечується виконання завдань, які передбачені Указом Президента України від 18 березня 2015 року № 150 «Про додаткові заходи щодо

соціального захисту учасників антитерористичної операції». Чисельність студентів вищих навчальних закладів державної та комунальної форми власності, які належать до категорії громадян – дітей учасників бойових дій із числа осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, становить 1049 осіб, за кошти державного бюджету навчається 826 осіб. Процес переведення студентів зазначених категорій триває і знаходиться на контролі Міністерства.

Здійснюються постійні заходи щодо доповнення та перерозподілу держзамовлення в інтересах ветеранів АТО, їх дітей, сиріт, дітей з багатодітних родин та внутрішньо переміщених осіб.

Розроблено проект Закону України “Про внесення змін до статті 7 Закону України “Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України”, яким закладається правова основа для розробки та використання он-лайн платформ, що використовуватимуться для надання рівного доступу до здобуття освіти всім особам, які проживають на тимчасово окупованій території, та не мають змоги продовжити здобуття освіти в інших регіонах України. Проектом закону пропонується запровадити надання квот для здобуття вищої освіти особами, які проживають на тимчасово окупованій території України, що стимулюватиме молодь зробити свідомий вибір на користь продовження навчання на території України, а також пропонується запровадити процедуру атестації для визнання кваліфікацій, здобутих громадянами України та іноземцями в процесі навчання на тимчасово окупованій території.

Видано ряд листів МОН, якими роз’яснено порядок продовження навчання на території, підконтрольній українській владі (*лист МОН України від 01.09.2015 № 1/9-414 “Деякі питання навчання іноземців у ВНЗ, розташованих на території Донецької та Луганської областей”*, *Лист МОН України від 27.08.2015 № 1/9-408, “Деякі особливості поновлення іноземних студентів, які навчалися у вищих навчальних закладах Автономної Республіки Крим”*, *Лист МОН України від 25.08.2015 № 1/9-403 “Щодо рекомендацій до поновлення іноземних студентів, які навчалися у Донецькій та Луганській областях”*, *лист МОН України від 14.08.2015 № 1/9-392 “Деякі особливості і поновлення іноземних студентів, які навчалися у Донецькій та Луганській областях”*, *лист МОН України від 16.04.2015 № 1/9-201 “Щодо документів студентів, переведених з вищих навчальних закладів Донецької та Луганської областей”*, *лист МОН України від 10.04.2015 № 1/9-194 “Щодо інформування випускників”*, *лист МОН України від 31.03.2015 № 1/9-164 “Щодо проходження державної підсумкової атестації для жителів тимчасово окупованих територій”*).

Розроблено принципово важливий проект Порядку надання державної цільової підтримки для здобуття професійно-технічної та вищої освіти:

особам, визнаними учасниками бойових дій;

дітьми учасників бойових дій;

дітьми ветеранів усіх категорій, включаючи добровольців та волонтерів;

дітьми, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) внаслідок захворювання, одержаного в період участі в антитерористичній операції;

дітьми, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту в Україні з 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року за євроінтеграцію та проти режиму Януковича (Революція Гідності);

дітьми, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи.

Психологічною службою системи освіти забезпечено психологічний і соціально-педагогічний супровід адаптації внутрішньо переміщених дітей та сімей, учасників АТО. Загалом надано або надається допомога більше як 214 тисячам постраждалих. З них 74 тис. вихованців, учнів, студентів, більше 41 тис. батьків, майже 31 тис. – діти і сім'ї учасників АТО, більше 3 тис. дітей і сімей поранених.

Було знято обмеження з переміщених навчальних закладів з метою надання їм можливість здійснювати закупівлі, необхідні для налагодження освітньої і наукової діяльності (*постанова Кабінету Міністрів України № 935 від 13 жовтня 2015 року*).

ІХ. НОВА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА

Сформовано стратегію реформ у сфері культури

З метою формування стратегії реформування сфери культури Урядом схвалено Довгострокову стратегію розвитку української культури – стратегію реформ, яка протягом 2015 року пройшла багатоетапне громадське

обговорення, доопрацьовувалася на секторальних та регіональних експертних зустрічах, підтримана колегією Мінікультури.

Підготовлено на розгляд Уряду Стратегію розвитку бібліотечної справи до 2025 року.

Триває громадське обговорення проекту Національної стратегії розвитку кіногалузі до 2020 року, завершення роботи над якою буде здійснено після схвалення проекту закону України “Про державну підтримку кінематографії в Україні”.

Розпочато роботу з підготовки проекту Стратегії української гуманітарної політики. Відповідним урядовим рішенням утворено міжвідомчу робочу групу та затверджено положення про неї (*постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2015 № 654*).

Вжито заходи з міжнародного культурного співробітництва

Підписано Угоду між Європейською Комісією та Урядом України про участь України у програмі “Креативна Європа”. Програма є одним з найбільших проектів Європейської Комісії культурно-гуманітарного спрямування, яка надає великі фінансові можливості для розвитку культурного і креативного секторів у країнах-учасниках програми. Внесено на розгляд Верховної Ради законопроект про ратифікацію цієї угоди.

Прийнято Закон України “Про приєднання України до Міжнародного центру вивчення питань збереження та відновлення культурних цінностей” (*від 07.10.2015 № 720-VIII*). Участь України в зазначеному Міжнародному центрі сприятиме обміну досвідом, навчання українських фахівців у галузі охорони і збереження культурної спадщини новітнім реставраційним технологіям, а відтак – сприятиме підвищенню якості збереження культурної спадщини України.

Підготовлено законопроект щодо створення Українського інституту, основними цілями якого є поширення у світі інформації про культуру, спадщину та історію України; забезпечення інтеграції української культури до світового культурно-інформаційного простору, сприяння просуванню національного культурного продукту на світовий ринок; сприяння у задоволенні культурних та освітніх потреб українських громад у різних країнах; популяризація та навчання української мови; формування позитивного образу України у світі засобами культури та міжнародного культурного співробітництва.

Розпочато практичний етап реалізації проекту COMUS (період реалізації 30 місяців) – спільного проекту Ради Європи і Європейської Комісії “Урбаністичні стратегії в історичних містах, скеровані громадянами”, який передбачає комплексну взаємодію органів влади усіх рівнів і місцевих громад з метою покращення існуючого міського середовища невеликих історичних міст, зупинення деградації історичного середовища та заохочення

місцевих мешканців до активної участі у процесі прийняття рішень і розроблення стратегії розвитку міста з акцентом на об'єкти культурної спадщини. Пілотними містами проекту обрано є м. Жовква (Львівська область), Прилуки (Чернігівська область) та Луцьк (Волинська область).

Підписано угоди про міжнародне культурне співробітництво з Грузією та Литовською Республікою.

Сприяння розвитку кіновиробництва

У співпраці з народними депутатами України та експертами у сфері кіно- та телевиробництва розроблено проект Закону України “Про державну підтримку кінематографії в Україні”, який прийнято за основу Верховною Радою України 28 січня 2016 року. Метою цієї законодавчої ініціативи є створення належних правових і економічних умов, необхідних для розвитку кінематографії та формування економічно самодостатньої, конкурентоспроможної на міжнародному ринку галузі кінематографії, виробництва фільмів, інших аудіовізуальних творів; створення сприятливого режиму оподаткування та надання державою підтримки для виробництва, демонстрування і розповсюдження національних фільмів в Україні та за кордоном; збільшення обсягу надходжень до бюджету за рахунок діяльності суб'єктів кінематографії; запровадження механізму залучення позабюджетних коштів, у тому числі іноземних інвестицій та коштів від іноземних суб'єктів кінематографії; популяризація українських цінностей, зростання інтересу масового глядача до національних фільмів; створення належного правового механізму для захисту прав інтелектуальної власності.

З метою забезпечення фінансової стабільності державного сектору сфери кінематографії Урядом прийняте рішення, згідно з яким кошти, отримані кіностудіями державної форми власності від оренди нерухомого майна, у повному обсязі спрямовується ними на виконання їх статутних завдань (*постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 408 “Про внесення змін до Методики розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу”*).

З метою забезпечення ефективного механізму надання державної фінансової підтримки виробництву національних фільмів з тривалим кінознімальним процесом Урядом прийняте рішення, відповідно до якого витрати на кіновиробництво пролонгуються державою на період понад один бюджетний рік (*постанова Кабінету Міністрів України від 18.11.2015 № 959 “Про внесення зміни до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2014 р. № 117”*).

З метою забезпечення просування національних фільмів на вітчизняному та світовому кіноринку Урядом прийнято рішення, згідно з яким витрати, пов'язані із забезпеченням промоції національного фільму в після виробничий період, можуть здійснюватися за державної фінансової підтримки (*постанова Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 “Про*

внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 1998 р. № 813”).

На виконання Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України” Урядом прийняте рішення про уточнення та впорядкування підстав і процедури відмови у реєстрації фільму та скасування державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів у разі наявності у них, зокрема, матеріалів, які пропагують війну, насильство, жорстокість, фашизм і неофашизм, спрямовані на ліквідацію незалежності України, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, приниження нації, неповагу до національних і релігійних святинь, приниження особистості (*постанова Кабінету Міністрів України від 02.12.2015 № 1143 “Про внесення змін до Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів”*).

Забезпечено підготовку міжурядової угоди про спільне виробництво фільмів та співробітництво у сфері кінематографії з Державою Ізраїль, яку підписано 22 грудня 2015 року.

Протягом 2015 року збільшено на 100 млн. грн. розмір державної підтримки виробництву кіно- і телефільмів, що дало можливість спрямувати на зазначені цілі понад 130 млн. грн. коштів державного бюджету, завершити виробництво чотирьох ігрових (серед них один короткометражний), двох анімаційних та двох документальних фільмів, відновити виробництво восьми повнометражних ігрових фільмів та одного документального фільму, розпочати виробництво 42 нових фільмів, серед них 12 повнометражних ігрових, у тому числі двох дитячих. Підтримано прем’єрні покази та вихід у прокат дев’яти національних фільмів.

З метою забезпечення позитивної динаміки у сфері національного кіновиробництва, наповнення вітчизняного кіноринку якісними українськими фільмами у Державному бюджеті України на 2016 рік передбачено збільшення розміру державної фінансової підтримки виробництва національних фільмів до 267,4 млн. гривень.

З метою популяризації українського кіномистецтва за кордоном, створення умов для професійного зростання вітчизняних кінематографістів протягом 2015 року Урядом підтримано участь українських кінофільмів у 25 міжнародних фестивалях (у тому числі у мм. Берліні, Каннах, Шеффілді), проведено тижні українського кіно в п’яти європейських столицях (мм. Таллінн, Париж, Берлін, Будапешт, Лондон) та Державі Ізраїль, а також надано підтримку 25 українським кінематографістам (у тому числі студентам) для участі у міжнародних кінематографічних подіях.

Забезпечено модернізацію менеджменту у сфері культури і мистецтва

За ініціативою Мінкультури Верховною Радою України прийнято в цілому Закон України “Про внесення змін до деяких Законів України щодо запровадження контрактної форми роботи в галузі культури та конкурсної процедури призначення керівника державного чи комунального закладу культури”. Метою реформаторських законодавчих ініціатив є оновлення керівного складу державних та комунальних закладів культури за прозорою конкурсною процедурою їх призначення та запровадження контрактної форми трудових відносин для артистичного та художнього персоналу.

З квітня 2015 р. призначення керівників усіх закладів культури, що належать до сфери управління Мінкультури, здійснюється виключно на конкурсній основі.

Для залучення нових джерел фінансування сфери культури проаналізовано досвід використання конкурсних грантів для підтримки культури у деяких країнах Європи (Великобританія, Франція, Польща, країни Балтії) та наявний досвід проведення грантових конкурсів у сфері культури в Україні, запроваджено процес прозорого розподілу фінансування культурно-мистецьких заходів (*затверджено Положення про Експертну раду Міністерства культури України для відбору культурно-мистецьких проектів, які отримують державну фінансову підтримку, її персональний склад, оголошено прийом заявок на 2016 рік*).

Урядом встановлено доплати за вислугу років, допомоги для оздоровлення та матеріальної допомоги для працівників державних і комунальних клубних закладів, парків культури та відпочинку, центрів (будинків) народної творчості, центрів культури та дозвілля, інших культурно-освітніх центрів (*постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2015 № 102*).

З метою унормування та збільшення розміру існуючих премій у галузі культури та мистецтва, фінансування яких здійснюється за рахунок державного бюджету, підготовлено проект відповідного урядового рішення, що передбачає суттєве збільшення розміру премій з 2016 року.

У процесі підготовки нової редакції Законів України “Про освіту” та “Про професійну освіту” забезпечено врахування особливостей підготовки фахівців у сфері культури.

З метою збільшення автономії початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання) з питань організації освітнього процесу в контексті децентралізації в сфері мистецької освіти та удосконалення її змісту скасовано два та внесено зміни до трьох галузевих нормативно-правових актів; затверджено нову редакцію типових навчальних планів – стандарту початкової мистецької освіти.

За ініціативою Мінкультури внесено зміни до Указу Президента України “Про Положення про стипендії Президента України для молодих майстрів народного мистецтва”, що забезпечило значне розширення переліку ініціаторів подання кандидатів на здобуття стипендій (*Указ Президента України від 12. 01.2016 №2*).

Вжито заходів зі збереження культурної спадщини

Завершено громадське обговорення проекту Закону України “Про охорону і збереження нерухомої культурної спадщини”. Законопроект розроблений відповідно до Концепції реформ у сфері збереження нерухомої культурної спадщини, яка презентована на засіданні Уряду, та передбачає децентралізацію, дерегуляцію, запровадження прозорих процедур адміністрування у сфері збереження нерухомої культурної спадщини, посилення відповідальності за пошкодження чи руйнування пам’яток, заборону візуальної реклами на пам’ятках та суттєві обмеження для її встановлення в межах охоронних зон та в історичних ареалах, запровадження прозорого електронного реєстру усіх нерухомих пам’яток України. Законопроект готується для внесення на розгляд Уряду та Верховної Ради України.

Відповідно до Закону України “Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки” (*від 09.04.2015 № 317-VIII*) внесено зміни до Порядку обліку об’єктів культурної спадщини в частині спрощення процедури позбавлення статусу пам’яток об’єктів культурної спадщини, які підлягають демонтажу (*Наказ Мінкультури від 22.10.2015 № 838 зареєстровано в Мін’юсті України від 10.11.2015 за № 1406/27851*).

Завершено громадське обговорення концепції та на її основі підготовлено проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про музеї та музейну справу”, метою якого є створення сприятливих умов для провадження основної діяльності та розвитку музейних закладів та музейної справи в цілому, єдиної системи обліку музеїв та музейних предметів, що зберігаються в музеях України незалежно від форми власності. В основу законопроекту покладено європейський досвід функціонування музеїв, Статут та Кодекс музейної етики ICOM, а також завдання, визначені Коаліційною угодою щодо створення механізму державної підтримки інноваційної діяльності музеїв усіх форм власності тощо.

Рішенням Уряду зменшено орендну ставку для комунальних музеїв, які включено до переліку підприємств, установ та організацій, для яких розмір річної орендної плати за оренду державного нерухомого майна становить 1 гривню.

Підготовлено проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей”, метою якого є зменшення адміністративних бар’єрів для набуття права на

вивезення (тимчасове вивезення) культурних цінностей з території України, децентралізація надання адміністративних послуг у цій сфері. Законопроект готується для внесення на розгляд Уряду.

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р. № 968 затверджено Порядок видачі свідоцтва на право вивезення (тимчасове вивезення) культурних цінностей або відмови в його видачі, переоформлення, видачі дубліката, анулювання.

Забезпечено безоплатну передачу для постійного зберігання до державної частини музейного, бібліотечного та архівного фондів 468 культурних цінностей, обернених відповідно до закону в дохід держави на суму близько 600 тис. гривень.

Сформовано перелік з 2409 музеїв державної та комунальної власності, в яких зберігається державна частина Музейного фонду України. В Інтернеті створені інформаційні ресурси, на базі яких здійснюється залучення музеїв незалежно від форми власності до активного обміну інформацією та обговорення актуальних проблем музейної галузі.

Завершено громадське обговорення проекту Закону України “Про нематеріальну культурну спадщину”. Законопроект готується для внесення на розгляд Уряду та Верховної Ради України.

Відповідно до вимог Конвенції ЮНЕСКО про охорону нематеріальної культурної спадщини Україною подано в поточному році періодичну доповідь про імплементацію Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини до Секретаріату ЮНЕСКО.

Вжито заходи з здійснення політики національної пам’яті

Забезпечено повноцінне функціонування Українського інституту національної пам’яті як центрального органу виконавчої влади.

Разом з громадськістю підготовлено та прийнято закони щодо декомунізації, зокрема:

Закон України “Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917 – 1991 років”, який відкриває архіви про злочини комунізму та масові порушення прав людини;

Закон України “Про увічнення перемоги над нацизмом в Другій світовій війні 1939 – 1945”, який повертає народу справжню пам’ять про роки війни і позбавляє радянського кліше;

Закон України “Про правовий статус та вшанування пам’яті учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті”, який віддає шану борцям за свободу України, повертає моральний борг;

Закон України “Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режимів та заборону

пропаганди їхньої символіки”, який засуджує комуністичний та нацистський режими, забороняє їх пропаганду.

Знято статус пам'яток з 40-а пам'ятників Леніну, демонтовано 139 пам'ятників діячам комуністичного тоталітарного режиму (*Наказ Мінкультури від 26.11.2015 № 977*).

Започатковано нові підходи до відзначення історичних подій і вшанування борців із нацизмом.

Вжито заходів з розвитку бібліотечної справи

У 2015 році для поповнення фондів публічних бібліотек України україномовними книгами придбано понад 172 тис. примірників видань (82 назви) 29 українських видавництв на суму більше 9 млн. гривень.

Забезпечено збільшення у 2016 році видатків на закупівлю книжок українською мовою для публічних бібліотек до 42 млн. гривень.

Знято обмеження, які унеможлилювали передплату бібліотеками періодичних видань на наступний бюджетний рік, – внесено відповідні зміни до *постанови Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 № 117 “Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти”*.

З метою оптимізації, модернізації, комп'ютеризації та охоплення широкосмуговим Інтернетом мережі бібліотек здійснено паспортизацію публічних бібліотек, розроблено проект концепції якісних змін бібліотек для забезпечення сталого розвитку України (до 2025 року), впроваджено електронну систему проведення моніторингу діяльності публічних бібліотек (ЕСMaP), проведено тренінги для працівників публічних бібліотек, державних службовців Мінкультури та місцевих держадміністрацій. Формується електронна бібліотека “Культура України”, на сьогодні в ній розміщено понад 6 тис. повнотекстових видань.

Забезпечено вирішення невідкладних проблем в сфері культури

Видатки на охорону закладів культури (музеїв, заповідників, бібліотек) віднесено до захищених статей бюджету (відповідні зміни внесено до Бюджетного кодексу України).

У 2015 році обсяг реальних капіталовкладень у видатках Мінкультури збільшився у порівнянні із минулорічним більш як у 19 разів. Підвідомчими підприємствами, установами, організаціями використано 49 565,78 тис. грн. капітальних видатків, що дало змогу, зокрема, здійснити:

ремонтно-реставраційні і протиаварійні роботи на таких об'єктах культурної спадщини, як костел Святого Миколая та Андріївська церква у м. Києві, Замковий палац у м. Збаражі Тернопільської області, Катерининська церква у м. Чернігові;

ремонт будівель спеціалізованих музичних шкіл-інтернатів у м. Львові і Києві та Київського державного хореографічного училища, що забезпечило приведення будівель у відповідність з станом придатним для експлуатації;

виконання зобов'язань Української Сторони щодо реалізації Японського гранту з оновлення освітлювального обладнання Харківського національного академічного театру опери та балету імені М. В. Лисенка.

З метою сприяння діяльності музеїв, національних художніх колективів та професійних творчих працівників прийнято ряд урядових рішень, що за рахунок зменшення видатків на оренду приміщень дасть змогу акумулювати більше коштів на основну діяльність, зокрема:

втричі зменшено розмір плати за оренду нерухомого майна професійними творчими працівниками для їх розміщення у творчих майстернях: 1% від оціночної вартості нерухомого державного майна за приміщення менше 50 кв. метрів та 3% за приміщення більше 50 кв. метрів замість 3% і 7% відповідно;

для національних художніх колективів та концертних організацій, яким надається фінансова підтримка з державного бюджету, а також комунальних музеїв встановлено плату за оренду державного нерухомого майна у розмірі 1 гривня на рік.

Мінкультури внесено зміни до Інструкції з ведення квиткового господарства в театральних-видовищних підприємствах та культурно-освітніх закладах, що дало змогу створити правові підстави для функціонування електронної системи продажу квитків через Інтернет та значно спростило придбання квитків глядачами.

У рамках реалізації проекту “Працевлаштування та розвиток трудових ресурсів в бібліотеках” надано допомогу 622 внутрішньо переміщеним особам.

Забезпечено діяльність державного підприємства “Кримський дім”, метою утворення якого є захист прав і свобод громадян України, у тому числі корінних народів та національних меншин, на тимчасово окупованій території України, сприяння у задоволенні їх політичних, інформаційних, освітніх, наукових, національно-культурних та духовних потреб.

Державним підприємством “Кримський дім” уже проведено 40 культурних заходів у різних містах України, якими охоплено близько 10 тис. осіб. Реалізовано партнерську програму із неурядовим сектором з підтримки внутрішньо переміщених осіб з Криму та Сходу України, в рамках якого надана різноманітна допомога близько 160 тис. осіб. Проводиться моніторинг безпосередньо на окупованій території АР Крим із створенням архіву друкованих засобів масової інформації, що видаються на півострові.

Завершується облаштування відкритого культурного простору площею більше 500 кв. метрів із сучасним експозиційним обладнанням.

З метою піднесення патріотичного духу військовослужбовців та жителів прифронтових територій впроваджено культурно-мистецький проект “Національні творчі колективи та театри України – бійцям АТО”, у рамках якого відбулися гастролі усіх мистецьких колективів Мінкультури у більшості населених пунктів на підконтрольній території Донецької і Луганської областей.

У рамках всеукраїнської акції “Бібліотека українського воїна” – 6,3 тис. учасниками зібрано понад 40,4 тис. примірників видань та передали їх учасникам АТО.

Започатковано Всеукраїнський проект культурної інтеграції “Український Донбас”, в рамках якого планується проведення культурних заходів у Донецькій і Луганській областях із залученням митців і творчих колективів з усіх областей України, а також установ, підпорядкованих Мінкультури.

X. НОВА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ МОЛОДІ ТА СПОРТУ

Вжито заходів з реформування політики розвитку молоді та спорту

Схвалено Концепцію Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2016 – 2020 роки (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 № 1018*).

Разом з експертним та молодіжним середовищем розроблено Дорожню карту реформування молодіжної сфери, яка створює умови для підвищення рівня залучення молоді до активного громадянського життя на середньоевропейському рівні – 25%, розвитку національних та місцевих ініціатив молоді, збільшення її мобільності (більше 50% відвідають інші регіони країни та країни ЄС).

Розроблено проекти Указу Президента України “Про гранти Президента України для інституційного розвитку всеукраїнських молодіжних та дитячих громадських організацій” та постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2007 р. № 1333” (щодо удосконалення процедури присудження Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України).

Реалізовано 43 проекти 33 всеукраїнських молодіжних та дитячих громадських організацій на суму 6377 тис. гривень. Разом із структурними підрозділами облдержадміністрацій, відповідальними за реалізацію молодіжної політики, проведено 21 захід для молоді на суму близько 1800 тис. гривень.

Схвалено Концепцію Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.12.2015 № 1320*).

Затверджено Порядок проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України (*постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2015 № 1045*).

Розроблено проект Указу Президента України “Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року “Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація” (схвалено 16 грудня 2015 р. на засіданні Уряду).

Забезпечено відродження національно-патріотичного виховання

Урядом консолідується зусилля органів державної влади та громадськості щодо формування загальнодержавної системи національно-патріотичного виховання (*постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 524 “Про утворення Міжвідомчої комісії з питань національно-патріотичного виховання”*).

Затверджено Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки (*Указ Президента України від 13.10.2015 № 580*).

Затверджено план заходів щодо національно-патріотичного виховання молоді на 2016 рік (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1400*).

Затверджено Концепцію національно-патріотичного виховання дітей та молоді та план заходів щодо її реалізації. Концепція розроблена з урахуванням на традиції української державності, національно-визвольної боротьби українського народу, громадянської свідомості, здатності критично і незалежно мислити, активності у відстоюванні своєї позиції та готовності до захисту незалежності та територіальної цілісності української держави.

Розроблено проекти Указу Президента України “Про Концепцію підготовки з основ цивільного захисту і військово-патріотичного виховання молоді”, розпоряджень Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на 2016 – 2020 роки” та “Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки”.

Разом з структурними підрозділами з питань молоді та спорту обласних, Київської міської держадміністрацій проведено 16 всеукраїнських заходів за участю близько 22,5 тис. осіб, з молодіжними та дитячими громадськими організаціями – близько 200 заходів у рамках реалізації 42 проектів за участю близько 56 тис. осіб, з них 30 заходів національно-патріотичного спрямування за участю близько 2 тис. осіб з усіх регіонів України.

Проведено 10–24 серпня 2015 р. всеукраїнську акцію “Гетьманський Батурин” у рамках проведення III етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри “Сокіл” (“Джура”) (м. Батурин Чернігівської області).

Відновлено проведення Всеукраїнської спартакіади допризовної молоді.

Розширено повноваження Мінмолодьспорту у сфері реалізації політики національно-патріотичного виховання (*постанова Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 № 7 “Про внесення змін до Положення про Міністерство молоді та спорту України”*).

Впроваджено європейські підходи реалізації державної молодіжної політики

Підписано угоди про молодіжні обміни з країнами Євросоюзу – Польщею та Литвою. Разом з ПРООН розпочато роботу порталу безкоштовних профорієнтаційних тестів “Моя кар’єра”, що дасть змогу безкоштовно протестувати понад 170 тис. юних українців. Здійснено запуск

інтерактивного порталу спортивних послуг для молоді “Sportify”, виконується заснована на європейському досвіді програма тренінгів “Молодіжний працівник”.

Підписано Меморандум про співробітництво у молодіжній сфері між міністерствами країн Вишеградської групи та міністерствами країн–учасниць ініціативи ЄС “Східне партнерство”.

Триває реалізація Рамкової програми співробітництва у сфері молодіжної політики з Радою Європи.

Для реалізації заходів та програм Мінмолодьспортом разом з міжнародними партнерами залучено близько 500 000 доларів США донорських коштів. Сума залучених коштів практично дорівнює бюджету Мінмолодьспорту, передбаченого на реалізацію молодіжної політики у 2015 році (12,5 млн. гривень).

За підтримки агенцій ООН, представників заінтересованих органів виконавчої влади, міжнародних і громадських організацій та активної молоді проведено 4 грудня 2015 Всеукраїнський форум “Інновації та реформи молодіжної сфери”, у ході якого представлено основні здобутки щодо реформування молодіжної сфери.

За підтримки агенції ООН вперше з 2009 року проведено соціологічне дослідження “Молодь України – 2015”. Результати дослідження використані під час підготовки проекту Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2016–2020 роки” та Щорічної доповіді Президенту України Верховній Раді України “Про становище молоді в Україні” (за підсумками 2014 року).

Проведено аналіз недоліків законодавства України у сфері молоді стосовно норм та стандартів ЄС, здійснено переклад законодавчих актів України у молодіжній сфері на англійську мову. Укладено та діє більше 40 міжнародних угод про співробітництво у сфері молодіжної політики, фізичної культури і спорту.

Забезпечено розвиток фізичної культури та спорту

Реалізується Дорожня карта реформ у сфері фізичної культури та спорту, що пройшла широке громадське та експертне обговорення. Меморандум щодо її підтримки підписали 54 суб’єкти сфери фізичної культури і спорту.

З метою підвищення ролі національних федерацій в системі управління розвитком видів спорту запроваджено державний експеримент щодо передачі окремих повноважень Міністерства молоді та спорту України національним спортивним федераціям (*постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 573*).

13.08.2015 у Кабінеті Міністрів України підписано Угоди між Мінмолодьспортом та федераціями баскетболу, важкої атлетики, легкої атлетики, стрибків у воду про проведення та участі в експерименті.

Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 16.12.2105 № 1085 “Про утворення державної установи “Державний центр олімпійської підготовки з художньої гімнастики” та внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 р. № 152 і від 29 липня 2015 р. № 596”.

21 грудня 2015 року у м. Страсбург (Франція) підписано Конвенцію Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями. Україна стала 22-ою державою-членом цієї Організації, яка підписала цей важливий міжнародний інструмент.

Затверджено Антидопінгові правила Національного антидопінгового центру України (*наказ Мінмолодьспорту від 09.10.2015 № 3711*).

Розроблено проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про антидопінговий контроль у спорті” та надіслано на розгляд до Комітету Верховної Ради України з питань сім’ї, молодіжної політики, спорту та туризму.

Впроваджено нову автоматичну і прозору формулу фінансування олімпійських видів спорту. Кошти спрямовуються тим видам спорту, які показують вагомі результати на міжнародній арені. Такий комплекс заходів різко зменшив корупційні зловживання у спортивній сфері, що дозволило зберегти у 2015 р. 6 млн. грн.

Розпочато програму реабілітації засобами фізичної культури та спорту учасників бойових дій, які повернулися із зони проведення АТО.

Національні збірні команди України з гімнастики спортивної, гімнастики художньої, веслування академічного, стрільби кульової, фехтування, стрибків у воду, боротьби вільної, боксу, легкої атлетики, біатлону, велоспорту – маунтенбайк, плавання забезпечені сучасним спортивним інвентарем та формою – придбано сучасне спортивне обладнання на загальну суму 14, 1 млн. грн. та спортивну форму на загальну суму 4,7 млн. грн.

30 жовтня 2015 р. відбулося відкриття оновлених легкоатлетичних доріжок на стадіоні олімпійського навчально-спортивного центру “Чернігів”. На завершення ремонту легкоатлетичної частини стадіону з бюджету Мінмолодьспорту виділено 2,7 млн. гривень.

Відновлено роботу льодової арени ДП “Палац спорту”, що дозволило провести чемпіонат України з хокею, створити умови для відновлення тренувань дитячо-юнацьких хокейних шкіл та клубів, національної збірної України з хокею.

За підсумками 9 місяців 2015 року в порівнянні з відповідним періодом минулого року значно покращився фінансовий стан та ефективність роботи

державних підприємств НСК “Олімпійський”, “Палац спорту”, “Арена Львів”, що належать до сфери управління Міністерства. Зокрема, чистий дохід ДП “Палац спорту” збільшився на 6,6 млн. грн.; ДП НСК “Олімпійський” - на 3,8 млн. грн.; ДП “Арена Львів” - на 3,9 млн. гривень.

З 12 до 28 червня 2015 року на I Європейських іграх у м. Баку (Азербайджанська Республіка) українські спортсмени здобули 46 нагород – 8 золотих, 14 срібних та 24 бронзові, що дало змогу Україні посісти 8 загальнокомандне місце в медальному заліку та 5 - за кількістю медалей серед всіх європейських держав.

Протягом 2015 року спортсмени національної збірної команди України з олімпійських видів спорту взяли участь у 621 міжнародному змаганні, з них на 111 офіційних міжнародних змаганнях (I Європейських іграх, 42 чемпіонатах світу, 55 чемпіонатах Європи, 13 Кубках світу і Європи) вибороли 440 нагород – 111 золотих, 134 срібних, 195 бронзових.

З початку 2016 року спортсмени національної збірної команди України з олімпійських видів спорту взяли участь у 17 міжнародних змаганнях. З них на 3 офіційних міжнародних змаганнях (2 етапах Кубку світу і Чемпіонаті Європи) вибороли 3 золоті медалі.

Збірні команди України з неолімпійських видів спорту взяли участь у 221 міжнародному змаганні та вибороли 1754 нагороди (678 золотих, 509 срібних, 567 бронзових).

Протягом 2015 року паралімпійці в зимових Дефлімпійських іграх, 24 чемпіонатах світу, 18 чемпіонатах Європи, 13 Кубках світу, 22 міжнародних змаганнях. Всього здобуто 625 медалей: 208 золотих, 196 срібних, 221 бронзову.

На міжнародних змаганнях здобуто 106 ліцензій на участь в літніх Олімпійських іграх 2016 року у м. Ріо-де-Жанейро (102 у 2015 році, 4 у 2016 році) та 55 ліцензій на участь в Паралімпіаді.

В рамках децентралізації та дерегуляції сфери управління фізичною культурою і спортом підготовлено пакет законодавчих змін, спрямованих на удосконалення нормативно-правової бази, зокрема “Про внесення змін Закону України “Про фізичну культуру і спорт” (до ст. 40, реєстраційний номер 2658; до ст. 6, реєстраційний номер 3223; до ст. 1, 10, 11, 12, 13, 16, 48, 49 реєстраційний номер 3378; до ст. 48, реєстраційний номер 3561);

Затверджено Порядок та умови надання в 2015 році субвенції з Державного бюджету України місцевим бюджетам на часткове фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, які до 2015 року отримували підтримку з Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 254). Виділено субвенцій місцевим бюджетам у розмірі 100 млн. грн.

Затверджено річні та індивідуальні плани підготовки спортсменів елітної групи національних збірних команд з видів спорту до Ігор XXXI Олімпіади 2016 року (м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія), Концепцію підготовки спортсменів України до Ігор XXXI Олімпіади (*наказ Мінмолодьспорту від 23.01.2015 № 179*).

Призначено стипендії:

Президента України 7 чемпіонам та призерам Олімпійських ігор, 161 для видатних спортсменів та тренерів України з олімпійських видів спорту, 100 для талановитих та перспективних спортсменів;

Кабінету Міністрів України 50 для тренерів, які здійснюють підготовку спортсменів до Олімпійських ігор, 75 для видатних спортсменів, тренерів та діячів фізичної культури і спорту.

Затверджено Укази Президента України про призначення стипендій Президента України для видатних спортсменів та тренерів України з олімпійських видів спорту, для видатних спортсменів із паралімпійських і дефлімпійських видів спорту та їх тренерів, державних стипендій чемпіонам і призерам Олімпійських, Паралімпійських та Дефлімпійських ігор, відновлення виплати державної стипендії (*від 21.10.2015 №№ 598-601/2015, від 23.11.2015 № 653/2015, від 14.12.2015 № 701/2015*).

Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 № 513 "Про внесення зміни в додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 липня 2008 р. № 680", якою передбачено збільшення розміру винагород спортсменам та їх тренерам за успішні виступи на Європейських іграх: перше місце до 50 000 грн., друге - до 40 000 грн., третє - до 25 000 грн.

Підписано Меморандум про співробітництво між Міністерством молоді та спорту України і Міністерством освіти, науки, досліджень і спорту Словацької Республіки у сфері фізичної культури і спорту.

Під час 38-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО відбулися вибори до керівних і робочих органів ЮНЕСКО, у результаті яких Україну обрано до Міжурядового комітету ЮНЕСКО з фізичного виховання та спорту на період до 2019 року.

XI. НОВА ПОЛІТИКА МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ

Забезпечено фінансове співробітництво з МВФ, Світовим банком, ЄС, ЄБРР, ЄІБ та іншими МФО

Урядом:

укладено нову чотирьохрічну програму в рамках механізму розширеного фінансування EFF (ExtendedFundFacility) МВФ обсягом 17,5 млрд. дол. США;

забезпечено виконання попередніх заходів в рамках програми співробітництва з МВФ, що дозволило Україні отримати у 2015 році 6,7 млрд. дол. США у вигляді двох траншів та як результат збільшити резерви Національного банку;

завершено реструктуризацію частини державного та гарантованого державою зовнішнього комерційного боргу України за 13 випусками єврооблігацій на суму близько 15 млрд. дол. США, яка передбачає зменшення основної суми державного і гарантованого державою зовнішнього комерційного боргу на 20 % (3,0 млрд. дол. США) та перенесення погашення 8,5 млрд. дол. США, що підлягали сплаті у 2015-2018 роках, на більш пізній строк;

залучено 1,3 млрд. дол. США на політику розвитку фінансового сектору в рамках Другої позики на політику розвитку та Другої програмної позики від МБРР та Уряду Японії;

залучено 1 млрд. дол. США під кредитні гарантії від уряду Сполучених Штатів Америки, пов'язані із проведенням реформ в економіці та поліпшенням інвестиційного клімату;

отримано кредитні гарантії на суму 1 млрд. дол. США від уряду Сполучених Штатів Америки, які будуть спрямовані на проведення реформ в економіці та поліпшення інвестиційного клімату;

залучено 850 млн. євро макрофінансової допомоги від ЄС на зменшення зовнішнього фінансового тиску на Україну, поліпшення її платіжного балансу та забезпечення бюджетних потреб в процесі реалізації комплексного пакету політичних і економічних реформ, а також підсилення позиції за валютними резервами (4-й транш у розмірі 250 млн. євро відповідно до умов Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та ЄС та Кредитної угоди, укладених 26.03.2013 року та 1-й транш у розмірі 600 млн. євро відповідно до умов Меморандуму про взаєморозуміння та Кредитної угоди щодо започаткування третьої програми макрофінансової допомоги ЄС, укладених 22.05.2015 року, на загальну суму до 1,8 мільярда євро);

залучено 300 млн. дол. США від ЄБРР для фінансування закупівлі газу компанією НАК "Нафтогаз України" (Гарантійна угода про надання кредиту ЄБРР для фінансування закупівлі газу компанією НАК "Нафтогаз України" від 23 жовтня 2015 р.);

підписано кредитну угоду на 100 млн. євро з Урядом Польщі на реалізацію проекту "Кордон єднання" з модернізації прикордонної інфраструктури на українсько-польському кордоні;

залучено 175 млн. євро від Уряду Швеції на потреби розвитку, реалізації реформ та інтеграції з ЄС (*Угода між Урядом України та Урядом Королівства Швеція про співробітництво у сфері розвитку від 11 березня 2015 р.*)

залучено 100 млн. євро від Уряду Польщі на модернізацію дорожньої інфраструктури кордонів і будівництво пунктів пропуску на українсько-польському кордоні.

Реалізовано інвестиційні проекти за рахунок коштів урядів іноземних держав та МФО

Урядом було здійснено необхідні заходи для започаткування:

кредитування малих та середніх підприємств та компаній з середнім рівнем капіталізації на суму 400 млн. євро за рахунок коштів від Європейського інвестиційного банку (*Закон України "Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект "Основний кредит для малих та середніх підприємств та компаній з середнім рівнем капіталізації") між Україною та Європейським інвестиційним банком" № 601-VIII*);

підтримки розвитку аграрного сектору на суму 400 млн. євро за рахунок коштів від Європейського інвестиційного банку (*Фінансова угода (Проект "Основний кредит для аграрної галузі – Україна") між Україною і Європейським інвестиційним банком від 28 грудня 2015 року*);

проекту реабілітації трансформаторних підстанцій (ПС 330 кВ "Кременчук", ПС 330 кВ "Суми", ПС 330 кВ "Новокиївська", ПС 330 кВ "Жовтнева", ПС 330 кВ "Житомирська", ПС 330 кВ "Черкаська") та встановлення і приєднання компенсуючих пристроїв реактивної потужності для трансформаторних підстанцій (ПС 330 кВ "Нововолинськ", ПС 220 кВ "Луцьк південна", ПС 330 кВ "Ковель", ПС 330 кВ "Шепетівка", ПС 330 кВ "Кам'янець-Подільська" на суму 378 млн. дол. США (*Угода про позику та Угода про позику Фонду чистих технологій (Другий проект з передачі електроенергії) між Україною та МБРР від 10 лютого 2015 року*);

проекту реабілітації гідроенергетики на суму 180 млн. євро за рахунок позики ЄБРР (*Закон України "Про внесення зміни до статті 6 закону України" Про Державний бюджет України на 2015 рік "(щодо умов кредитування проекту" Реабілітація гідроелектростанцій" №906-VIII від 24 грудня 2015 р.)*);

проекту удосконалення профілактики і лікування неінфекційних хвороб (серцево-судинні та онкологічні захворювання) та зміцнення

механізмів надання медичних послуг (поліпшення первинної медичної допомоги, раціоналізація системи лікарень та управління ними) в Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Львівській, Полтавській, Рівненській областях на суму 214,73 млн. дол. США (Угода про позику між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (Проект “Поліпшення охорони здоров’я на службі у людей” від 19 березня 2015 року);

проекту реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення магістрального газопроводу Уренгой - Помари – Ужгород на суму 150 млн. євро (Закон України “Про ратифікацію Фінансової угоди (Газопровід Уренгой - Помари – Ужгород) між Україною та Європейським інвестиційним банком” № 603-VIII від 15 липня 2015 р.);

проекту модернізації муніципального водного господарства м. Чернівці(стадія 1) на суму 17 млн. євро (Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про фінансове співробітництво від 6 лютого 2015 р. (Муніципальна програма захисту клімату II))

проекту модернізації обладнання для постачання тепла та води у українських великих і середніх містах на суму 400 млн. євро (Фінансова угода (Проект “Програма розвитку муніципальної інфраструктури України”) між Україною та Європейським інвестиційним банком” від 23 липня 2015 року);

проекту продовження реконструкції автомобільної дороги державного значення М-03 Київ-Харків-Довжанський між Полтавою та Харковом на суму 560 млн. дол. США за рахунок позики МБРР (Угода про позику “Проект розвитку дорожньої галузі” (Третій проект покращення автомобільних доріг та безпеки руху) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку від 19 листопада 2015 року);

проекту підвищення енергоефективності у секторі централізованого теплопостачання (модернізація котелень, заміна трубопроводів, встановлення індивідуальних теплових підстанцій та теплових лічильників) на суму 382 млн. дол. США (проект “Підвищення енергоефективності у секторі централізованого теплопостачання” за підтримки Світового банку);

проекту реконструкції комунальних підприємств, що надають послуги з водопостачання і водовідведення, утилізації твердих побутових відходів в містах Київ, Краматорськ, Кіровоград, Коломия, Житомир, Тернопіль, Івано-Франківськ, Харків на суму 350 млн. дол. США (“Другий проект розвитку міської інфраструктури” за підтримки Світового банку).

Також, Урядом забезпечено:

продовження реалізації спільного з ЄБРР та ЄВРАТОМ проекту підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій(*проект “Комплексна (зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій” на суму 600 млн. євро – позики ЄБРР та ЄВРАТОМ*);

завершення основних робіт з реконструкції комунальних підприємств, що надають послуги з водопостачання та водовідведення в 14 українських містах містах (*Проект “Розвиток міської інфраструктури” на суму 140 млн. дол.США – позика МБРР*).

Залучено гуманітарну допомогу та допомоги на відновлення Донбасу

Урядом України вживалися заходи з метою залучення допомоги від ООН, країн Групи Семи та ЄС на потреби внутрішньо переміщених осіб, українських громадян на Донбасі та в Криму, зокрема кримських татар, відновлення Донбасу.

Для підвищення оперативності прийняття рішень про визнання гуманітарною допомогою та її розподілу за ініціативи Уряду частину повноважень у цій сфері було передано від Мінсоцполітики на місцевий рівень (*Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про гуманітарну допомогу” щодо оперативності прийняття рішень” від 16.07.2015 № 640-VIII*).

Урядом залучено:

200 млн. євро на відновлення інфраструктури Донбасу та вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб від Європейського інвестиційного банку(*Фінансова угода між Україною та Європейським інвестиційним банком(Проект “Надзвичайна кредитна програма для відновлення України”, ратифікована Законом України від 22.04.2015 № 346-VIII*);

500 млн. євро на фінансування державного бюджету та проектів, спрямованих на відбудову та модернізацію інфраструктури східної частини України у сферах транспорту, енергетики, теплопостачання, енергоефективності, водопостачання, водовідведення, соціальної інфраструктури, відновлення та будівництва житла від Уряду ФРН (*Меморандум про спільні наміри Уряду України та Уряду Федеративної Республіки Німеччина стосовно незв’язаного фінансового кредиту загальним розміром 500 млн. євро, затифікований Законом України від 15.07.2015 р. № 605-VIII*);

14 млн. євро на розвиток соціальної інфраструктури (*Фінансова та проектна угода між Кабінетом Міністрів України, представленим Міністерством соціальної політики (“Отримувач”), Українським фондом соціальних інвестицій (“Агенція з реалізації проекту”) та KfW (проект “Сприяння розвитку соціальної інфраструктури” (УФСІ V фаза 1 та 2) від 06 листопада 2015 року*);

104,1 млн. дол. США у вигляді 26 проектів міжнародної технічної допомоги Урядів США, Японії, Швеції, ЄС та ООН, які спрямовані на підтримку населення, що постраждало від конфлікту в Україні;

3 млн. шв. фр. на реалізацію проектів із забезпечення питною водою населення Донбасу, забезпечення медикаментами і медичними апаратами лікарень Харкова, Дніпропетровська і Донецька; відновлення житла людей, постраждалих від бойових дій від Уряду Швейцарії;

гуманітарної допомоги для постраждалих зі східних регіонів України та переміщених осіб на суму 242 млн.євро від ЄС та його держав-членів.

Проводилася активна робота з донорською спільнотою з мобілізації фінансових ресурсів на реалізацію Стратегічного плану реагування (СПР) ООН в Україні. Станом на 31 грудня 2015 р. міжнародні донори внесли 158,2 млн. доларів США на реалізації СПР з необхідних 316 млн. доларів США.

За підтримки ООН та її спеціалізованих організацій (ПРООН, Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, ЮНІСЕФ), урядів її країн-членів реалізовувалася низка проектів, спрямованих на подолання гуманітарних наслідків агресії Російської Федерації проти України:

“Відновлення Соціальних послуг та налагодження миру в Донецькій і Луганській областях” (5 млн. доларів США);

“Економічне і соціальне відновлення Донбасу” (5 млн. доларів США);

“Швидке реагування на соціальні та економічні проблеми ВПО в Україні” (6,3 млн. доларів США).

ПРООН надавалася фінансова підтримка найбільш незахищених категорій громадян з числа переселенців (шляхом одноразової виплати багатодітним, малозабезпеченим сім'ям; інвалідам, батькам-одинакам з числа внутрішньопереміщених осіб)

Також дітям із сімей внутрішньопереміщених осіб сходу України та дітям, переміщеним з будинків-інтернатів з тимчасово окупованих територій, надавалася психологічна реабілітація та соціальна допомога (в рамках проекту “Діти миру”, що фінансується ЄС, планується охопити 50 000-ну дитячу аудиторію віком від 4 до 16 років).

У жовтні 2015 року поновлено гуманітарну діяльність Міжнародного Комітету Червоного Хреста на тимчасово непідконтрольних частинах території Донецької та Луганської областей. За даними Комітету, впродовж 2014-2015 рр. гуманітарну допомогу від Міжнародного Комітету Червоного Хреста отримали понад 1,5 млн. громадян, які мешкають на тимчасово окупованій території. Підтверджено готовність британської сторони виділити додаткові 3 млн. доларів США гуманітарної допомоги для підтримки вимушених переселенців і тих, хто залишився на тимчасово

неконтрольованій території на Донбасі. 1,5 млн. доларів США з яких будуть направлені через Міжнародний комітет Червоного Хреста для надання гуманітарної допомоги.

З метою проведення системної роботи з впровадження визначених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, Коаліційною угодою, Стратегією сталого розвитку “Україна–2020” реформ Кабінетом Міністрів затверджено план заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна–2020” у 2015 році (*розпорядження від 04.03.2015 № 213*) – чіткий, детальний план проведення структурних реформ, яким визначено конкретні строки та виконавців відповідних завдань і заходів.

Інформація про виконання зазначеного плану додається.